

Proceedings of the Twelfth Session of the Assam Legislative
Assembly assembled after the Third General Elections
under the Sovereign Democratic Republican
Constitution of India

The Assembly met in the Assembly Chamber, Shillong at 10 A. M. on
Saturday, the 12th March 1966.

PRESENT

Shri MAHENDRA MOHAN CHOUDHURY, B. L., Speaker in the
Chair, four Ministers, three Ministers of State, three Deputy Ministers and
forty-eight Members.

QUESTIONS AND ANSWERS

STARRED QUESTIONS

(To which oral answers were given)

Re: Separation of Judiciary from the Executive

Shri DULAL CHANDRA BARUA (Jorhat) asked :

*41. Will the Minister-in-charge of Law be pleased to state—

- (a) Whether it is a fact that the Government have already effected separation of the Judiciary from the Executive in certain districts of Assam ?
- (b) If so, what are those districts ?
- (c) Whether Government propose to effect this separation in all the districts of Assam ?
- (d) If so, when ?

Shri BIMALA PRASAD CHALIHA (Chief Minister) replied :

41. (a)—Yes.

(b)—Kamrup, Lakhimpur, Nowgong and Cachar.

(c)—Yes.

(d)—As early as possible after a Judicial Cadre has been formed.

Shri DULAL CHANDRA BARUA : Sir, may I know from the hon. Chief Minister whether there are any terms and conditions at the time of appointment of a person in the Judicial Branch ?

Shri BIMALA PRASAD CHALIHA : As their services are lent to the High Court, they are selected by the High Court.

Shri TARAPADA BHATTACHARJEE (Katigora) : Sir, when the Government is going to get the Judicial cadre ?

Shri BIMALA PRASAD CHALIHA : We have been requesting the High Court to do it as early as possible.

Shri ROTHINDRA NATH SEN (Karimganj—North) : Sir, is there any control of the Government over the Judiciary ?

Shri BIMALA PRASAD CHALIHA : Judiciary is an independent branch.

Shri DULAL CHANDRA BARUA : Sir, may I know from the hon. Chief Minister whether recommendation of the Government is necessary for the appointment of such personnel by the High Court ?

Shri BIMALA PRASAD CHALIHA : Appointment is made by the Government through Public Service Commission.

Shri DULAL CHANDRA BARUA : Sir, may I know whether by separating Judiciary from the Executive efficiency of expediting the cases is increased ?

Shri BIMALA PRASAD CHALIHA : My opinion is that the magistrates are exclusively responsible for disposal of cases, their services will surely increase efficiency.

Re: Insufficient Teaching Staff in North Lakhimpur Higher Secondary and Multi-purpose School

Shri DULAL CHANDRA BARUA (Jorhat) asked :

*42. Will the Minister-in-charge of Education be pleased to state—

- (a) Whether the Government is aware that the North Lakhimpur Higher Secondary and Multi-purpose School is going on without sufficient teaching staff specially in the Science Section for a pretty long time ?
- (b) If so, what steps Government have taken to this vital problem in the said Institution ?

Shrimati KOMOL KUMARI BARUA (Deputy Minister, Education) replied :

42. (a) & (b)—All the posts in the Higher Secondary Section of the North Lakhimpur Government Higher Secondary and Multi-purpose School have been filled up.

Shri DULAL CHANDRA BARUA : Sir, may I know from the Minister when the teaching staff in the North Lakhimpur Higher Secondary and Multi-purpose School has been filled up ?

Shrimati KOMOL KUMARI BARUA : Yes, all the posts in the Higher Secondary and Multi-purpose School have been filled up. The teacher in Chemistry was appointed on 29th September, 1965 and the teacher in Mathematics on 19th November, 1965.

Shri DULAL CHANDRA BARUA : Sir, what is the number of science teachers which are still not filled up ?

Shrimati KOMOL KUMARI BARUA : At the moment there is no post of science teacher vacant.

Shri DULAL CHANDRA BARUA : Sir, may I know what general criteria in respect of teaching science subjects in the Higher Secondary and Multi-purpose School are observed ?

Shrimati KOMOL KUMARI BARUA : At least, one teacher for each subject.

Shri DULAL CHANDRA BARUA : Sir, does the Minister know that there are two or three Schools where there are no science teachers ?

Shrimati KOMOL KUMARI BARUA : So far we know there are no posts of science teachers in Lakhimpur area lying vacant.

Shri MOHANANDA BORA (Bihpuria) : Sir, may I know from the Minister whether Government is aware that in comparison with the number of students the staff in North Lakhimpur Higher Secondary and Multi-purpose School is not sufficient ?

Shrimati KOMOL KUMARI BARUA : So far we know teachers are sufficient according to enrolment.

Shri DULAL CHANDRA BARUA : Sir, may I know from the Minister whether the staff appointed for this school is qualified ?

Shrimati KOMOL KUMARI BARUA : At the moment all teachers are qualified in Mathematics ; there is a high second class in M.A.

Shri MOHANANDA BORA : Sir, whether Government examined thoroughly the particulars of the teachers appointed for such posts at the time of filling up the vacancy ?

Shrimati KOMOL KUMARI BARUA : Yes.

Shri MOHI KANTA DAS (Barchalla) : If qualified teachers are not found and for that reason if the posts are kept vacant, will the Government not think that education will suffer ?

Shrimati KOMOL KUMARI BARUA : It is due to dearth of qualified teachers. There is no help.

Shri ROTHINDRA NATH SEN (Karimganj—North) : Sir, do the Government propose to keep these posts vacant if qualified teachers are not available ?

Shrimati KOMOL KUMARI BARUA : We try our best to provide teachers as far as possible.

Shri DULAL CHANDRA BARUA : What is the prescribed qualification of a teacher for Higher Secondary and Multi-purpose Schools ?

Shrimati KOMOL KUMARI BARUA : M. A. and M. Sc.

Re: Posting of an Assistant Inspector of Schools with a permanent office at North Lakhimpur

Shri MOHANANDA BORA (Bihpuria) asked :

*43. Will the Minister-in-charge of Education be pleased to state—

- (a) Whether Government is aware that the people of North Lakhimpur Subdivision are facing difficulties in going to the office of the Inspector of Schools at Dibrugarh ?
- (b) Whether there was a proposal for establishing an office of Assistant Inspector at North Lakhimpur ?
- (c) Whether Government propose to post an Assistant Inspector with powers of the Inspector with a permanent office at North Lakhimpur ?

Shrimati KOMOL KUMARI BARUA (Deputy Minister, Education) replied :

43. (a)—Yes.

(b)—At present there is no such proposal.

(c)—Government may consider if the present arrangement for Assistant Inspector, Dibrugarh to visit North Lakhimpur for a week or 10 days a month fails to remove the difficulty.

Shri MOHANANDA BORA : Sir, it is found that the staff engaged for the purpose is not always regular. Will the Government take proper steps in future to remove such irregularities ?

Shrimati KOMOL KUMARI BARUA : We will try to remove such irregularities.

Shri DULAL CHANDRA BARUA (Jorhat) : Sir, it is found that to visit those areas, particularly in the rainy season the officers cannot perform their duties regularly. So, will the Government consider to appoint an Assistant Inspector at Lakhimpur ?

Mr. SPEAKER : The reply is that at present there is no such proposal.

Re: Transfer of an Inspector of Excise from Bordubi Circle of Dibrugarh

Shri INDRESWAR KHAUND (Jaipur) asked :

*44. Will the Minister-in-charge of Excise be pleased to state—

- (a) Whether an Inspector of Excise one Shri Das of undivided Bordubi Circle in Dibrugarh was transferred from this Circle about six or seven months ago ?

- (b) Whether he refused to go from this circle and took leave of one month ?
- (c) Whether in the meantime this circle was bifurcated into two circles ?
- (b) Whether this Inspector was then retained in one of these circles ?

Shri BAIDYANATH MOOKERJEE (Minister, Excise) replied :

44. (a)--There is no such circle called Bordubi in Dibrugarh Subdivision, so the transfer of the Inspector from Bordubi does not arise.

(b), (c) & (d)—Do not arise.

Shri INDRESWAR KHAUND : Sir, I am sorry. The name of the Circle is Tengakhat and not Bordubi. Will the Minister be pleased to say whether the Inspector who was under order of transfer refused to go and he has got further two months' leave ? Will the Government be pleased to take proper steps to avoid such irregularities ?

Shri BAIDYANATH MOOKERJEE : Sir, in July, 1965, Shri Das Inspector of Excise of Tengakhat, was transferred. He joined on 8th July, 1966 and on the same month he was transferred and after that he took leave, because his wife was ill and the leave was extended for 83 days. Yes, we will try to remove such irregularities. Now he has been posted to Nazira.

Shri INDRESWAR KHAUND : Is it a fact that after transfer of this officer that circle was bifurcated into two circles and Shri Das was posted to one of them ?

Shri BAIDYANATH MOOKERJEE : Long after his transfer, because some reports of illicit distillation from Tengakhat circle, which is one of the biggest circles, came in when he joined as Additional Inspector. It was decided that he might be kept there temporarily to help the Inspector there. But afterwards he was transferred from Dibrugarh to Nazira.

Shri INDRESWAR KHAUND : May I know whether any report was received from the District for bifurcation of this circle ?

Shri BAIDYANATH MOOKERJEE : No, Sir, I did not receive any report.

Shri INDRESWAR KHAUND : Then how the circle was bifurcated ?

Shri BAIDYANATH MOOKERJEE : That was an administrative affair and the Excise Commissioner did it.

Re: Allegations against the Gauhati Municipal Authority**Shri DEVENDRA NATH SARMA (Gauhati)** asked :

*45. Will the Minister-in-charge of Municipal Administration be pleased to state—

(a) Whether Government have received any complaint from one Shri Dina Kanta Phookan, a Commissioner of the Gauhati Municipal Board making serious allegations against the present Gauhati Municipal Authority ?

(b) If so, what steps have been taken by Government ?

(c) Whether the said Commissioner tendered his resignation from the Commissionership protesting against the mal-administration of the Gauhati Municipal Board ?

Shri CHATRASING TERON (Minister, Municipal Administration) replied:

45. (a)—Yes.

(b)—A report was called for from the Chairman, Gauhati Municipal Board.

(c)—In his resignation letter Shri Dina Kanta Phookan did specifically protest against the mal-administration of the Board.

Shri TARAPADA BHATTACHARJEE (Katigora): May I know when was the report called for from the Chairman ?**Shri CHATRASING TERON**: After the representation was received from the Member.**Mr. SPEAKER**: Can you give the probable date ?**Shri CHATRASING TERON**: It was dated 5th November 1965.**Shri DEVENDRA NATH SARMA**: When the Chairman has not yet given the report, will the Government be pleased to take action as per provisions of the Assam Municipal Act ?**Shri CHATRASING TERON**: So far as the specific complaint in the representation is concerned, the Chairman has replied to that.**Shri DEVENDRA NATH SARMA**: Will the hon. Minister be pleased to let us know the reply of the Chairman ?**Shri CHATRASING TERON**: The complaint was that on a particular date, though the hon. Member was absent from the meeting his name was recorded to have been present. That was the specific allegation. On that a report was called for and the Chairman reported that the hon. Member was actually present in the meeting on that date.

Shri PABINDRA NATH SARMA (Nalbari-East): What are the serious allegations made by the Member ?

Shri CHATRASING TERON: To my information, that was the only specific allegation made.

Shri DEVENDRA NATH SARMA: When the member himself says that he was absent from the meeting but the Chairman says he was present, will the Minister make an enquiry into the matter to find out the correct position ?

Shri CHATRASING TERON: It is very difficult since there has been difference about facts between an hon. Member and the hon. Chairman.

Mr. SPEAKER: How will you ascertain the truth ?

Shri CHATRASING TERON: The only way is to make some further enquiry.

Shri MOHI KANTA DAS (Barchalla): May I know whether Government have made up their mind to get the matter enquired into by a responsible officer of the Government in view of the conflicting reports ?

Shri CHATRASING TERON: I am afraid that will only be a matter of opinion.

Shri DEVENDRA NATH SARMA: The Hon'ble Minister says that this is a matter of opinion. The Chairman says that the member was present while the member says he was absent. It is easy to verify it from the signatures of the members present in the meeting. Why does not the Government send an officer to enquire into the matter ? As the Municipal Act has been recently amended and given effect to, the Government is competent to make an enquiry. I want to know whether Government is going to make an enquiry ?

Shri CHATRASING TERON: Yes, we can ask the Commissioner to make an enquiry.

Shri DULAL CHANDRA BARUA (Jorhat): May I know whether there is any procedure that a member attending a meeting should sign a register signifying his presence ?

(Voices—No.)

Shri CHATRASING TERON: That I do not know exactly.

Re: Compensation cases for Acquisition of Lands by the Oil India Ltd.

Shri INDRESWAR KHAUND (Jaipur) asked:

- *46. Will the Minister-in-charge of Revenue be pleased to state—
- (a) Whether a number of compensation cases are pending since 1953 for payment of compensation to land owners for acquisition of their lands for Oil India Ltd. at Bahdhari near Naharkatia ?
 - (b) If so, why and who is responsible for this inordinate delay ?

Shri RADHIKA RAM DAS (Minister of State, Revenue) replied:

46. (a)—No, a proceeding for acquisition of land for the Oil India Ltd. was started in 1962, but the Company has now decided to purchase the land by direct payment to the owners, and so the land acquisition proceeding is going to be dropped.

(b)—Does not arise.

Shri INDRESWAR KHAUND: The proceedings were started in 1962. May I know how long the proceedings were kept pending by Government ?

Shri RADHIKA RAM DAS: Sir, the land was requisitioned in 1960. Then it came to the notice of the Government that the proceedings were irregular and the Government in 1962 de-requisitioned the land. Afterwards acquisition proceedings were drawn up.

Shri DULAL CHANDRA BARUA (Jorhat): May I know what are the reasons for which the Government held that the requisition was irregular ?

Shri RADHIKA RAM DAS: There were certain technical defects.

Shri TARAPADA BHATTACHARJEE (Katigora): Who was responsible for those technical defects ?

Shri RADHIKA RAM DAS: The D. C.'s office.

Shri TARAPADA BHATTACHARJEE: Whether Government have taken any steps against the Deputy Commissioner ?

Shri RADHIKA RAM DAS: I do not consider it necessary.

Shri DULAL CHANDRA BARUA: Has Government taken any steps for payment by the Oil India Ltd. ?

Shri RADHIKA RAM DAS: Sir, 15 bighas and one lecha of land belonging to 51 persons were acquired and the amount involved is Rs.55,221.5P. This amount was deposited by the Oil India Ltd. Then when the owners agreed that they would take direct payment from the Oil India Ltd., we asked the Accountant General to refund the money. The matter is pending with the A.G. since 18th November, 1965. As soon as we get the sanction of the A.G. the money will be refunded to the Oil India Ltd.

Mr. SPEAKER: Have the parties agreed to this refund ?

Shri RADHIKA RAM DAS: Yes, Sir.

Shri DULAL CHANDRA BARUA: May I know whether Oil India is waiting for this amount to make payment to the people or has the payment been already made ?

Shri RADHIKA RAM DAS: Payment has not been made because Oil India had already deposited the money.

Shri DULAL CHANDRA BARUA: This is a long-pending case. May I know why the public should suffer for one reason or other for no fault of theirs ?

Shri RADHIKA RAM DAS: We took up acquisition proceedings, but the parties have agreed to get the money by direct negotiations with Oil India.

Shri DULAL CHANDRA BARUA: May I know whether any intimation in writing to this effect was given to the Government ?

Shri RADHIKA RAM DAS: It was given to the Deputy Commissioner.

Shri INDRESWAR KHAUND: Whether it is a fact that the advance possession of the land was given in 1962 to the Oil India Ltd.?

Shri RADHIKA RAM DAS: When the land was requisitioned, the Oil India Ltd. entered into possession of the land but in 1962 when acquisition proceeding was taken up the Oil India Ltd. was already in possession of the land.

Shri DULAL CHANDRA BARUA: Whether advance possession of the land was given to the Oil India Ltd.

Shri RADHIKA RAM DAS: The advance possession was given to the Oil India Ltd. when the land was requisitioned by the Deputy Commissioner.

Shri BISWADEV SARMA (Balipara): Is there any provision by which advance possession can be given ?

Shri RADHIKA RAM DAS: It was the Deputy Commissioner who requisitioned the land and gave advance possession.

Shri LAKSHMI PRASAD GOSWAMI (Laharighat): Whether the parties who were the owners of the land in question agreed to the valuation made by the Government ?

Shri RADHIKA RAM DAS: Yes, Sir.

Shri INDRESWAR KHAUND: What were the irregularities for which the land had to be derequisitioned ?

Shri RADHIKA RAM DAS: I have not got the information with me now.

Shri ROTHINDRA NATH SEN (Karimganj North): Does the Minister mean to say that the Deputy Commissioner requisitioned the land without prior approval of the Government ?

Shri RADHIKA RAM DAS: Deputy Commissioner is the proper authority to requisition the land (after which a report came to the Government from him for formal approval) and then Government found some technical irregularities for which he was directed to derequisition the land.

Shri INDRESWAR KHAUND: How long it took the Government to detect the irregularities?

Shri RADHIKA RAM DAS: We got the report from the Deputy Commissioner that the land was requisitioned by him in September, 1960.

Shri TARAPADA BHATTACHARJEE: When the parties, the owners of the land, gave consent to the Deputy Commissioner for amicable settlement of the land with the Oil India Ltd.

Shri RADHIKA RAM DAS: I have not got that information with me.

Shri PABINDRA NATH SARMA (Nalbari-East): Was the advance possession of the land given to the Oil India Ltd. after requisition of the land by the Deputy Commissioner?

Shri RADHIKA RAM DAS: Yes, Sir.

Shri INDRESWAR KHAUND: Whether even now Government have given the award?

Mr. SPEAKER: No question of award arises.

Shri INDRESWAR KHAUND: Sir, it is necessary to give an award.

Shri RADHIKA RAM DAS: It is a private negotiation between the Oil India Ltd. and individual owners of the land. As soon as we get sanction from the A. G. land acquisition proceedings will be dropped.

Shri DULAL CHANDRA BARUA: May I know from the hon. Minister that when the formal proceedings for acquisition of the land have not been dropped, how there can be amicable settlement between the two parties?

Shri RADHIKA RAM DAS: The parties can enter into an amicable settlement. There is a provision in the Act.

Shri DULAL CHANDRA BARUA: Is it not a fact that due to the anomalies in the acquisition proceedings the parties could not get compensation in time and so they decided to make private arrangements with the Oil India Ltd. for the price of the land?

Shri RADHIKA RAM DAS: It is not a fact.

Shri PABINDRA NATH SARMA: May I know the nature of the irregularities?

Shri RADHIKA RAM DAS: The information is not with me.

Shri RADHAKISHAN KHEMKA (Tinsukia): অধ্যক্ষ মহোদয়, Duliajan Oil India অঞ্চলত মাটিৰ বিবোৰ বেমেজালি হৈছে সেইবোৰ এনেকুৱা হৈছে যে, মাটিৰ valuation list নকৰাকৈয়ে Oil India ই মাটি দখল কৰিছে। সেই কাৰণে বাইছে আপত্তি কৰিছে। তাৰ ফলত Defence of India Rule মতে কিছুমান মানুহক arrest কৰিছে। এই কথা মন্ত্ৰী মহোদয়ে জানেনে?

Shri RADHIKA RAM DAS: I want notice of this question.

Shri DULAL CHANDRA BARUA: What is the general procedure worked out by the Government to hand over such land to a private party?

Shri RADHIKA RAM DAS: First of all there is a private negotiation by which the land is purchased and if private negotiation fails the land has to be acquired.

Shri TARAPADA BHATTACHARJEE: Is it not a fact that Government received many representations from the affected people and Government kept quiet over the same?

Shri RADHIKA RAM DAS: It is not a fact.

Shri BISWADEV SARMA: May I know whether any Government officer was present in the negotiation between the parties, the owners of the land and the Oil India Ltd.?

Shri RADHIKA RAM DAS: Yes, Sir, one Government officer was present.

Shri INDRESWAR KHAUND: May I know from the Minister that various representations were made to the Deputy Commissioner for paying the compensation for the land early?

Shri RADHIKA RAM DAS: I want notice of that.

Mr. SPEAKER: Are we to hold that all the owners were made to hand over the land since 1960?

Shri RADHIKA RAM DAS: Yes, Sir.

Mr. SPEAKER: Then who paid the land revenue and other things for this land after that?

Shri RADHIKA RAM DAS: I want notice of that, Sir.

Shri DULAL CHANDRA BARUA: May I know from the hon. Minister, whether Government has adopted a principle for handing over land to a private party or to public sector and if so, what measures Government have adopted to protect the rights of the people in this respect?

Shri RADHIKA RAM DAS: A committee has been constituted to that effect; where there are representatives of the people, representatives of the Government and representatives of the enterprises and the committee negotiate the matters.

Re: Central Mechanical Workshop at Jorhat

Shri DULAL CHANDRA BARUA (Jorhat) asked:

*47. Will the Minister-in-charge of Public Works Department (Roads & Buildings) be pleased to state—

- (a) Whether it is a fact that Government has proposed to open a Central Mechanical Workshop at Jorhat?
- (b) If so, whether the said scheme has been finalised?
- (c) If so, what is the estimated cost?
- (d) Whether it is a fact that the said scheme will be a productive scheme?

Shri GIRINDRA NATH GOGOI [Minister of State, Public Works Department (Roads and Buildings)] replied:

47. (a)—No.

(b), (c) & (d)—Do not arise in view of reply to (a) above.

Shri DULAL CHANDRA BARUA: May I know from the hon. Minister whether considering the dearth and necessity of more technical personnel, Government consider it proper to start such a scheme on productive lines?

Shri GIRINDRA NATH GOGOI: Government do not consider it necessary to set up a Mechanical Workshop at Jorhat as the present workshop at Jorhat is serving the needs of the Government.

Shri DULAL CHANDRA BARUA: May I know from the hon. Minister that one officer is entrusted with the preparation of the scheme?

Shri GIRINDRA NATH GOGOI: I have no information.

Shri SARBESWAR BARDOLOI: Is it a fact that the present workshop at Jorhat is also allowed to do jobwork outside the P.W.D.?

Shri GIRINDRA NATH GOGOI: I want notice of that.

Re: Public Works Department Mechanical Division for Dibrugarh Subdivision

Shri DULAL CHANDRA BARUA (Jorhat) asked:

*48. Will the Minister-in-charge of Public Works Department (Roads & Buildings) be pleased to state—

- (a) Whether it is a fact that there is a proposal for having a separate Public Works Department Mechanical Division for Dibrugarh Subdivision?
- (b) If so, whether Government has approved the same?
- (c) Whether Government propose to implement the said proposal for smooth functioning of the said Division?

Shri GIRINDRA NATH GOGOI [Minister of State, Public Works Department (Roads and Buildings)] replied:

48. (a)—No.

(b) & (c)—Do not arise in view of reply to (a) above.

Shri DULAL CHANDRA BARUA: By considering the increase in work load and increase in area of the Sub-division, does Government not consider it proper to have a separate wing for the Dibrugarh Sub-division for the maintenance of the P.W.D. Vehicles as well as for the efficient administration?

Shri GIRINDRA NATH GOGOI: Sir, it is under consideration of the Government.

Shri DULAL CHANDRA BARUA: Sir, if the reply is that it is under consideration of the Government, why the Minister in his earlier reply said 'No'?

Shri GIRINDRA NATH GOGOI: Sir, in the other reply there were two places, viz., Jorhat and Dibrugarh. So far Dibrugarh is concerned, it is under consideration of the Government.

UNSTARRED QUESTIONS

(To which answers were laid on the table)

Decontrol of Cement

Shri DEVENDRA NATH SARMA (Gauhati) asked:

69. Will the Minister, Supply be pleased to state—

- (a) Whether it is a fact that Government of India have decontrolled Cement?
- (b) If so, whether State Government have also decontrolled the same?

Shri RUPNATH BRAHMA (Minister, Supply) replied:

69. (a)—Yes, the Government of India have decontrolled Cement with effect from 1st January 1966.

(b)—Yes, the State Government have also decontrolled Cement with effect from 4th February 1966.

Shri MOHI KANTA DAS (Barchalla): Sir, may I know from the hon. Minister what arrangement has been made for the supply of cement to the public after decontrol of cement?

Shri RUP NATH BRAHMA: Sir, an association has been formed which is known as the Cement Allocation and the Co-ordinative Organisation with the Headquarters at Bombay. It has four Regional offices at Bombay, Calcutta, Madras and Delhi. This organisation has now taken over the function of distribution of cement to the different States through their own agents. The Government of India insisted that the price for F.O.R. distance in the whole of India should be almost same. So, Sir, this association has given us an assurance that there will be no difficulty in getting the cement. According to this pattern of distribution, no area will be left out and even the interior locality will also be supplied with cement. Regarding price also, Sir, there will not be much variation.

Shri SARAT CHANDRA GOSWAMI (Kamalpur): Does the Minister know that there is an acute shortage of cement at Gauhati?

Shri RUPNATH BRAHMA: That may be so. But under the present system no permit will be necessary. There is a small Government stock for which permit is necessary.

Shri TARAPADA BHATTACHARJEE (Katigora): Sir, may I know whether the Government will be associated with this association?

Shri RUPNATH BRAHMA: They have already assured us that 50 per cent of the factory production will be reserved for the Government departments and 10 per cent will be allotted to the autonomous bodies like Municipalities, industrial institutions, etc. Besides this, there will be a reserve quota in different highest consuming areas like Gauhati and Tinsukia. In these areas buffer stock will also be created.

Shri MOHI KANTA DAS: Whether this association has taken any step to set up any agency in this State also?

Shri RUPNATH BRAHMA: Sir, as a matter of fact one representative from this association came to Shillong and he made detailed discussions with us and he gave assurance to us that supply would be regularly made and even the interior places will not be left out.

Captain WILLIAMSON A. SANGMA (Baghmara, Reserved for Scheduled Tribes): Sir, what are the functions of the Regional Offices?

Shri RUPNATH BRAHMA: Allocation and distribution.

Shri DEVENDRA NATH SARMA: Sir, may I know from the hon. Minister as to who appoints the local agents—whether the association itself appoints or it is appointed on the recommendations of the State Government?

Shri RUPNATH BRAHMA: This association will do that.

Captain WILLIAMSON A. SANGMA: Sir, the functions of the Regional Offices are allocation and distribution. In view of the fact that there is no such office in this State, will an officer be posted for this purpose?

Mr. SPEAKER: This will be done by the association. The Regional office at Calcutta will be in touch with our State Government.

Shri DEVENDRA NATH SARMA: Sir, may I know whether it is a fact that the Agents of cement at Gauhati refused to sell cement to the public and that they demanded certain certificate either from the development authority or from the supply department? Will the Minister enquire it?

Shri RUPNATH BRAHMA: I have no such information.

Shri DULAL CHANDRA BARUA (Jorhat): Sir, as there is no representative from the State Government in this association and as there is no separate zone for this State, does not the Government consider it proper to press this association to have a representative in this State?

Shri RUPNATH BRAHMA: Sir, this remains to be seen how this new arrangement works.

Shri BISWADEV SARMA (Balipara): Sir, whether the Government will have any control over the distribution?

Shri BIMALA PRASAD CHALIHA (Chief Minister): No, Sir, the position is like this. The cement industry in our country is growing and this is one of the reasons that the Government of India accepted this decontrol for the growth of cement industry. We from our side were not agreeable to this decontrol because we felt that we might be facing some difficulty in getting the cement as the cement factories are situated at a distance. We were assured at that time that the supply would be maintained. According to the present arrangement 15 percent of the production in the factory will be reserved for the Government requirements and the rest will be managed by the Association through their regional organizations.

Re: Election of Members to the Board of Homeopathic system of Medicine

Shri TARAPADA BHATTACHARJEE (Katigora) asked:

70. Will the Minister-in-charge of Health be pleased to state -
- (a) When the election of the members from the Homeopaths for the Board of Homeopathic system of Medicine was held?
 - (b) Whether it is a fact that some representations were submitted to the Government by the Homeopathic Medical Association, Khasi and Jaintia Hills, against the selection?
 - (c) If so, what were the grounds on which the Association made the protest?
 - (d) Whether Government took any action on these representations?
 - (e) If so, details thereof?
 - (f) If not, why?
 - (g) Whether the opinion of the Chairman of the Board was taken in this regard?
 - (h) If not, why?

Shri BAIDYANATH MOOKERJEE (Minister, Health)

replied :

70. (a)—On 24th August 1964.

(b)—One representation from 6 persons who claimed as Members of the Homeopath Medical Association of United Khasi and Jaintia Hills was received.

(c)—The grounds were:—

- (i) that notice calling for election was not issued within at least 60 days prior to the expiry of the term of the last Board,
- (ii) that the meeting of the Board held on 6th June 1964, wherein the Registrar was alleged to have been appointed the Returning Officer for the election, was held after the expiry of the term of the Board and as such it was illegal,
- (iii) that election was not held on zonal basis as was done on the first occasion,
- (iv) that the notice of election was not circulated individually to the Members as was done in the case of election on the earlier occasion.

(d)—The representation was duly considered.

(e)—The representation was rejected as it was found that the election was held legally and the illegalities and irregularities alleged were not there.

(f)—Does not arise.

(g)—The Minister-in-charge who considered the representation is not to take the opinion of the Chairman of the Board, who is the Director of Health Services, though the Minister ascertained the facts from him.

(h)—Does not arise.

Shri TARAPADA BHATTACHARJEE: Is it not a fact that notice calling for election was issued within 15 days from the expiry of the time?

Shri BAIDYANATH MOOKERJEE: It was issued in time.

Shri TARAPADA BHATTACHARJEE: Whether is it not a fact that at the time of the representation made to the Minister, Health, he also said that it was done illegally?

Shri BAIDYANATH MOOKERJEE: No, Sir, I could not say so.

Re: Panitema Middle English School in Gauhati Subdivision

Shri SARAT CHANDRA GOSWAMI (Kamalpur) asked:

71. Will the Minister, Education be pleased to state—

- (a) What is the number of students in Panitema Middle English School in Gauhati Subdivision?
- (b) Whether the School has fulfilled all conditions for obtaining grants-in-aid under the deficit system?

- (c) Whether the School has been sanctioned deficit grants-in-aid and if so, with effect from which year ?
- (d) Whether the School was recommended by the Inspector of Schools, Lower Assam Circle for deficit system of grants-in-aid ?
- (e) What is the amount of grant under deficit system the school is entitled per month ?

Shri DEV KANT BAROOAH (Minister, Education) replied.

71 (a) —Ninety-eight.

(b)—No.

(c)—No.

(d)—Yes.

(e).—The School is not eligible for grants under deficit system since all the requisite conditions have not been fulfilled.

Shri SARAT CHANDRA GOSWAMI: As regards (b) the reply is 'No', but may I know from the Deputy Minister, Education, what are the conditions that are not fulfilled ?

Shrimati KOMOL KUMARI BARUA: The Head Master of the School is not qualified.

Shri SARAT CHANDRA GOSWAMI: Is it a fact that the Head Master has qualified by passing the First Part of B.A.?

Shrimati KOMOL KUMARI BARUA: The information that he has qualified is not available. If the information is that he has qualified, Government will surely consider the matter.

Re: Madartola Bidyapith

Shri SARAT CHANDRA GOSWAMI (Kamalpur) asked :

72. Will the Minister, Education be pleased to state—

- (a) In which year the Madartola Vidyapith was established and in which year the School was recognised ?
- (b) Whether the School has been sanctioned grants-in-aid under the deficit system ?
- (c) If not, why ?
- (d) What is the number of students in the School at present ?
- (e) Whether the School has been recommended for deficit grant by the Inspector of Schools, Lower Assam Circle ?
- (f) If so, with effect from which year ?

Shri DEV KANT BAROOAH (Minister, Education) replied.

72. (a)—Established and Recognised in the year 1962.

(b)—No.

(c)—The case of this School could not be considered for deficit grant due to the paucity of funds.

(d)—78 on 1st April, 1965.

(e)—Yes.

(f)—From 1st March, 1964 and 1st March, 1965 respectively.

Re: Promotion of Dr. Bimala Barthakur of Sibsagar Hospital

Shri KHOGENDRA NATH BARBARUAH (Amguri) asked :

73. Will the Minister of Health be pleased to state—

(a) Whether it is fact that one Dr. Bimala Barthakur of Sibsagar Hospital was promoted superseding many others ?

(b) If so, why ?

(c) Whether Government have received representations from some of the employees against this supersession ?

(d) If so, what action has been taken on these representations ?

Shri BAIDYANATH MOOKERJEE (Minister, Health) replied.

73. (a)—Dr. Bimala Barthakur has been temporarily promoted as Subdivisional Medical Officer of Health according to his due seniority and not by superseding anybody except one officer who has been superseded over by a dozen officers.

(b)—Does not arise.

(c)—Yes.

(d)—They have been examined and found to be based on wrong grounds and misunderstanding of basic facts.

Re: Janajati H. E. School, Dekhowmukh in Sibsagar Subdivision

Shri KHOGENDRA NATH BARBARUAH (Amguri) asked :

74. Will the Minister, Education be pleased to state—

(a) Since when the Janajati H. E. School, Dekhowmukh in Sibsagar Subdivision started functioning ?

(b) When the recognition was given ?

- (c) When the aid was given and how much ?
- (d) The number of pupils in general and number of "Janajati" pupils in particular ?
- (e) The number of staff and "Janajati" teachers in the School ?
- (f) The number of members in the Managing Committee and the number of "Janajati" members in it ?
- (g) What are the criteria of a "Janajati" School ?

Shri DEV KANT BOROOAH (Minister, Education) replied:

74.(a)—Since 23rd January, 1962.

(b)—Departmental recognition upto class VIII was granted to the School with effect from 1st January 1963 and permission to open class IX and X in the School was granted with effect from 1st January 1965.

(c)—Rs. 250.00 p. m. with effect from 16th January 1963 and it has been raised upto Rs. 500.00 p. m. with effect from 16th January 1964.

(d)—Number of pupils in general	295
Number of Janajati Pupils as it stood on 24th February 1966.	64

(e)—I. Total number of staff in the School including one Clerk...	13
II. Number of Janajati teacher	1

(f)—I. Total number of members in the Managing Committee...	11
II. Total number of Janajati member	1

(g)—There is no criterion by means of which a school is to be called Janajati. The name of Janajati High School was adopted by the public concerned and the Education Department accepted it.

Re: Establishment of Primary Health Units

Shri ROTHINDRA NATH SEN (Karimganj-North) asked:

75. Will the Minister, Health be pleased to state—

- (a) Whether it is a fact that the Government have decided to establish Primary Health Units only where there are existing State Dispensaries ?
- (b) If so, what steps have been taken by the Government to convert the existing State Dispensary to a Primary Health Unit within North Karimganj Community Development Block Area ?
- (c) Whether it is a fact that a new State Dispensary building has been constructed at Dasgram under Karimganj Police Station ?
- (d) Whether Government will consider establishment of Primary Health Unit at Dasgram, Karimganj converting the newly built State Dispensary in view of the long-felt demand ?

Shri BAIDYANATH MOOKERJEE (Minister, Health) replied:

75. (a)—Yes. Unless the Panchayat or the local people are prepared to supplement the Government funds to the extent of about Rs.50,000, as the available fund of Rs.70,000 cannot provide all the buildings required for a Primary Health Unit.

(b)—In pursuance of Government policy to consult the Anchalik Panchayat in the matter of selection of sites of Primary Health Units, the Anchalik Panchayat was requested to suggest a site having an existing dispensary. The Anchalik Panchayat has not done so yet.

(c)—Construction of the building has not been completed as a suit has been filed against the Government against the decision to shift the Latu Dispensary to Dasgram.

(d)—Government will consider the claim of Dasgram also in the light of final decision in the suit and the opinion of the Anchalik Panchayat.

Shri ROTHINDRA NATH SEN: May I know from the hon. Minister when the Anchalik Panchayat was requested to suggest a site for the purpose of the Health Unit?

Shri BAIDYANATH MOOKERJEE: On the 24th August 1965.

Shri ROTHINDRA NATH SEN: May I know what further items have been taken for the unusual delay on the part of the Karimganj Anchalik Panchayat?

Shri BAIDYANATH MOOKERJEE: Reminder has been sent, Sir.

Shri TARAPADA BHATTACHAREE (Katigora): When the reminder was sent, Sir?

Shri BAIDYANATH MOOKERJEE: Recently, Sir.

Shri ROTHINDRA NATH SEN: Sir, is there any provision under which Government can take any step, if the Anchalik Panchayat does not reply even after reminders?

Mr. SPEAKER: No steps can be taken in anticipation.

Re: Milling of Wheat by Chakki Mills

Shri DURGESWAR SAIKIA (Thawra) asked:

76. Will the Minister, Supply be pleased to state—

(a) Whether it is a fact that Chakki Mills are also milling Wheat in the State?

(b) What is the number of such Chakki Mills in Assam in 1962, 1963, 1964 and 1965? (To be shown year-wise).

(c) Who issue permits to such Chakki Mills?

Shri RUPNATH BRAHMA (Minister, Supply) replied :

76. (a)—Yes. Chakki Mills crush wheat and produce atta.

(b)—1962	70
1963	139
1964	185
1965	191

(c)—No permit from Government is necessary for installation of a Chakki Mills.

Shri DURGESWAR SAIKIA : ১৯১ টা 'মিল' যি উৎপাদন হয় সেই বিলাক 'কণ্ট্ৰ'ড নে 'অপেন মাৰ্কেটত' বিক্ৰী কৰিবলৈ দিয়া হয় ?

Shri RUPNATH BRAHMA : Stock Position অনুযায়ী wheat allotment কৰা হয় আৰু পিচত বিক্ৰী কৰে।

Mr. SPEAKER : The produces of these mills are sold or given free ?

Shri RUPNATH BRAHMA : Allotments are made to these Chakki Mills.

Mr. SPEAKER : After manufacture of this finished product what they do with it ?

Shri RUPNATH BRAHMA : It is sold in the open market.

Shri DULAL CHANDRA BARUA (Jorhat) : Sir, on what basis distribution of wheat is made to the Chakki mills ?

Shri RUPNATH BRAHMA : Sir, according to availability of wheat in the stock.

Re: Admission and treatment for the out-door patients in Medical College Hospital, Dibrugarh

Shrimati LILY SEN GUPTA (Lahowal) asked :

77. Will the Minister, Health be pleased to state—

(a) What is the present practice of admission and treatment of out-door patients in Assam Medical College Hospital at Dibrugarh ?

(b) Whether any preference is given to the patients coming from long distance ?

Shri BAIDYANATH MOOKERJEE (Minister, Health) replied :

77. (a)—All out-door patients are examined on the same day they report for examination. There is no question of admission of out-door patient.

(b)—Does not arise.

Shrimati LILY SEN GUPTA : প্রত্যেক দিন পরীক্ষা করা বোগীর সংখ্যা কিমান ?

Shri BAIDYANATH MOOKERJEE : I want notice for that, Sir.

Shrimati LILY SEN GUPTA : যি বিলাক বোগী পরীক্ষার কারণে মেডিকেল কলেজলৈ আহে সেই সকল বাতিপূৰাৰ বেদত আহিব লগা হয় আৰু সেই কাৰণে গুৱাহাটী মেডিকেল কলেজৰ নিচিনাকৈ ডিব্ৰুগড়টো দুটাৰ পৰা তিনটাৰ ভিতৰত Outdoor Section এটা খুলিব নোৱাৰিবনে ?

Shri BAIDYANATH MOOKERJEE : সেইটো চিন্তা কৰি চাম।

Shri MAL CHANDRA PEGU (Majuli, Reserved for Scheduled Tribes) : May I know, Sir, if any outsiders want to take admission in the hospital, whether they will be admitted on the same day ?

Shri BAIDYANATH MOOKERJEE : Sir, it all depends on the availability of seats and the urgency of the cases.

Shri MAL CHANDRA PEGU : Are Government aware that outdoor patients cannot get admission in time unless they go through the professors ?

Shri BAIDYANATH MOOKERJEE : Sir, that is not known to us. That is an allegation which should not be made. When the Doctor in charge of outdoor patients considers that somebody should be treated as indoor patient then his or her name is entered in a list and according to that list one has to wait and if the case is urgent, necessary arrangements are made to treat him as an indoor patient as early as possible.

Shri DULAL CHANDRA BARUA (Jorhat) : May I know whether any arrangement for a rest house is made in the Dibrugarh Medical College campus ?

Shri BAIDYANATH MOOKERJEE : There is one, but it cannot accommodate all the people there.

Shri TARAPADA BHATTACHARJEE (Katigora) : মাননীয় মন্ত্রী মহোদয় একটা প্ৰশ্নৰ উত্তৰে বলেছেন যে “সেইটো চিন্তা কৰি চাম”, সেটা চিন্তা করতে কত দিন লাগবে ?

Shri BAIDYANATH MOOKERJEE : তেখেতৰ চিন্তাৰ (মাননীয় সদস্যৰ) উত্তৰ দিয়া কঠিন কথা। মই যিমান সোনকালে পাবো কবিম।

Shri DULAL CHANDRA BARUA : Sir, considering the increase of the number of outdoor patients, does the Government consider it proper to have the present rest-house extended to accommodate more patients ?

Shri BAIDYANATH MOOKERJEE : Sir, it is a question of pound, shilling, pence ; I cannot assure anything in this regard.

Re: Introduction of National Water Supply Scheme in Golaghat Subdivision

Shri NARENDRA NATH SARMA (Bokakhat) asked :

78. Will the Minister-in-charge of Health be pleased to state—

- (a) The number of rural areas where the National Water Supply Scheme has been introduced in the Sibsagar District, particularly in Golaghat Subdivision ?
- (b) Whether Government propose to extend the said Scheme in the current year to other places of Sibsagar District ?
- (c) If so, where ?
- (d) Whether there is a proposal to extend such Schemes to Dergaon and Kumargaon in Golaghat Subdivision ?

Shri BAIDYANATH MOOKERJEE (Minister, Health) replied :

78. (a)—Three at Khanamukh, Michajan and Bokakhat, excluding the Titabar Water Supply Scheme taken up during the Second Plan and the Sonari and Borhat Scheme taken up in 1964-65 under the Local Development Scheme of the Government of India. Of these Bokakhat is in Golaghat Subdivision.

(b)—No, as the available fund is not sufficient even to complete the Schemes already started.

(c)—Does not arise.

(d)—Not at present.

Shri NARENDRA NATH SARMA: Will the Government consider the case of Dergaon and Kamargaon ?

Shri BAIDYANATH MOOKERJEE: Sir, so far as Dergaon is concerned, there is a town committee, I believe. So there is no chance of Dergaon's case being considered. So far as Kamargaon is concerned, I am sorry to say that the availability of fund is so small that the schemes which we have already taken in hand have become difficult to be completed.

Shri DULAL CHANDRA BARUA (Jorhat): Sir, are we to understand then that the schemes which have been started already will not be completed ?

Shri BAIDYANATH MOOKERJEE: Sir, it does not require any answer. The schemes will be completed sooner or later. It all depends on the availability of fund. But when Government have once started any scheme they will see to its end.

Mr. SPEAKER: Mr. Mookerjee, you are making the question more complicated by your answer.

Shri BAIDYANATH MOOKERJEE: Sir, I want to be very clear in my answers and at this age I cannot change my habit also.

Shri DULAL CHANDRA BARUA: Sir, when Government has taken up some projects and subsequently they have to be given up due to paucity of fund, may I know from the hon. Minister, why at the time of preparing such schemes Government did not consider about the financial position?

Shri BAIDYANATH MOOKERJEE: Sir, that question does not arise here. The schemes which have been taken up by Government will be completed—if not in 1966 it may be in 1967—or after; anyway the schemes will be completed.

(After a pause)

Sir, I am grateful to you, though you do not care for this *(Voices from Opposition: Sir, this is a reflection on the Speaker).....*

Mr. SPEAKER: There is no question of any reflection.

Further information on Unstarred Question No. 68, dated 11th March, 1966 Re: Badarpur Industrial Estate

Shri BAIDYANATH MOOKERJEE (Minister, Health): Sir, there was a misunderstanding yesterday. Now, I am explaining the position.

Sir, the position is like this: As I had already stated in reply to Unstarred question No.68(a) the Industrial Estate at Badarpur is expected to start functioning very soon. It has not yet started functioning. An Industrial Estate is said to start functioning when the sheds in the Estate are ready for being rented out to industrialists. Sheds are ready for being rented out when all the facilities for starting actual production like Water, Power, etc., are provided. In the Badarpur Industrial Estate, however, out of the total 28 sheds which will comprise the Estate only 18 have so far been fully constructed, others are not yet fully constructed. Besides this, Water, Power and other facilities are yet to be permanently provided to the sheds.

But together with the Badarpur Industrial Estate Scheme, there was also a separate scheme for a Calendering Plant and a Power Loom Plant to be located there. The Calendering Plant and the Power Loom Unit will be run by the Assam Small Industries Development Corporation. The Machinery for this Plant had already arrived, and, therefore, these are being installed in some of the sheds of the Estate. The functioning of these Plants is, therefore, quite distinct from the functioning of the Industrial Estate as it is. Even this Calendering Plant and the Power Loom Unit have not actually started functioning. Only a trial run of some of the machinery has been in progress. This trial run will continue for sometime as adjustment of machinery also takes sometime.

As the Industrial Estate has not started functioning no officer, I repeat, no officer has been appointed for the Estate. Usually, an Industrial Estate has a Manager and other subordinate staff. But, for the Calendering Plant the Small Industries Development Corporation which would be one of the tenants of the Estate, have appointed a Manager. This Officer has nothing to do with the general running of the Industrial Estate. He has been appointed by the Small Industries Development Corporation for running this Calendering Plant and the Power Looms only. This Officer has been appointed in the scale of pay of Rs.1,000—1,300 per mensem as had been mentioned by the Hon'ble Chief Minister in the House yesterday. The Small Industries Development Corporation which is his appointing authority has given him this scale of pay in view of his qualifications and experience. I am giving his qualifications: He is a B. Sc., and also B. Sc. in Textile Technology with fifteen years experience in the line.

On the 13th February, 1966, this Officer was showing the working of some of the machines to some people including some M. L. As. While he was showing the Calendering Plant two levers developed cracks. Subsequently the General Manager of the Small Industries Development Corporation inspected the machinery. The cause of the damage could not be detected. The suppliers of the machinery have been asked to supply two new levers which may cost Rs.800 each. They have also been asked to send an Expert to determine the cause of the breakage. If the levers broke because of faulty adjustment or design the suppliers will have to replace them free of cost under guarantee clause. The correct position will be known after a joint inspection by the suppliers' Expert and Corporation Engineers. The new levers are, however, expected to arrive before the adjustment of the other machinery is completed.

So, Sir, the hon. Member's doubt which he had in his mind that the Government was trying to suppress some facts is not correct. Sir, there was some misunderstanding between these two institutions. I hope, Sir, I have made the position clear.

Shri TARAPADA BHATTACHARJEE (Katigora) Sir, I have already submitted a Motion under Rule 49 for a half-an-hour discussion...

Mr. SPEAKER: You can put supplementaries if you so like.

Shri TARAPADA BHATTACHARJEE: Sir, is not it a fact that some raw people were engaged to handle this machinery and that caused the breakage?

Mr. SPEAKER: From the reply it is clear that the man who was going to demonstrate it was not an untrained man.

Shri DULAL CHANDRA BARUA (Jorhat): Sir, the hon'ble Minister has stated to-day one thing and the Chief Minister stated another thing yesterday. The Chief Minister stated that an Officer has been appointed. Now which is to be accepted?

Mr. SPEAKER: He has stated with reference to the statement of the hon'ble Chief Minister made yesterday regarding the appointment. He has stated that the Officer was not appointed by the State Government. He was appointed by the Small Industries Development Corporation.

Shri DULAL CHANDRA BARUA: Sir, is it a fact that this gentleman who was put in-charge of that Calendering Plant is not properly trained to handle that machinery?

Shri BAIDYANATH MOOKERJEE: Sir, I have already given his qualifications. He is a B.Sc. and also a B.Sc. in Textile Technology with fifteen years experience, and those who employed him considered him to be fully qualified.

Shri AKSHOY KUMAR DAS (Sarbhog): Sir, is the Government aware that this gentleman has the experience of working in Bombay Cotton Mills also?

Shri BAIDYANATH MOOKERJEE: May be so, Sir.

Further information on Starred Question No.48 dated 12th March, 1966 Re: Public Works Department Mechanical Division for Dibrugarh Subdivision.

Shri GIRINDRA NATH GOGOI [Minister of State, (Public Works Department)]: Sir, Shri Dulal Chandra Barua put certain supplementaries with regard to Starred Question No.48(a). My answer was 'No'. It was with regard to a Mechanical Division for Dibrugarh Subdivision. There is a proposal for a Mechanical sub-division.

Calling attention to matter of Urgent Public importance—News-item Published in the Assam Tribune dated 16th February, 1966 under the Caption "Taxis off Shillong Roads".

Shri DULAL CHANDRA BARUA (Jorhat): Mr. Speaker, Sir, I want to draw the attention of the hon'ble Chief Minister, to an urgent matter of public importance and of recent occurrence, i.e., the news-item published in the 'Assam Tribune' dated the 16th February, 1966, under the caption of "Taxis off Shillong Roads", wherein it is stated that the Taxis were off the roads on 15th in Shillong by following a hitch between the Police and Taxi drivers on the night of 14th February, 1966, in which a Taxi driver was seriously injured. This caused great inconvenience to the public. In this respect I want to draw the attention of the Chief Minister to the fact that there is a constant hitch between the Police Officers and the Taxi drivers here in Shillong. In many cases it has been reported that the Taxi drivers are unnecessarily harassed by the Police. Therefore, I want to know whether Government has taken up the matter with the Shillong Municipal Board to allot a place for parking of taxis.

If the Government would have taken up this matter and could fix a place for parking the taxis there would have been no such unnecessary harassment on the taxis Drivers? I want to know from the hon'ble Chief Minister what measures Government have taken in this regard so that such kind of things may not occur in future. With this end in view I have called the attention of the Chief Minister.

Shri BIMALA PRASAD CHALIHA (Chief Minister): Sir, on 14th February, 1966 Havildar Bhuna Singh of Shillong Police Station was on duty with his constables at Police Bazar point. At about 7 P.M. the said Havildar found taxi No.ASA 4700 parking near the Hydro Electric Substation at Police Bazar. The place being not a parking area the Havildar approached the driver of the taxi and requested him to get moving in order to keep the road clear for other vehicles. At this the driver had some altercation with the Havildar. The driver got down from his taxi and assaulted the Havildar. At this many taxi drivers assembled and surrounded the Havildar, snatched away the baton and cap from his person. During this skirmish the Havildar waved his baton which might have struck the driver. The Havildar managed to escape from the mob and with the help of other police personnel on duty arrested the driver and took him to the Police station where a complaint was lodged by the Havildar against the driver. A case under section 147/332/372 Indian Penal Code was registered. The driver was sent for medical examination regarding his injuries. Along with the taking of the driver of the car No.ASA 4700, a large number of taxis from the stand followed them also to the Police station. The owner of the taxi involved came to the Police station, also reported to the Deputy Commissioner about the incident and lodged a counter complaint against the Havildar under section 325 Indian Penal Code. After persuasion the crowd left the Police Station. But just about fifteen minutes before their departure police vehicle No.ASA2893 was sent to Umpling Beat House. Driver Constable No.123, Ramasish Rai drove the vehicle with three other constables to bring two arrested persons with some recovered stolen property from the said Beat House. When the vehicle reached near the Singhania Cinema Hall two or three persons came in front of the vehicle and the driver had to stop. The said two or three persons who are suspected to be connected with taxis began to abuse the driver and when he came out of the vehicles began to assault him with blows. In the meantime many people assembled there and surrounded the vehicle and the driver and started pelting stones at the vehicle, as a result of which the windscreen of the police vehicle was damaged. It was also learnt that due to indiscriminate pelting of stones some of the public vehicles which were parked near the Police Station were also damaged. In the melee one of the constables managed to escape to the Police Station. The Police personnel then rushed to the place of occurrence but the miscreants had already left the place. Constable Ramasish Rai lodged a complaint under section 147/332/427.

On the following day, the President of the Drivers' Association convened a meeting of the Executive Committee discussed about the incident, stopped plying their taxis and met the Deputy Commissioner, United Khasi and Jaintia Hills and placed their grievance before him demanding fair enquiry into the actual incident and compensation for the damage to the taxis. The Deputy Commissioner ordered the Additional District Magistrate to make an enquiry and report. At this the Drivers' Association were satisfied and started plying their taxis from about 4.30 P.M.

Sir, the hon. Member has rightly mentioned about the difficulty of parking places. This difficulty is really very genuine in Gauhati as well as in Shillong. As a matter of fact this difficulty is there in most of the towns of Assam. No Government land is available for providing parking places, and if the parking places are not in convenient places then the whole object would be defeated. We shall see that parking places are provided. But for this purpose colossal amount of money would be required for acquisition of land. I agree with the hon. Member this may be the way by which troubles of this nature may be avoided.

General discussion of the budget

Shrimati PADMA KUMARI GOHAIN (Moran) : অধ্যক্ষ মহোদয়, মুখ্যমন্ত্রী মহোদয়ে ১৯৬৬-৬৭ চনৰ বিখন বাজেট সদনত দাঙি ধৰিছে সেই বাজেটত উল্লেখযোগ্যভাৱে এটা কথা দেখিছো যে কোনো নতুন কৰৰ হেচা বাইজৰ ওপৰত পৰা নাই। নতুন কৰৰ হেচা নিদিয়াৰ কাৰণে তেখেতক ধন্যবাদ জ্ঞাপন কৰিছো। দেশ এখন চলাবলৈ হলে কৰ-কাটল নিশ্চয় লগাৰ লাগে, কিন্তু বাইজৰ যি অৱস্থা সেই অৱস্থাত নতুন কৰ-কাটল লগাই তেওঁলোকক ক্ষতিগ্ৰস্ত নকৰি বৰঞ্চ তেওঁলোকৰ মঙ্গলজনক আঁচনি লব লাগে ইয়াৰ প্ৰতি চৰকাৰৰ দৃষ্টি আকৰ্ষণ কৰিলো।

আজি পাঁচ বছৰীয়া পৰিকল্পনাৰ জৰিয়তে দেশৰ বিভিন্ন ক্ষেত্ৰৰ উন্নতিৰ কাৰণে উন্নয়ন মূলক আঁচনি লোৱা হৈছে। কিন্তু বৰ দুখেৰে সৈতে কবলগীয়া হৈছে যে সেই পৰিকল্পনাবোৰ কাৰ্য্যকৰী হৈ উঠা নাই। যাতায়তৰ বিষয়ে কব খোজো যে প্ৰথম, দ্বিতীয় আৰু তৃতীয় পৰিকল্পনাত যিবোৰ বাস্তা লোৱা হৈছিল সেইবোৰ আজি আধৰুৱা অৱস্থাত পৰি আছে। ক'বাত যদি বাস্তা এটা হৈছে তাত দলং এখন হোৱা নাই কাৰণেই বাস্তাটো সম্পূৰ্ণ হৈছে বুলি কব নোৱাৰি। সেই দৰেই ক'বাত যদি দলং হৈছে কিন্তু বাস্তা এনে অনাদৰ ভাবে আছে যে মাটি এচপৰাও পৰা নাই। এই কামবোৰ যিবিলাক ঠিকাদাৰে কৰিছে তেওঁলোকৰ আচৰণৰ পৰা এনে ধাৰণা হয় যেন এইবোৰ বাইজৰ উপকাৰৰ কাৰণে নহয়, তেওঁলোকে ধন ঘটিবৰ কাৰণেহে ব্যৱস্থা কৰিছে। উদাহৰণ স্বৰূপে কওঁ যে কেই মাহমানৰ আগতে P.W.D. বাজ্যিক মন্ত্ৰীক মোৰ সমষ্টিৰ এটা বাস্তা দেখুৱালো। বাস্তাটো মাত্ৰ দুমাইলৈ আৰু দলংখন কৰা ৪ বছৰ হল। কিন্তু দলংখনলৈ মানুহ যাতায়ত কৰিবলৈ যি ব্যৱস্থা সেইটো ৪ বছৰেও সম্পূৰ্ণ হোৱা নাই। তালৈ যাবলৈ হলে পৰ্বতলৈ উঠাৰ দৰেই দলঙলৈ উঠিব লাগে আৰু পিচত আকৌ নামিব লাগে। ডেকা মানুহে এইদৰে উঠানমা কৰিব পাৰিব কিন্তু State Minister ৰ দৰে বুঢ়া মানুহ যাব পৰা দূৰৰ কথা ওচৰকে চাপিব নোৱাৰে। তেতিয়া তেখেতেও কলে যে এইটো ভাল হোৱা নাই; মাটি দি বাস্তাটো পূৰা কৰিব লাগিব। কিন্তু তেখেতে যাক কৈ আহিল তেওঁ আজিও কামটো কৰা নাই।

Shri BIMALA PRASAD CHALIHA (Chief Minister) :

কোনটো বাস্তা ?

Shrimati PADMA KUMARI GOHAIN : শেনচোৱা আলি।

Mr. SPEAKER : আপোনাৰ সমষ্টিৰ ?

Shrimati PADMA KUMARI GOHAIN : হয়।

সেই কাৰণে এই পাঁচ বছৰীয়া পৰিকল্পনাৰ কাৰণে যি টকা খৰচ কৰা হয় সেইবোৰ ভালকৈ খৰচ কৰিব লাগে যাতে নিখুঁট হয় আৰু যাৰ কাৰণে কামবোৰ কৰা হয় তেওঁলোকৰ উপকাৰ হয়।

তাৰ পিচত মই এটা কথা কওঁ; আজি সকলোৱে জানে যে আমাৰ কৃষিৰ উৎপাদন বঢ়াব লাগে। আজি কৃষিয়েই হ'ল আমাৰ জাতীয় জীৱনৰ মূলভেটি। কৃষিৰ উৎপাদন যদি নাৰাঢ়ে আমাৰ খাদ্য সমস্যাও দূৰ নহয়। আজি খাদ্যৰ কেনে এটা উৎকট সমস্যা হৈছে তাক সকলোৱে ভালকৈ অনুভৱ কৰিছে। কিন্তু আমি কৃষিৰ উৎপাদন বঢ়াব লাগে বুলিহে কওঁ, প্ৰকৃততে সেই বিষয়ে কাৰ্য্যকৰী পন্থা কি লৈছো? আমি ভাবিছো পাৰদৰ্শী কৰক বাইজৰ কৃষিৰ প্ৰদৰ্শক হৈছে প্ৰায়সেৱক। আজি কৃষকক প্ৰদৰ্শিত বৈজ্ঞানিক প্ৰদৰ্শীৰে কৃষি চাৰা বকল প্ৰায়সেৱক সকলৰ দ্বাৰাই দিয়া সম্ভৱ সেই কাৰণেই প্ৰায়সেৱক নিয়োগ কৰা হৈছে। কিন্তু আচৰিত কথা এই যে উজনীৰ পৰা নামনিলৈকে প্ৰায়সেৱকৰ কাৰ্য্যপন্থাৰ দ্বাৰা কৃষক সকল লাভবান হব পৰা নাই। কাৰণ।

এই গ্রামসেৱক সকলে পথাৰলৈ গৈ বোকাপানী খচি আমাৰ কৃষক সকলক আধুনিক পৰামৰ্শ দিবলৈ অক্ষম। গতিকে আধুনিক প্ৰণালীৰ খতিৰ উৎপাদন বঢ়োৱাৰ কাৰণে চৰকাৰে আজি মিথিলা সাৰ, বীজ আৰু সা-সৰঞ্জাম দিছে, তাকে কৃষকৰ প্ৰয়োগ কৰাৰ সুবিধা হোৱা নাই। যিওবা AIR ত 'কৃষি-জগত' বুলি কৃষকে জানিব লগীয়া কিছু কথা প্ৰচাৰ কৰি আহিছে, তাক শুনিছে কোনে? টাউনৰ আলিৰ চুকৰ Microphone ৰ পৰা শুনিছে যাৰ সেই কথাৰ কোনো প্ৰয়োজনই নাই—কৃষকৰ জানিবলগীয়া পৰামৰ্শসমূহ শুনিছে টাউনৰ চাৰি আলিত যুৰি ফুৰা ডেকা লৰা সকলে কিন্তু কৈছে কৃষকৰ শুনিবলগীয়া আপুৰুগীয়া কথা। অথচ কৃষকৰ জানিবৰ উপায় নাই। মই ভাবো যে আজি ইমান কষ্ট আৰু পুৰুষাৰ্থ কৰি বৈজ্ঞানিক প্ৰণালীৰে কৃষিৰ উন্নয়ন কৰিবলৈ কৰা প্ৰচাৰ কাৰ্য্য অৰণ্য বোদনহে হৈছে। প্ৰচাৰ হৈছে টাউনত—য'ত কৃষক নাই। যি সকলে শুনিব লাগে, সেই সকল বঞ্চিত হৈছে। কিয়নো আজি সকলো গাঁৱতে Radio নাই। য'ত দুই এটা আছেও, সিও বেটাৰীৰ অভাৱত ডেকুৰী গৈছে। গতিকে কোনোটোৱেই প্ৰকৃততে কৃষকৰ উপকাৰ সাধিব পৰা নাই। প্ৰচাৰ বিভাগৰ কামো টাউনৰ চাৰিগীয়াতে আৱদ্ধ। এনে ক্ষেত্ৰত, আমাৰ আশাশুধিয়া বজুতাই কৃষি উৎপাদনৰ পৰিষৰ বৃদ্ধি কৰিব নোৱাৰে। সেই কাৰণে এই পৰিবেষ্টনিতো অতিক্ৰম কৰাৰ কাৰণে মই চৰকাৰক এটা পৰামৰ্শ দিব খোজো।

বৰ্তমান চাৰ পদ্ধতিয়ে কৃষকৰ জগত স্পৰ্শ কৰিব পৰা নাই। গতিকে চৰকাৰে নতুন পদ্ধতিৰে এই কৃষিৰ বিজ্ঞান সন্মত প্ৰণালী কৃষকৰ মাজত প্ৰচাৰ কৰিব লাগিব এখন পুস্তিকা আকাৰে। সেই পুস্তিকা প্ৰত্যেক কৃষকৰ ঘৰে ঘৰে দিব পৰাকৈ আৰু তেওঁলোকে বুজাকৈ সহজ সৰল ভাষাত লেখিব লাগিব। কৃষকে সেই পুস্তিকা পঢ়ি-শুনি কৃতকাৰ্য্য হব পাৰিব বুলি মই ভাবো। তাকে নকৰি গ্ৰাম সেৱকৰ ওপৰতে নিৰ্ভৰ কৰিলে কৃষক বাইজ ব্যৰ্থ হব। এনেকুৱা গ্ৰামসেৱকো আছে, তেওঁলোকে এবছৰেও গাঁৱলৈ নেযায়। কিছুমান চহৰৰ লৰাক গ্ৰামসেৱক কৰিলে নহয়, মন্ত্ৰী মহোদয়ে যদি ভাবে যে গ্ৰাম সেৱকৰ দৰকাৰ তেন্তে গ্ৰাম সেৱক খেতিয়কৰ লৰাক নিয়োগ কৰক, কিয়নো তেওঁলোকে পথাৰলৈ যাবলৈ ক্ৰটি নকৰে। তেওঁলোকক নিয়োগ কৰিলে গাঁৱত কৃষিৰ উন্নতি হব বুলি মই আশা কৰো।

মোৰ বন্ধু শ্ৰীযুত ডাঙৰীয়াই আমাৰ ৰাজ্যৰ শিক্ষা বিষয়ে ভালকৈ ফহিয়াই সকলো হীনদেহী প্ৰকাশ কৰিছে। আমাৰ প্ৰাইমেৰী স্কুলৰে পৰা আৰম্ভ কৰি H. E. আৰু Pre-University লৈ ছাত্ৰ সকলৰ বৈ যোৱা ক্ৰটিৰ কাৰণো উল্লেখ কৰিছে।

আজি এইখন আমাৰ স্বাধীন দেশ। এই স্বাধীন দেশৰ শিক্ষাৰ ভবিষ্যৎ কণকণ লৰা-ছোৱালী বিলাকে কাষলাটিৰ তলত চকুৱা, খেলা, কল-পতুৱা আদি স্কুলৰ বহা আসন লৈ যেতিয়া ৰাজআলিৰে স্কুললৈ যায়, সেই দৃশ্য চকুত পৰিলে মন যেন হতাশাৰে ভৰি যায়। ভাবো, আমি এনেকৈয়ে এইখন দেশৰ লৰা-ছোৱালীৰ উন্নতিৰ কামনা কৰিছো। এই হৃদয়বিদাৰক দৃশ্য দেখি আৰু বহু কথাই অনুভৱ কৰিছো। এখন স্কুল, তাত Black Board নাই—মেপ নাই, সকলোতকৈ দুখৰ কথা যে কণকণ লৰা-ছোৱালী হতাৰ বহাৰ আসন নাই। Black Board নহলে চলিব পাৰি; কিন্তু বহাৰ আসন যোগোৱাটো অপৰিহাৰ্য্য। বহু ছবি চকুৰ আগত ভাহি উঠে। আজি চহৰৰ লৰা-ছোৱালীয়ে স্কুলৰ কাৰণে ডাঙৰ পকী ঘৰ পাইছে, বহিবলৈ বেঞ্চ আছে; শিকোৱাৰ Black Board, মেপ আদি যাবতীয় শিক্ষাৰ সৰঞ্জাম আৰু তাৰ উপৰিও কিমান আৰাম দায়ক সামগ্ৰী আছে—কিন্তু গাঁৱত স্কুল ঘৰ যিও এটা আছে, তাৰ নাই বেৰ, পানী পৰে, কোনো শিক্ষাৰ সজুলী নাই আৰু সকলোতকৈ পৰিতাপৰ কথা, সিহঁতৰ নাই বহাৰ আসন। মই আশা কৰো চৰকাৰে পঞ্চায়তৰ জৰিয়তে হলেও বহা আসনৰ ব্যৱস্থা কৰাৰ চেষ্টা কৰিব।

আমাৰ দেশৰ স্কুল বিলাকত আজিকালি জী-শিক্ষা বাঢ়ি আহিছে আৰু তাৰ লগে লগে ছোৱালী স্কুলো বাঢ়ি আহিছে। আজি কালি বহুত স্কুল নতুনকৈও বাইজে বৰঙনী তুলি ৰাখিছে। তাৰ উপৰিও কিছুমান ভেঞ্চাৰ স্কুল ঠায়ে ঠায়ে হ'ল। তাৰ কাৰণে কনিচিও গঠন কৰিলে—চৰকাৰে তদন্তও কৰিলে। কিন্তু আজিলৈকে তাত কোনো Adhoc grant দিয়া ব্যৱস্থা নহল। ফলত যিবিলাক ভেঞ্চাৰ স্কুল সি ভেঞ্চাৰ হৈয়ে পৰি থাকিল। যিবিলাক ছোৱালী আগবাঢ়ি আহিল সেই বিলাক ল'ৰা আৰু ছোৱালীয়ে একেলগে পঢ়িবৰ কাৰণেও স্কুল হৈছে—কিন্তু চৰকাৰৰ পৰা grant হলে পোৱা নাই।

মোৰ সমষ্টিতে ১৩ খন স্কুল আছে। তাৰে ৪ খন স্কুলেহে মাত্ৰ ২৫০ টকাকৈ Adhoc grant পাইছে আৰু দুখন অৱশ্যে Full Fledged স্কুল হৈছে। সেই দুখন হল লেণ্ডেৰী আৰু খোৱাং স্কুল। ১৩ খন স্কুলৰ ভিতৰত আটাইখিনিতেই আধা ল'ৰা আৰু আধা ছোৱালী। কোনো খনত সবহ ছোৱালী; সবহীয়া ল'ৰাৰ স্কুল নাই বুলিয়েই ক'ব পাৰি। এই স্কুল সমূহত চৰকাৰৰ পৰিদৰ্শন নাই। এই ক্ষেত্ৰত চৰকাৰৰ দৃষ্টিও পৰা নাই যেন লাগে। এই বিলাক 'ভেঞ্চাৰ' স্কুল হৈয়ে আছে। এই বিলাক অনুষ্ঠান ছোৱালীৰ শিক্ষাৰ কাৰণে আৰু তাৰ কাৰণে কনিচি এটা নিয়োগ কৰি প্ৰতিবেদন লোৱা স্বত্বেও কিয় 'এডহক' গ্ৰাণ্ট দিয়া হোৱা নাই বুলি নাপাওঁ। এইবিলাক অনুষ্ঠানত কিয় সহানভূতি দেখুওৱা হোৱা নাই? আমাৰ বিভাগীয় মহিলা ডেপুটী মিনিষ্টাৰৰ দৃষ্টি আকৰ্ষণ কৰো।

তাৰ পিচত, পঞ্চায়ত সম্বন্ধে কিছু কওঁ। এই পঞ্চায়তত ময়ো আছে আৰু তাৰ অভিজ্ঞতাৰ পৰা দুই আধাৰ কম আৰু এই প্ৰসঙ্গত মাননীয় সদস্য শ্ৰীযুত শইকীয়া ডাঙৰীয়ায়ে কৈ গৈছে যে পঞ্চায়তৰ ওপৰত Inspection নোহোৱাৰ কাৰণে এই পঞ্চায়ত অনুষ্ঠান অচল হৈছে। আমাৰ মহকুমাত সঁচৰ আনু বিতৰণৰ সময়ত গাওঁসভাৰ সভাপতিয়ে আনু লৈ বজাবত বিক্ৰী কৰাৰ অভিযোগ কৰাত তাৰ ওপৰত তদন্ত কৰি কথা সচা বুলি ৰিপ'ৰ্ট দিয়া সত্ত্বেও কোনো বকম শাস্তি তেওঁক দিয়া নহল। সেই কাৰণে, বাইজে তাৰ বিচাৰ কৰি তেওঁক দণ্ড দিয়ে। দণ্ড হ'ল নাকেৰে সৈতে সভাপতিৰ মুখ কাটিলে আৰু এতিয়া তেওঁ মেডিকেল কলেজৰ হাস্পাতালত আছে।

(A voice: ক'ত, ক'ত?)

টিংখণ্ডত। এই বিলাক কাৰণত, বাইজ অতিষ্ঠ হৈ উঠিছে। সেই কাৰণে মই চৰকাৰক এই পৰামৰ্শ আগবঢ়াও যেন এই ধৰণৰ গাওঁ সভাবিলাকৰ উন্নতি সাধন কৰে। যিসময়ত ৩শাশ্বাৰ অধিক শস্য উৎপাদন বাণী গাৱে-ভূয়ে প্ৰচাৰ কৰা হৈছিল সেই সময়ত সঁচৰ গুটি মানুহে নোপোৱাকৈ বজাৰত বিক্ৰী হোৱাটো বৰ দুখৰ আৰু অপৰাধৰ কথা বলি আমি ভাবো। এই বিলাক চাবলৈ Inspection লাগে। বিভাগীয় ডেপুটী মিনিষ্টাৰে এই বিষয়ত ক্ৰটি কৰা নাই। এবাৰ তেখেতে মিটিং কৰাৰ পিচত গাঁৱৰ মানুহৰ আগৰ কিছুমান কৰ্মচাৰীয়ে কৈছে যে, তেওঁ আমাক গালি দিবলৈহে আহিছে। সেই কাৰণে মই কওঁ যিবিলাক মানুহৰ পঞ্চায়তৰ ওপৰত আস্থা আছে তেওঁলোককহে এইবিলাক কামত নিয়োগ কৰিব লাগে। যিবিলাকৰ আস্থা নাই, সেই বিলাকক নিয়োগ কৰিব নালাগে। কাৰণ তাৰ পৰা কোনো বকমৰ অভিজ্ঞতাৰ ফল পোৱা নাযায়।

তাৰ পিচত, শিক্ষাৰ ক্ষেত্ৰত যিবিলাকক শিক্ষকৰ পদত নিয়োজিত কৰা হয় তেওঁ লোক উপযোগী হ'ব লাগে। চৰকাৰে গ্ৰাণ্ট দিয়া স্কুল সমূহত শিক্ষকৰ পদ চৰকাৰে পূৰণ কৰে। এই ক্ষেত্ৰত অকল বিদ্যাৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰি নিযুক্তি দিলে ভুল হ'ব। পদমৰ্যাদা অক্ষুণ্ণ ৰাখিবলৈ বিদ্যাৰ লগতে চৰিত্ৰও বিবেচনা কৰিব লাগে। প্ৰকৃত শিক্ষা

আছে নে নাই সেই কথালৈ লক্ষ্য কৰিব লাগে। যিবিলাকে, কিছুমান চাব নলগীয়া চিনেমাও বাদ নিদিয়ে, যাৰ যুৰি কুৰাই ধৰ্ম, লাগ-বান্ধ নোহোৱা যাৰ কথা যাৰ লগৰীয়া সেইবিলাক মানুহক শিক্ষক পদত নিয়োগ কৰিব নালাগে। তেনে কৰিলে তাৰপৰা শিক্ষাৰ কোনো ফল পোৱা নাযায় আৰু সেই নিযুক্তি যুগে খোৱা হৈ পৰে। সেই কাৰণে মই এই পৰামৰ্শ আগবঢ়াও যেন এই ক্ষেত্ৰত বিদ্যা বৃদ্ধিত কৈ চৰিত্ৰৰ ফালেহে বেচি জোৰ দিয়া হয়। চৰিত্ৰ নাথাকিলে স্থিতিৰ মূল্য নাই আৰু যি জাতিৰ চৰিত্ৰ সম্পদ নাই সেই জাতিৰ মেৰুদণ্ড ভঙা। কোনো কাম কৰিবলৈ হলে ৰাইজৰ আস্থা নিষ্ঠাত ভিত্তি কৰি কৰিব লাগে নহলে সেইবিলাক পৰিকল্পনা ফলপ্ৰসূ হৈ নুঠে। অধ্যক্ষ মহোদয়, আজি শিক্ষা বিভাগত কৰ্মচাৰীৰ সংখ্যা বাঢ়িছে। আগতে এজন Inspector আছিল অসম উপত্যকাত। এতিয়া তাৰ ঠাইত জিলাই জিলাই Inspector, Assistant Inspector হৈছে। কিন্তু পৰীক্ষাত স্কুলৰ ফলাফল কি সেইটো লক্ষ্য কৰিবলগীয়া। বিশ্ববিদ্যালয়ত প্ৰথম শ্ৰেণী পোৱা নাই; দ্বিতীয় শ্ৰেণীৰে আৰম্ভ হৈছে। স্কুলৰ খবৰো তথৈবচ। কিয় এনেকুৱা হৈছে? এই বিলাক চিন্তা কৰিব লগীয়া। এই অনুষ্ঠান বিলাকত যিদৰে মানুহ নিয়োগ কৰিব লাগিছিল সেইদৰে নিয়োগ কৰা হোৱা নাই। এই বিলাক কাৰণতেই আমাৰ বিভিন্ন পৰিকল্পনাৰ আঁচনি সমূহ সফল হোৱাত বাধা পৰিছে। সেই কাৰণে মই চৰকাৰক অনুৰোধ জনাওঁ যেন এই ব্যাধি সমূহৰ উপসম হয়। ইয়াকে কৈ মই পুনৰ মুখ্যমন্ত্ৰী মহোদয়ক তেখেতে দাঙি ধৰা বাজেটৰ বাবে ধন্যবাদ জনাইছো।

Mr. SPEAKER : Now, the hon. Member Shri Devendra Nath Sarma. Your time is only 15 minutes.

Shri DEVENDRA NATH SARMA (Gauhati) : Mr. Speaker, Sir, I convey my thanks to the hon. Chief Minister for presenting the budget for the year 1966-67 which is a surplus one. Sir, after last several years, we are having a surplus budget in spite of additional expenditure incurred in this year on account of the implementation of the Pay Committee's report and certain other expenses also. But I must confess here that from the speech of the hon. Chief Minister while presenting the budget, I could not find how the economic condition of our State will be improved at the moment when our State is indebted to a sum of Rs.142 crores 72 lakhs and 36 thousand. Most probably, Sir, the total annual income of our State, which is subject to correction, is about 35 crores or 36 crores. Sir, a State having a total annual income of Rs. 35 crores is to bear a loan of burden of about Rs.142 crores 72 lakhs. Sir, from this, I think, the hon. Members will be able to understand the economic condition of our State.

From the speech of the Chief Minister where he has mentioned about over draft, we find that overdraft has risen to 16.43 crores of rupees. This figure also indicates the actual deplorable economic position of our State. I do not know how this economic position of our State can be improved. In this respect, Sir, I humbly like to place some suggestions as to how the economic condition of our State can be improved, I think, some departments which are running at a loss instead of getting profit, may give better outturn if properly and efficiently managed. For example, Transport Department. They have shown about 10 or 12 lakhs as annual profit, but if we minutely examine, this department is running at a loss. But if this department is run on a commercial basis and with efficient management, this department will surely give better income to the State. Then, Sir, the Forest Department. The Forest Department of Assam is producing about 80 lakhs C. F. T of timber. If this Forest Department is efficiently

operated and managed and administered, I think, the production of the timber should be raised and this department can give an income of not less than four crores of rupees. Then, the Sales Tax Department. There are so many evasions. If this department is properly managed, I think, more money can be realised. In this respect, I would like to suggest about Oil Refinery of Gauhati. This Refinery should be expanded further. Shri Humayun Kabir, the Minister of Petroleum and Chemicals of Government of India stated in 1964, that the Gauhati Refinery would be expanded to process 1.75 million tons. If the Refinery is expanded to that capacity, certainly Government of Assam will get more income from that source, by way of Sale Tax. But that has not been done. Sir, I fail to understand why this Refinery is not expanded. I, therefore, request the Government of Assam to press the Government of India to take up the case which has been committed by the Minister in charge of Petroleum and Chemical of the Government of India.

Then again, Sir, there may be effective economy in administration. I do not know what is the fate or decision of the Economy Committee, which was set up to effect economy in the State Government. Sir, if proper economy is effected, at least, 2 or 2.5 crores of rupees can be easily saved. Then, Sir, Assam is legitimately entitled to get Carriage Taxes on tea. I fail to understand why the Government of India has not given the permission to levy this tax? I request the honourable Chief Minister to press the Government of India even by passing a resolution in this House so that we may levy Carriage Taxes. Otherwise, the economy of the State cannot be improved. The State cannot improve its economy by borrowing money from the Government of India in this way. It must have its own resources. Sir, if all the suggestions which I have mentioned in this connection are considered and are given effect to, I hope the economic condition of the State will improve to certain extent.

Sir, in the Budget Speech, the hon. Chief Minister has stated that "the State Government have been naturally concerned by the deteriorating cash balance position and a drive has been organised to cover the arrears of revenues, taxes and loans." In this regard, I humbly submit that if the loans already advanced and arrears of land revenues and the loans given to the agriculturists and other industrialists are not realised, our position so far as the cash balance is concerned, will not be improved. I hope our Government will take drastic measures to realise all these arrears of land revenues and other loans. Sir, though the Chief Minister in his speech mentioned about rising of prices of essential commodities, I fail to find any specific suggestion in this direction as to how to check the rise in prices. Sir, it is the duty of the Government to check the rising of prices, otherwise the economic condition of the people in general and more particularly, the middle class people, with low income will be hard-hit. It is up to the Government, both the State and the Centre, to devise some means so that the price of essential commodities can be checked. In this respect, Sir, I cannot support the temptation of Government's purchase of paddy at the rate of Rs.35.5 per quintal from the cultivators, and selling the same in shape of rice at the rate Rs.60.46 per quintal.

The difference is so high between the price of purchase of paddy and price of selling of rice that that cannot be compromised. Of course, the hon. Minister of Supply was pleased enough to give details and said that a delivery charge per quintal from a co-operative to Government depot is charged and

that Government administrative charge on it is 6½ p. c., which would mean Rs.2.38 per quintal. If we calculate all these things, we find that the cost of one maund paddy which is purchased at Rs.13.50 goes to Rs.20.50 per maund excluding all the charges mentioned by the Minister, whereas, the sale price of rice per Kg. is 78 paise, which means nearly double the price of purchase of paddy. Sir, if this is the state of affairs of price of paddy and rice controlled by the Government, I fail to understand how Government is going to check the rising trend of price of other commodities as rising of price of rice and paddy affect the common man and this rise in price of rice affects the price of other commodities. I would request the Government to look into this matter, how price can be reduced and if the price of rice can be reduced then prices of other commodities to a great extent can also be reduced.

Sir, Government has the bounden duty towards ameliorating the condition of suffering humanity because we have decided to establish a Welfare State in our country. What does Welfare State means? So far I understand it means that equal opportunity should be offered to all and sundry and the basic needs of man should be made equally available to all. Then there should be common sufferings and common happiness to all. This is my understanding of a Welfare State. I think, Government has not taken into consideration the economic sufferings of the people and especially of the people of the lowest strata of our society. I have not heard in the speech of the Chief Minister mention about the economic sufferings of our people and measures to redress them. I hope, something tangible will be done towards the suffering of the people and more especially of the lowest strata of the people of our society.

Sir, there is a burning problem in our State, *i. e.* the problem of unemployment of our educated youths as well as of landless cultivators. These are to be tackled effectively, but if these are neglected, I do not know where we will be led to.

Sir, in his speech the Chief Minister had not mentioned anything about the administrative machinery in our State. To achieve our desired goal of an ideal democratic socialism or ideal welfare State, there must be an efficient administrative machinery, but without that no power in this earth can achieve the ideal sought for. I do not like to say anything about this administrative machinery as it is known to all of us, but I would appeal to the Government, more particularly to the Chief Minister, to look into this aspect of administrative machinery as unless there is rapid and tangible improvement in the efficiency of the administrative machinery, we cannot dispose of the most important affairs of the administration quickly, and speedily, and we cannot achieve our ideal goal of socialistic pattern of society.

Sir, last year the hon. Minister in-charge of Transport was pleased enough to... ..

Mr. SPEAKER: Your time is almost up.

Shri DEVENDRA NATH SARMA: I am finishing within 10 minutes, Sir.

Mr. SPEAKER: 4 minutes.

Shri DEVENDRA NATH SARMA: Last year the hon. Minister in-charge of Transport replied in this House about the formation of the State Transport Corporation, but up till now we do not know anything about it. I think, if that is formed, like other States, our State will achieve some good things.

The other day also I mentioned something about education. I am glad that we have advanced in the education field to a large extent in our State. There is no doubt about it. If anybody says that we have not advanced in education then we are denying the fact. We have advanced in our primary education and we have started a large number of secondary schools, but yet there are enough things to be done. I hope education will certainly improve.

Sir, so far as girls education and primary education are concerned, regarding the latter I appreciate what my hon. friend, Mrs. Gohain, mentioned about the deplorable condition of some of our primary schools. Students are to carry even today their own seats, either gunny bags or mats so that they can sit in their schools. I have seen this with my own eyes within the Municipality of Gauhati. I hope the Education Minister will certainly remove this inconvenience so that we may not have to repeat the same thing in future in this House.

Regarding girls education, we need expansion of girls education.

(Bell rang)

One minute more, Sir, and I will finish.

Sir, the Chief Minister has not mentioned anything about the development of urban areas of our State. The urban population is 9 p.c. of the total population of the State. Next year, 1966-67, out of the total budget allotment of our State of Rs.26,45,40,000 only a sum of Rs.3 lakhs has been earmarked for local bodies which means Municipalities and Town Committees exclusive of Panchayats. This amount is extremely inadequate. I hope, in the 4th Plan the Government will

Mr. SPEAKER: You have dealt at length about this in the debate on the address of Governor.

Shri DEVENDRA NATH SARMA: Yes, Sir, but I again appeal to the Government to make larger allocation for development of urban areas in the 4th Plan.

Mr. SPEAKER: Your time is up.

Shri DEVENDRA NATH SARMA: Sir, one minute only. Last year the Finance Minister was pleased to tell in this House that at least one overbridge on the railway line would be constructed at Gauhati. But that has not yet been materialised. I hope this year it will be materialised. Unless the traffic position in Gauhati is improved, the life of the people there would remain very miserable. I therefore urge upon the Chief Minister to see that at least one overbridge is constructed within the Gauhati town.

Thank you, Sir.

Complaint Re: Absence of Ministers from the House during the General Discussion of the Budget

Shri TARAPADA BHATTACHARJEE (Katigora): Sir, I want to draw your attention to one matter. Sir, the Treasury Bench is almost empty. There is only one old Minister sitting.

Mr. SPEAKER: I cannot compel the hon. Ministers to be present in the House. Two of the Minister are lying ill and three are going to attend some conferences. One post is lying vacant.

Shri DULAL CHANDRA BARUA (Jorhat): Sir, when we are discussing important matters the hon. Minister should remain present. We take exception to it.

Mr. SPEAKER: One copy of the proceedings is always sent to the Chief Minister; besides Shri Hazarika is taking down notes of the important points raised by the hon. Members which will be passed over to the Chief Minister. But I also desire that when the Ministers, are in the headquarters, they should be present here.

CAPTAIN WILLIAMSON A. SANGMA (Baghmara, Reserved for Scheduled Tribes): Mr. Speaker, Sir, supposing in the course of the debate certain clarification is to be made. Will the Deputy Minister Mr. Hazarika do that?

Mr. SPEAKER: You cannot seek clarification in the course of debate. The Chief Minister has the right of reply. Only in the Question Hour you can demand reply from the Minister. Mr. Singha.

General Discussion of the Budget

Shri NANDA KISHORE SINGHA (Silchar-West): মাননীয় অধ্যক্ষ মহোদয়, জরুরী পরিস্থিতির পরিপ্রেক্ষিতে আগামী বৎসরের জন্য আশানুরূপ বাজেটের প্রত্যাশা আমি করিনা। কিন্তু কোটি কোটি টাকার overdraft এবং তদুপরি তৃতীয় পঞ্চবার্ষিকী পরিকল্পনার আমলে অতীব প্রয়োজনীয় উন্নয়নমূলক কাজ অর্থের অভাবে রূপায়নের বিশেষ অসুবিধা। এই অবস্থায় এবং পরিপ্রেক্ষিতে এই বাড়তি বাজেটের কোন মূল্যই আছে বলে মনে করি না। অপচয় বন্ধ করার জন্য Economy Committee করা হয়েছে কিন্তু বহু বিভাগ আছে তার ব্যয় সঙ্কোচের প্রয়োজনীয়তা এবং সুরোগ আছে। এই ভাবে ব্যয় সঙ্কোচ করে নানা উন্নয়নমূলক কাজ মূলধন খাটনো সম্ভবপর। সেই দিক দিয়ে বিশেষ নজর দেওয়ার জন্য আমি সরকারকে অনুরোধ করি।

অধ্যক্ষ মহোদয়, সমস্যা বহুল ও পিছপড়া এই রাজ্যের প্রতি কেন্দ্রীয় সরকারের বিশেষ দৃষ্টি না দেওয়ার অর্থ আমি বুঝি না। মাত্র ৩৪ কোটি টাকা উন্নয়নমূলক কাজের জন্য চাওয়া হয়েছিল কিন্তু ২৬.৪৫ কোটি মাত্র পাওয়া গিয়াছে। এই অন্যায়ে প্রতিকার ও কেন্দ্রীয় সরকারকে অতীব প্রয়োজনীয় খাতের টাকা দিতে বাধ্য করার জন্য যাবতীয় ব্যবস্থা নেওয়া উচিত।

মহোদয়, চতুর্থ পরিকল্পনা আমাদের সন্মুখে। প্রথম হইতে তৃতীয় পরিকল্পনা প্রাকালে, মহকুমা পর্যায়ে Subdivisional Development Board এর মাধ্যমে বিভিন্ন বিভাগের কর্মকর্তাদের সহযোগীতায় সমূহ উন্নয়নমূলক কার্যসূচী গ্রহণ করার জন্য পরামর্শ দেওয়া হইতেছে; কিন্তু এই আগামী চতুর্থ পঞ্চবার্ষিকী পরিকল্পনার কাজ যদি আগামী মাস থেকে আরম্ভ হইবে তথাপি মহকুমা পর্যায়ে সেইভাবেই ব্যবস্থা হয়

নাই। কেবল মাত্র রাস্তা-ঘাটের জন্য, মহকুমা পরিষদের মাধ্যমে, এই কার্যসূচীর জন্য ব্যবস্থা নেওয়া হইয়াছে। যেহেতু S D.D. Board উঠিয়া গিয়াছে এবং সেই বোর্ডের কার্যসমূহ মহকুমা পরিষদের মাধ্যমে সম্পাদিত হয়।

অধ্যক্ষ মহোদয়, কৃষির উন্নয়ন মূলক প্রথার কৃষির চাষ অগ্রগতির পথে এবং কৃষকদের মধ্যে মধ্যে ও বেশ উৎসাহ দেখা যাচ্ছে কিন্তু soil testing এর ব্যবস্থা না থাকায় বাস্তব কৃষির উন্নতির কাজ ব্যাহত হচ্ছে। তার প্রতি পূর্বাহে ব্যবস্থা নেওয়া উচিত ছিল। মুখ্যমন্ত্রী মহাশয় শিলচর এবং গোহাটিতে soil testing laboratory এর কাজ আরম্ভ হইয়াছে বলিয়া তাহার ভাষণে উল্লেখ করিয়াছেন। তথাপিও এই laboratory দের পায়ণের কাজ মন্থর গতিতে চলিয়াছে। আমরা সন্দেহ হচ্ছে—এই প্যাকেজ প্রোগ্রামের মধ্যে ন্যায়দের কাজে প্রয়োগ করা যাবে কি না ?

এই বৎসর ছাড়া কাছাড় জেলায়, আলুর চাষের জন্য ইচ্ছা পরিলক্ষিত হইয়াছিল, কিন্তু অত্যন্ত পরিতাপের বিষয় দেশব্যাপী যে মড়ক দেখা দেয় যাহার ফলে কৃষক সম্প্রদায়ের অর্থনৈতিক ক্ষেত্রে ভীষণ অপ্রত্যাশিত চাপ পড়িয়াছে। আমি সরকারকে অনুরোধ করি এই অবস্থার পরিপ্রেক্ষিতে কৃষক দিগকে আলু এবং সারের মূল্য হ্রাসে অব্যাহতি যেন দেওয়া হয়।

পঞ্চায়েৎ সম্পর্কে আমি বিশেষ করে মুখ্যমন্ত্রীর দৃষ্টি আকর্ষণ করিতে ইচ্ছা করি। মহাত্মা গান্ধীর আদর্শ পথে, ক্ষমতা বিকেন্দ্রীভূত করে, গ্রামাঞ্চলে স্বায়ত্ত শাসন দেওয়াই মুখ্য উদ্দেশ্য। এই পঞ্চায়েৎএ রাজনীতির স্থান দেওয়া যুক্তিযুক্ত নয়। তারফলে উন্নয়ন মূলক, সাংগঠনিক কাজে, বাঁধা আসে। দায়িত্বশীল পদে, যাহারা আছেন, তাহারা যদি এই পঞ্চায়েৎ সমূহের মাধ্যমে নিজের ক্ষমতা কেন্দ্রীভূত করার প্রত্যাশায়, এই পঞ্চায়েৎ সমূহকে ব্যবহার করেন, তবে ইহা খুবই অন্যায় এবং পঞ্চায়েৎ সমূহের কাজে নানাভাবে বিপর্যয় আসিবে। যারফলে আমরা শিলচর মহকুমায় লক্ষ্য করিয়াছি। একটি বিষয়ে আসান সরকারের দৃষ্টি আকর্ষণ করি; utilisation of rural man power এর খাতে লক্ষ লক্ষ টাকা পঞ্চায়েৎ সমূহের মাধ্যমে ব্যয় করা হয়, কিন্তু প্রকৃতপক্ষে এই rural manpower এর কাজ স্ফূর্তরূপে হচ্ছে কি না তাহা দেখার কোন ব্যবস্থা নাই। যার ফলে লক্ষ লক্ষ টাকা অপচয় হচ্ছে। শিলং শিখরে ডেপুটি ডাইরেক্টর একজন এই কাজ দেখা শুনার জন্য আছেন বলিয়া শুনিয়াছি। তিনি এই সমস্ত কাজ কোন সময়ে পরিদর্শন করিয়াছেন কি না আমি জানি না, বিশেষ করিয়া কাছাড় জেলায়। একটি ক্ষেত্রে আমরা লক্ষ্য করিয়াছি। এই rural manpower এর utilisation এবং কাজ নিয়া গাঁও পঞ্চায়েৎ এবং আঞ্চলিক পঞ্চায়েৎএর মধ্যে মতদ্বৈধ দেখা গিয়াছে সঞ্চে যেমন কাটিগড়া আঞ্চলিক পঞ্চায়েৎ এর মধ্যে (সুরমা) Surma river channel এর কাজ। এই কাজ বাস্তবে স্থানীয় গাঁও পঞ্চায়েৎ করিয়াছিল। কিন্তু আঞ্চলিক পঞ্চায়েৎ এর channel নানা ভাবে মতদ্বৈধ দেখা যায় বাহা প্রস্তাবাকারে লেখালেখি হইয়াছে। মীমাংসাপ্ত হয় নাই। অশ্চর্যের বিষয় কৃষিমন্ত্রী, ডিরেক্টরের কোন এক জনসভায় নাকি জোরগলায় এই channel এর কাজের গৌরব অনুভব করিয়াছেন। (কোন পঞ্চায়েৎ..... voice)? অধ্যক্ষ মহোদয়, জালানপুর গাঁও পঞ্চায়েৎ। আমি এই অঞ্চলে যখন গিয়াছিলাম তখন গ্রামের জনসাধারণ প্রকাশ্য সভায় এই Surma river channel এর কাজের সমালোচনা করিয়াছেন। কিন্তু আজ পর্যন্ত সেই যে Deputy Director যিনি শিলং শিখরে আসেন তিনি পরিদর্শন করার প্রয়োজনীয়তা আছে বলিয়া অনুভব করেন নাই। যার ফলে, গাঁওপঞ্চায়েৎ এবং আঞ্চলিক পঞ্চায়েৎের মধ্যে তিজ্ঞতার ভাব আসিয়া দেখা দেয়। সেই জন্যই, আমি গাঁওপঞ্চায়েৎ এবং আঞ্চলিক পঞ্চায়েৎের মধ্যে হৃদয়তা স্থাপন কাম পঞ্চায়েৎরাজ স্ফূর্তরূপে সম্পাদিত করার জন্য সরকারের দৃষ্টি আকর্ষণ করি।

অধ্যক্ষ মহোদয়, স্বাস্থ্যবিভাগ সম্বন্ধেও আমার দুই একটি কথা বলা প্রয়োজন। এই বিভাগের মন্ত্রী মহোদয় তদীয় সেক্রেটারী সহ কয়েক মাস পূর্বে যখন শিলচর যারকুট বাংলায় দেখা হইয়াছিল, তখন আমি রাজার বাজার আঞ্চলিক পঞ্চায়েৎএর অন্তর্গত পাঁচাড়ীয়া এলাকায় অবস্থিত, Hobson State Dispensary এর বিষয় নিয়া আলাপ করিয়াছিলাম। এই Dispensary গৃহের চাল গত বৎসরের বাড়ে উড়িয়ে নিয়েছিল। যে গৃহের চাল আজও দুলাগেনি। তিনি অর্থাৎ মন্ত্রী মহোদয় আমার সম্মুখে জেলার Civil Surgeon কে ডেকে আনে হুকুম দিয়াছিলেন যে পরের দিন যেন চাল লাগানোর ব্যবস্থা হয়।

A voice টাকা দেওয়া হচ্ছে।) টাকা দেওয়া হচ্ছে
তো ঠিক কিন্তু চাল লাগানো হচ্ছে কি না, দেখে আসুন।

অধ্যক্ষ মহোদয়, শিলচর মেডিকেল কলেজের হোস্টেলের কাছে Assam Government Construction এর মাধ্যমে আরম্ভ হইয়াছে বলিয়া মুখ্যমন্ত্রী তার ভাষণে বলিয়া ছিলেন কিন্তু তার অগ্রগতি আশাপ্রদ নহে এবং কাজ সুস্থভাবে হচ্ছে কি না যদিও দেখার জন্য কোন সুব্যবস্থা নাই। এই Constroction Corporation technical persons দেরে নিয়া করা হইয়াছে তথাপি এই Construction Corporation ঠিকাদার কাজ করেছে। আমাদের জেনে রাখা দরকার তাই tecchnical persons দেরে নিয়া Supervsion এর দরকার। অন্যথায় দোষত্রুটি কোন দিন সংশোধিত হইবে না।

শিক্ষা সম্পর্কে আমি প্রথমেই প্রাথমিক স্কুল সমূহে গত কয়েক বৎসরে যে সমস্ত অসাহায্যকৃত স্কুল কেবল 'ক' এবং 'খ' মান নেওয়া হইয়াছে, তাহার দ্বারা শিক্ষা বিভাগের যে ক্ষতি হইয়াছে, তাহা শিক্ষা বিভাগের দৃষ্টি আকর্ষণ করা দরকার। প্রাথমিক শিক্ষারস্তরে কোন স্কুলই আমার মনে হয় সব ক্ষেত্রেই 'ক' এবং 'খ' মান পর্য্যন্ত না রাখিয়া তৃতীয়মান পর্য্যন্ত রাখা দরকার। যেহেতু 'খ' মানের পরে ছাত্র-ছাত্রীদের বিশেষ অসুবিধা সর্বত্রই পরিলক্ষিত হচ্ছে।

ভারতের অতীত কৃষ্টির অঙ্গে সামতুল্য রেখে স্বাধীনতা লাভের পর ১৯৪৮ ইংরাজী হইতে বুনিয়াদী শিক্ষার প্রচলন সর্বত্র, প্রচলন হইয়াছে। Union শিক্ষা মন্ত্রী Mr. Chagla থেকে আরম্ভ করে সবাই বুনিয়াদী শিক্ষা totally failure বলে বলছেন কিন্তু কার দোষে বা কি কারণে failure এর পথে চলেছে, সেইটা কেহ বলছেন না। আমি মনে করি ইহার কারণ এই বিভাগের দায়িত্ব নিয়া যারা আছেন তারা বুনিয়াদী শিক্ষার প্রতি আস্থাশীল নন। অন্যথায় এই বুনিয়াদী শিক্ষা বিভাগকে দীর্ঘ সাতাবো, আঠার বৎসরের মধ্যেও স্থায়ী না করার কারণ কি? সরকার সিদ্ধান্ত গ্রহণ করেছিল যে কোন বিভাগ ৫ বৎসরের অতিরিক্ত ম্যাদ হইলে সেই বিভাগকে স্থায়ী বিভাগ বলে গণ্য করা হইবে। এই বিভাগকে স্থায়ী বিভাগ বলে না মানার কারণ বুনিয়া উঠিলাম না।

অধ্যক্ষ মহোদয়, বেকার সমস্যা বিশেষ করিয়া আমাদের কাঁছাড় জেলায় চরমে পৌছিয়াছে। চাষিগণ বৃহৎ শিল্প প্রতিষ্ঠার প্রতিশ্রুতি বহু বৎসর ধরিয়া শুনিয়া আসিতেছি কিন্তু একটাকেও আজ পর্য্যন্ত রূপদানের জন্য এমন কি প্রাথমিক কাজও আরম্ভ করিতে সরকার সম্মত হয় নাই। ইহা অত্যন্ত পরিতাপের বিষয়। মুখ্যমন্ত্রী তার ভাষণে "Paper Pulp" সরকারী আওতাই আরম্ভ করার প্রতিশ্রুতি তাঁকে ধন্যবাদ জানাই। কিন্তু কবে সেই প্রতিশ্রুতি "রূপধারণ" করবে সে বিষয়ে কোথাও উল্লেখ নাই।

অধ্যক্ষ মহোদয়, ঐতিহাসিক “মেহেরোত্র কমিশনের” বিপর্ক প্রকাশের প্রতিশ্রুতি গত বাজেট অধিবেশনে মুখ্য-মন্ত্রী দিয়াছিলেন কিন্তু দুঃখের বিষয় আজও সেই রিপোর্ট জন-সমক্ষে প্রকাশ সরকারের পক্ষে সম্ভব হইল না। আমি আশা রাখি, মুখ্যমন্ত্রী সেই প্রতিশ্রুতিতে অটল থাকবেন এবং অচিবেই প্রকাশ করবেন। অন্যথায় ইহা ঘোর অন্যায় হইবে।

অধ্যক্ষ মহোদয়, কাছাড় জেলা মিজো জিলার নিকটতম জেলা। স্বাধীন মিজো রষ্ট্র গঠনের পরিপ্রেক্ষিতে যে গণবিক্ষোভ দেখা দিয়াছে এবং তাবই পরিপ্রেক্ষিতে আমাদের জেলার অভ্যন্তরে যে পরিবেশ সৃষ্টি হয়েছে এবং তার জন্য কাবা দায়ী সেই সম্পর্কে যদি কিছু না বলি তবে আমার পক্ষে অন্যায় হইবে। গত কয়েক বৎসর যাবৎ আমরা গভীর ভাবে লক্ষ্য করিয়া আসিতেছি যে মিজো নেশনেল ফ্রণ্টের অধিকর্তাদেরে কবা উৎসাহ বা সাহায্য করে আসছেন। গত সাধারণ নির্বাচনে লক্ষ্য করিয়াছি—ক্ষমতার উন্নততায় সমাজ এবং দেশদ্রোহীদের উৎসাহ দান কে করিয়াছে? Rev. Senea M. N. F. এর একজন নেতা। সোণাবাড়ীঘাট ভোটকেন্দ্রে কত ভোট পেয়েছিলেন? সেই কেন্দ্রে এই বিধান সভায় কে প্রতিনিধিত্ব করছেন? কাছাড় সীমান্তে যে সমস্ত Forest Blocks আছে কাছাড়েরে সেই Block গুলো Lease দেওয়া হচ্ছে? সরকার কি তাদের Integrity সম্পর্কে অনুসন্ধান করিয়াছিলেন? সরকার কি কাছাড়েরে D. F. O. এর নিকট থেকে মিজোর অন্যায়ভাবে জমি দখল করে বুম ক্ষেত ও করেষ্ট ভিলেজদারেরে কাছ থেকে জোর করে খাজানা আদায়ের খবর পান নি? আমরা যতটুকু জানি বিভিন্ন ভাবে সরকারের এমন কি কেন্দ্রের গোচরীভূত করা হয়েছে। Mrs/ Chanda তিনি কত ভোট সেই সোণাবাড়ীঘাট ভোট কেন্দ্রে পেয়েছিলেন? মুখ্যমন্ত্রী এই সেদিন suspended P. W., D. S. D. O. র বাবার গাড়ীর কথা বলিয়া ছিলেন। আমরা জানি শিলচরের জনৈক মুছলিম টিম্বার মাচেচ টে বর্তমানে পূর্ব পাকিস্থানে কর্ণোপলি সনিকটে এবং সেখানকার D. F. O. ও কাছাড়ের তোরাই মি মিজোদেরে নানাভাবে সাহায্য করে আসছে। আপনারা জানেন গতবৎসরের শিলচরের মাইল খানেক পশ্চিমে নাগারা রেল লাইন ডিনামাইট দ্বারা উঠাইয়া দিয়াছিল এবং সেই সময় সৌকত আলি ও Mr. Barkor নামে একজন Foreigner কে ইক্ষলে নানা প্রমাণাদি সহ ধরা পড়িলে শিলচরের কে তাদের জামিনে মুক্ত করেছিলেন? তখন থেকে কি সরকারের দৃষ্টি এদিকে দেওয়া উচিত ছিল না? কাছাড় জেলার যে ভৌগোলিক অবস্থান তা থেকে আপনারা অনুমান করতে পারেন আমাদের ভবিষ্যত কি? আমরা অন্তত চিন্তিত হয়ে পড়েছি এবং দেশকে যে ভাবে খণ্ডিত করা হচ্ছে যার ফল অন্তত ভয়াবহ। কেন্দ্রীয় সরকার আজ Punjabi Suba দিতে চলেছেন। নাগাপাহাড় আগেই দেওয়া হয়েছে এবং পাহাড়ীরা ভাইদের মনোভাব মিজো জিলাব অভ্যুত্থান থেকেই বুজা যায়। আমরা সরকারকে সজাগ হওয়ার জন্য দাবী জানাই।

Procurement সম্বন্ধে আজকাল Apex Marketing ই Procure করে। Supply এর সঙ্গে তাদের সম্বন্ধ নাই। কিন্তু সংগ্রহ ক্ষেত্রে যেন কৃষক সমাজের দুর্গতি না হয় সেটা দেখা চায়। Apex Marketing কৃষকদের কাছ থেকে বান্ধা দামে কিনে আনে কিন্তু transport cost কৃষকদের কাছ থেকে আদায় করা উচিত নয় কিন্তু এখন transport cost তাদের কাছ থেকে আদায় করা হয়েছে। কৃষকদের যা পাওনা তা তাদের পাওয়া দরকার। কিন্তু তাদের যা পাওয়া তারা আজ অনেকদিন ধরে পায় নাই; তারা যেন শীঘ্বেই তাদের পাওনা টুকু পেয়ে যায় তার জন্য সরকারকে অনুরোধ জানালাম।

আমি displaced person এর বিষয় বলে আমার বক্তব্য শেষ করছি। আজ দুই বছর আগেই আমি Chief Minister কে বলেছিলাম, এবং স্বকুমার ভট্ট সেই সময় Chairman Displaced Persons Association এ ছিলেন তখনই আমি

बनेछिनाम काटिगड़ाय अनेक जमि आछे, सेइखानेई बासुहारानेदेर बसाते पाँरा बाय, एबं कोनो ग्रामेदेर बाँदेर हाँजोर बिधा जमि आछे ताँदेर सङ्घे आपोँष आलोचना करे किछु जमि निगेरे displaced देर दिते पाँरा बाय । किञ्च एखन एई ब्याँपीर निगेरे नामला-मोकर्दमा पर्याप्त सुरू हगेरे गेल । सेई जन्य आमि मुख्यासत्रीके अनुरोध करछि तिनि येन एई बिषये अनुसन्धान करे सञ्च परिबेशेरे गढ्ये रिफिउजिदेर बसाते पाँरेन ।

***Shri RADHA KISHAN KHEMKA (Tinsukia):** माननीय

अध्यक्ष महोदय,

Mr. SPEAKER: Your speech will be tape-recorded and the Reporter will take down your speech from the tape-recorder.

Shri RADHA KISHAN KHEMKA: माननीय अध्यक्ष महोदय, माननीय मुख्यमंत्री महोदय सदन के सम्मुख जो बजट पेश किया है और वजट पेश करने के समय जो भाषण दिया है, उस भाषण में हमारे प्रदेश में गत वर्ष जो कार्य हुए और भविष्य में अर्थात् इस सालको जो कार्य किये जायेंगे, उसपर प्रकाश डाला है । इसके लिये मैं माननीय मुख्यमंत्री महोदय को हार्दिक धन्यवाद ज्ञापन करता हूँ ।

यह मानी हुई बात है हमारा यह प्रदेश एक सीमान्त प्रदेश होने के कारण विभिन्न प्रकार की समस्याओं से भरपूर है । इन समस्याओं का समाधान करने के लिये हमारी सरकार जिस तरह प्रयास कर रही है, उससे बहुत सफलता मिली है, किन्तु फिर भी आज हमारे सामने बहुत सी समस्याएँ हैं, जिनका हम समाधान नहीं कर सके हैं ।

बहुत से माननीय सदस्यों ने वजट की आलोचना में भाग लेते हुये हमारी सरकार के सामने अपनी समष्टि, अपना जिला और अपने प्रदेश की समस्याओं की ओर सरकार का ध्यान आकर्षित किया है । जनता के विचार भी सरकार के सामने रखे हैं । उन सब समस्याओं का समाधान सरकार विशेषरूप से करें । किन्तु यह देखा जाता है कि उनके प्रति सरकार का ध्यान बार बार आकर्षित करनेपर भी वे समस्याएँ हमारे सामने समस्याओं के रूप में खड़ी हैं । उन सब का समाधान आज तक नहीं हो सका । मैं आशा करता हूँ कि उनके प्रति विशेष ध्यान देकर सरकार जल्द उनका समाधान करने की चेष्टा करें । इसके साथ ही सरकार से मैं अनुरोध करूँगा कि हमारे प्रान्त के अन्दर विशेषकर आज सबसे बड़ी समस्या है कृषककी समस्या । अधिक अन्न उत्पादन करने के लिये सरकार की ओर से प्रयास जारी है । माननीय मुख्यमंत्री महोदय ने अपने वजट भाषण के द्वारा इसपर प्रकाश भी डाला है । किन्तु देखा जाता है कि हमारी सारी चेष्टाओं के होनेपर भी अधिक अन्न उत्पादन करने की योजना में हमें पूर्ण रूप से सफलता नहीं मिली है । उदाहरण के रूप में मैं यह कहना चाहता हूँ कि गत वर्ष हमारे प्रदेश में प्राकृतिक दूरीय हुआ था और उससे खेती को काफी नुकसान हुआ था । इससे अधिक शस्य उत्पादन में बहुत बड़ा आघात पहुँचा था । हम चेष्टा करते हैं कि प्राकृतिक दूरीय से क्षतीग्रस्त लोगोंको सरकार की ओर से मदद की जाय । कृषि लोन, नया Seed Loan दे । किन्तु आज देखा जाता है कि सरकार के उद्देश्य होनेपर भी जिन व्यक्तियोंको मदद चाहिये उनतक सरकार की सहायता नहीं पहुँचती है । उदाहरण के रूप में पिछले नवम्बर महीने में डिब्रुगढ़ जिले में तुफान आया था और गाँव गाँव में नष्ट हो गये थे । बहुत से लोगों के घर उजड़ गये थे । धान की खेति नष्ट हो गयी थी । बाम खेति नष्ट हो गयी थी । लोग भिखारी की तरह

घम रहे थे। सरकार के पास आवेदन किया था। सरकार ने भी कुछ रुपये मंजूर किये थे। तुफान आया था नवम्बर महीने में और जो relief तथा Seed Loan मंजूर हुआ था, वह फरवरी तक दिलाने की व्यवस्था नहीं हुई थी। हम चाहते हैं और परामर्श देते हैं कि घटना के घटने के साथ साथ ही relief और Seed Loan बगैरह लोगों को दिलाने की व्यवस्था करें। अगर इस तरह घटना घटने के तीन महीनों के बाद relief जाय, तो उससे लोगों को कोई फायदा नहीं होता। इसलिये सरकार से मेरा यह परामर्श है कि हर जिले के डिप्टी कमिश्नर के पास ऐसा funds रखा जाय जिसे दुर्योग के होने के बाद ही लोगों की सहायता की जा सके।

Shri RADHIKA RAM DAS: (Minister of State, Revenue): The Deputy Commissioner has got Rs.1,000,00 to give immediate relief.

Shri RADHA KISHAN KHEMKA: इस लिये आशा है कि सरकार इस बारे में विचार करें तथा इसकी कोई व्यवस्था करें।

बहुत से माननीय सदस्यों ने अपने विचार प्रकट करते समय प्रदेश के रास्तों के विषय में कहा है। मैं भी डिब्रुगढ़ महकमे के कुछ रास्तों के बारे में सरकार का ध्यान आकर्षित करना चाहता हूँ। आप जानते हैं कि तिनसुकीया - गुईजान - लाइका रास्ता एक बहुत ही महत्वपूर्ण रास्ता है। इस रास्ते से हमारा सम्पर्क नेफा के साथ हो सकता है। हमारे प्रदेश की जनता तथा नेफा की जनता के साथ संपर्क बनाये रखने में इस रास्ते की बहुत बड़ी आवश्यकता है। किन्तु यह रास्ता आज तक पूरा नहीं हो सका। यह अधूरा रह गया है। इसे पूरा करने के लिये सरकार चेष्टा करें। इसके साथ ही सरकार ने भूमिसंस्कार की योजना बनाई है। किन्तु वास्तव में हम अब तक भी भूमिहीन किसानों को तथा नदी कटान और बाढ़ विध्यस्त भूमिहीन कृषकों को भूमि का बितरण नहीं कर सके हैं। दूसरी तरह बेनामी जमीन्दारों के पास काफी तादाद में, हजारों एकड़ जमीन है। बहुत बड़ी बड़ी रकम लेकर वे लोगों को बसा रहे हैं। हमारे यहाँ चाय बगान और A.R.T.Co. के पास ही हजारों एकड़ जमीन है जहाँ उनके द्वारा बड़े बड़े town और market बसाये हुये हैं। अगर यह जमीन लेकर भूमिहीन किसानों में बांट दें तो सरकार को बहुत बड़ा खजाना मिल सकता है। इसलिये सरकार चाय बगानों की माटी लेने की व्यवस्था करें। हम जानते हैं कि सरकार के सिंलिंग एक्ट बना रही है। इस सिंलिंग एक्ट के अनुसार यह माटी लेने और किसानों में बांट दे तो भूमिहीन किसानों की समस्या का काफी हद तक समाधान हो सकता है।

अध्यक्ष महोदय, इसके साथ ही Oil India ने लोगों की माटी ली है। किन्तु आज तक उन लोगों को अपनी माटी की उचित कीमत नहीं मिली है। जब वे लोग अपनी कीमत के लिये Oil India के यहाँ जाते हैं तो वहाँ कहा जाता है कि डिप्टी कमिश्नर के पास जाओ और जब लोग डिप्टी कमिश्नर के पास जाते हैं तो यह कहा जाता है Oil Indian के पास जाओ। इस तरह लोगों को अपनी माटी की उचित कीमत के लिये बहुत बड़ी कठिनाइयों का सामना करना पड़ता है। इसलिये लोग सोचते हैं कि हमारी माटी भी जाती है और साथ ही जब हम उसके लिये जब पैसे मांगने जाते हैं, जो हमारा प्राप्य अधिकार है तो अलग अलग आफिसों का चक्कर काटना पड़ता है। बाजार में जब कोई व्यक्ति अपना सामान बेचता है तो हाथों हाथ पैसा मिल जाता है और जब Oil India माटी ले लेता है तो दाम नहीं मिलता है। जब लोग इसके लिये आपत्ति करते हैं तो Oil India List करने का काम करती है। और सरकार की ओर से D. I. Rules और पुलिस का सहारा लेना पड़ता है।

Adjournment

The House then adjourned for lunch till 2 p. m.

(After lunch)

Shri MOHI KANTA DAS (Barchalla): Mr. Speaker, Sir, I congratulate the Hon. Chief Minister for the presentation of a surplus budget and more because there has been no proposal for taxation on the common people although there is a proposal for increasing the rates of taxation under the Motor Vehicles Taxation Act. Now, Sir, he had also referred to the law and order situation of this State. He has also mentioned that it was otherwise satisfactory up to 28th February, 1966, but after that there had been some trouble of a serious nature in the Mizo Hills in the Mizo District. As the Hon. Members are aware, the Mizo Hostiles suddenly created a great havoc, occupied Government premises in Aijal and Lungleh and also disrupted communication and other essential services. As a matter of fact, it has created a dead-lock in the administration, and in Lungleh our S. D. O. was kidnapped. As a result of this trouble there was a great deal of sufferings of the civil and peaceful population in the Mizo district. We condemn with all emphasis at our command, these subversive activities conducted by the Mizo rebels of the Mizo National Front. Sir, we are glad that the State Government and the Central Government have taken all possible measures to bring the whole situation under control. As a matter of fact the Army had to be called in to assist the civil administration and they have released Aijal from the hands of the Hostiles and they are making progress towards Lungleh and we hope within a very short space of time normalcy would be brought throughout the whole Mizo district and we ask the State Government to take stringent measures against those hostile elements who are equipped with modern weapons by which the civil population of Aijal and other places was put to great hardship and sufferings. We wish all well of the Mizo people and we hope that they will cooperate with the Government authority to bring the situation under control so that within a short space of time the whole administration may come to the normal feature. Now, Sir, the Hon. Chief Minister has dealt with different problems of the State and he has also described the achievements so far made under different heads and has also given an indication what the Government is going to do in the year to come. Now, Sir, in this connection I shall refer to the unemployment problem of the State. Sir, this unemployment problem has assumed a momentum and if it is not tackled properly, then it may go beyond the control. Sir, the Government is trying to solve this problem through different avenues. But our avenues are limited and the problem is stupendous. Sir, the Chief Minister has referred to an Organisation which has made assessment of the problem and we hope the recommendations that will be made by this Organisation will help solve the problem to a great extent. In this connection I would like to draw the attention of the Government that our local industries, whether in the private or in the public sectors, have an important role to play. In this connection I would like to state that the attitude of certain local industries is not favourable. Sir, the managements of these industries are not always cooperative to help solve the problem of unemployment of this State. Non-employment of the deserving local people in certain industries has been a common complaint and this has been made since sometime past. From all corners of this House a voice has been

made requesting the Government to impress upon those industries to extend their cooperation for the solution of different problems in the State and more specially in the matter of unemployment problem.

Unless they make a good gesture the people of the State will not feel that these industries are their own. This is very essential for the growth of industries in this backward State of ours. Therefore, on the one side, it is the duty of the industrialists to assume that attitude and, on the other, the State should see that the industrialists are amenable for adjustment to the circumstances that are prevailing in the State.

Now, Sir, there are many youngmen who have been sent to different States for training in C. I. I. and other trades, but when they come back after training they do not find any employment. About two years ago some people working in different I. T. I. structures were sent to Calcutta Bombay, Madras and Lucknow for C. I. T. training. They were given stipends and scholarships by Government. After completing their course they came back and joined their respective posts. But surprisingly enough, notices have been issued to about 10 of them terminating their services. They are going to be unemployed. I hope the Chief Minister will look into the matter and find out what are the reasons for termination of their services after they have been trained at Government cost.

Shri BIMALA PRASAD CHALIHA (Chief Minister): Where were they serving ?

Shri MOHIKANTA DAS: They were serving in the Jorhat I. T. I. ; Shri B. C. Kalita, Carpentry Instructor, I. T. I. Jorhat, Shri Jaydev Hazarika, Shri G. C. Boruah, Welding Instructors, I. T. I. Jorhat ; Shri Karuna Bezbarua, Shri Amulya Saikia, Fitter Instructors, I. T. I. Jorhat, Shri A. T. Mazumdar, Shri H. R. Barbhuyan, Shri G. C. Das, Blacksmithy Instructors, I. T. I., Jorhat. They were serving for about years there before they were sent for training. After training they came back and joined. But they have been served with notices for termination of their services and these vacancies are going to be filled up by other persons.

Now, Sir, another thing that I want to bring to the notice of the Chief Minister is about 3rd grade overseers. I happened to preside over the Tezpur session of their association. They have certain legitimate grievances which must have been placed before the Chief Minister. They were recruited at a time when there was acute dearth of personnel in the Engineering Department. Some of them were I. Sc., some B. Sc. and some Matric. They gave up their studies and joined the condensed course on the assurance of future prospects. But up till now they have remained 3rd grade overseers. Some have rendered 8 years' service, some 10 years, but still they have not been asked to appear before the Public Service Commission for promotion to higher posts, which they had been assured. Their strength is 250 but only 20 have been promoted so far. They are more qualified than our muharrirs. I hope the Chief Minister will look into this matter.

The Hon'ble Chief Minister has referred to the steps taken for the welfare of the backward classes. I am grateful to Government for the good gesture they have shown by reviewing the previous decision in the matter of stipends and free-ships to the 3rd division post-matric student,

belonging to other backward classes and also for providing one crore of rupees in the 4th Plan for the welfare of the other backward classes. I beg to submit in this connection that this review should have retrospective effect, *i. e.*, those 3rd division students who have already joined colleges in 1964-65 and 1965-66 should also be allowed this benefit to complete their courses. As regards the provision in the 4th Plan one crore of rupees is too inadequate when we consider the population strength of the other backward classes in our State. Therefore, I request the Chief Minister to see that the amount is increased. So far as pre-matric studies are concerned, we have been intimated that a proposal will be worked out in detail to give effect to the Government decision. We hope early steps would be taken by Government to implement the decision in the pre-matric stages also so that students in the schools who have been suffering for want of these benefits may get some relief.

With these words, Sir, I beg to resume my seat.

Shri NILA KANTA HAZARIKA (Dergaon, Reserved for Scheduled Castes) : মাননীয় অধ্যক্ষ মহোদয়, মাননীয় মুখ্যমন্ত্রী মহোদয়ে এই সদনত যিখন বাজেট দাঙি ধৰিছে তাত ৫ লাখ টকাৰ বাহি দেখুৱাইছে। আমি যদি ১৯৬৫-৬৬ চনৰ বাজেটলৈ পুনৰীক্ষণ কৰো তেন্তে আমি তাত পাও ১০। কোটি টকা ঘাটি আৰু সেইটো লেখত ললে ১৯৬৬-৬৭ চনৰ বাজেটৰ প্ৰায় ১০ কোটি টকা ঘাটি পৰে। এই ঘাটি overdraft ৰ ওপৰত চলি আছে আৰু সেইটোৰ পৰা এইটো সহজে ধৰিব পাৰি যে, চৰকাৰৰ ধনভঁৰাল উদং। অৰ্থচ ১৯৬৬-৬৭ চনৰ বাজেটখন ৫ কোটি টকাৰ বাহি বাজেট বুলি দাঙি ধৰিছে। এইখন এখন অবাস্তৱ বাজেট। এজন গৃহস্থই যদি দুশ টকা দৰমহা পায় বা দুশ টকা তেওঁৰ আয় হয় আৰু যদি তেওঁ ৰাৰ মাৰিব লগা হয়, এশ টকা বেঙ্কত দিবলগা হয় ৫০ টকা, গাখীৰত দিবলগা হয় ৫০ টকা, হাতত একো নেখাকে তেনেহলে ইয়াত কিবা বাহি থাকিবনে? এই বাজেটত আনন্দ পাবৰ একো নাই। কি। ওপৰে ওপৰে চালে দেখা যায় ইয়াত কোনো নতুন কৰৰ ব্যৱস্থা কৰা হোৱা নাই, বৰঞ্চ পৰিবহন স্ত ক্ষেত্ৰত শতকৰা ৬৫ ভাগ বঢ়োৱা হৈছিল, তাকেই মাত্ৰ সিদিনা বাজেট উত্থাপন কৰোতেৰ শতকৰা ২৫ ভাগ কমাই দিছে; তাকে বিৰোধী পক্ষৰ সদস্য সকলে প্ৰতিবাদ জনোৱাৰ কাৰণে। আগৰ ভাঙালৈ নমোৱা নহল। আগৰ কেই বছৰত বিভিন্নমন্ত্ৰীয়ে যি কৰ ধাৰ্য্য কৰিছিল তাৰ হেচাত মানুহৰ এনেকুৱা অৱস্থা হৈছিল যে মানুহৰ জীৱনৰ মান বঢ়াওক চাবি মানুহ চলিবই নোৱাৰা হল। মানুহৰ মিতব্যয়িতাৰ ভাব গঢ়ি তোলাৰ ব্যৱস্থা আৰু তাৰ আদৰ্শ দেখুৱাব কথা কোৱা হৈছে, কিন্তু ছিলঙলৈ আহি যি দেখিলো আৰু আমাৰ সকলো সদস্যই দেখিছে যে কি মহাসমাবোহেৰে ভোজন ব্যৱস্থাত হাজাৰ হাজাৰ টকা খৰছ কৰিছে। যদি জনসাধাৰণক কমাই খৰছ কৰিবলৈ পৰামৰ্শ দিয়ে তেন্তে কৰ্মকৰ্তা সকলেও তেওঁলোকৰ কামৰ মাজেদি তাৰ আদৰ্শ দেখুৱাব লাগে। আমাৰ জনসাধাৰণৰ বাজেটতৰ জ্ঞান নথকাৰ কাৰণে মানুহক ঠগাই আছে।

Mr. SPEAKER : ঠগোৱা শব্দটো unparliamentary.

Shri NILA KANTA HAZARIKA : তেনেহলে কওঁ বাইজৰ টকালৈ ভোজবাজী খেলা হৈছে।

Mr. SPEAKER : ভোজবাজী শব্দটো unparliamentary.

Shri NILA KANTA HAZARIKA : তেনেহলে কওঁ বাজহুণী টকাৰে ধেমালী খেলা হৈছে। তেনে ধৰণে বাইজৰ টকা অৰ্থাৎ চৰকাৰী টকা অপব্যয় কৰাৰ অধিকাৰ চৰকাৰৰ নাই। শিক্ষকৰ কাৰণে বাজেটত টকা ধৰা হৈছে কিন্তু শিক্ষাৰ মানদণ্ড বঢ়া নাই। ডিব্ৰুগড়ত University হোৱাত চৰকাৰে গৰ্ব কৰিছে কিন্তু এই University ত আজি কি কৰিছে? আজি দেখিবলৈ পাইছো তাত চৰকাৰৰ স্বেচ্ছাচাৰিতা হৈছে। আজি গণতন্ত্ৰৰ ভিত্তিত যি শিক্ষাৰ পথ গঢ়ি উঠিব লাগে সেইটো নহৈ গণতন্ত্ৰৰ মূলনীতিকেই ধ্বংস কৰা হৈছে। মই কওঁ এইটো বিশ্ববিদ্যালয় নহয়। এইটো টকা পয়ছা লাভৰ এটা ব্যৱসায়ী কেন্দ্ৰ হৈ উঠিছে। এনেকুৱা হলে শিক্ষাৰ উন্নতি হব বুলি কব নোৱাৰো। সমাজবাদী গণতন্ত্ৰৰ আদৰ্শ স্থাপনৰ বাবে এই ইউনিভাৰ্চিটি হোৱা নাই গণতন্ত্ৰ ধ্বংসৰ কাৰণেহে হৈছে। শিক্ষকৰ নৈতিকতা নষ্ট কৰা হৈছে।

Shri BIMALA PRASAD CHALIHA (Chief Minister) : শিক্ষকৰ কি কৰিছে বুলিছে বুজা নাই।

Shri NILA KANTA HAZARIKA : শিক্ষকৰ স্বাধীনতা, আৰু শিক্ষাৰ মৌলিকতা, নৈতিকতা নষ্ট কৰিছে। মন্ত্ৰী সকলে আৰু তেওঁলোকৰ অফিচৰ সকলৰ যোগেদি গণতন্ত্ৰ ধ্বংস কৰাৰ ব্যৱস্থা কৰিছে—সেইটো কৈছো।

Shrimati KOMOL KUMARI BARUA (Deputy Minister, Education) : শিক্ষকৰ মৌলিকতা কেনেকৈ নষ্ট কৰা হৈছে সেইটো বহলাই কওক।

Shri NILA KANTA HAZARIKA : চৰকাৰৰ নীতিৰ কাৰণেই শিক্ষকৰ মৌলিকতা নাশ কৰা হৈছে। Pay Committee ৰ report.....

Shrimati KOMOL KUMARI BARUA : মাননীয় সদস্যই বোধহয় জানে যে সেইখন এই বিধান সভাই পাচ কৰি দিছে।

Shri NILA KANTA HAZARIKA : পাচ কৰিছে হয় কিন্তু জনসাধাৰণে সমৰ্থন কৰিব বুলি কব নোৱাৰো।

শিল্পৰ ক্ষেত্ৰত বছৰে বছৰে টকা খণ দিয়া হৈছে কিন্তু শিল্প ক্ষেত্ৰত কিমান উৎপাদন হৈছে সেইটোহে মূল কথা। আমাৰ ৰাজ্যত শিল্পজাত দ্ৰব্যৰ উৎপাদন বাঢ়িছে বুলি কোৱাৰ খল নাই। অসমৰ চেনি কললৈ অসমীয়া মানুহে গৌৰৱ কৰে। কিন্তু এই চেনি কলৰ ভিতৰুৱা অৱস্থা কি? তাত লাভ হৈছে নে নাই এই কথা সৰ্বসাধাৰণে নাজানে। এটা সমবায় অনুষ্ঠানৰ যদি এনে দুৰ্দৃশ্য হয় তেন্তে আমি কেনেকৈ জনসাধাৰণক Co-operative ত যোগদান দিবলৈ উপদেশ দিওঁ? এই চেনি কলত এনে ঘটনাও ঘটিছে যে এখন ২১ হাজাৰ টকাৰ চেক কোনে চহী কৰিলে কোনেও কব নোৱাৰে। এই চেনি কলত সমবায়ৰ কোনো আদৰ্শ নাই। এইটো কেইজনমান মানুহৰ ব্যৱসায়ত লাভৰ কাৰণে এটা অনুষ্ঠান হৈছে। এই বিষয়ে চৰকাৰে অনুসন্ধান কৰিলে জানিব পাৰিব। যি সমবায় প্ৰতিষ্ঠানত সমবায়ৰ কোনো নীতি নাই তাক বাইজে সমবায় বুলি ভাবিব নোৱাৰে। তেনে সমবায়ৰ কোনো অৰ্থ নাই।

(A voice :—Co-operative হব লাগে নে চৰকাৰী হব লাগে?)

এনেকুৱা হোৱাতকৈ চৰকাৰী হোৱাই ভাল। আজি ৯ বছৰে ইয়াত লাভ হোৱা নাই। তিনি চাৰি বছৰ মানৰ আগতে এটা কমিটি কৰিছিল, কিয় লাভ হোৱা নাই তাৰ তদন্ত কৰিবৰ বাবে কিন্তু আজিলৈকে তদন্ত নহল। তাত General Manager থকা স্বত্বেও Secretary কিয় লাগে আৰু Chairman জনক কিয় ৫০০ টকা দৰমহা দিব লাগে? আজি সমবায়ৰ নামত কেইজনমান মানুহে ভোগ কৰিব লাগিছে। এই সমবায়ৰ কাৰণে ৰাইজ দায়ী নহয়। চৰকাৰেহে সমবায়ৰ নামত নিজকে প্ৰতিষ্ঠিত কৰি ৰখাৰ ব্যৱস্থা কৰিছে বুলি ভাবিবলৈ যথেষ্ট থল আছে। তাত যথেষ্ট টকা খৰচ কৰা হৈছে কিন্তু সেই অনুপাতে উৎপাদন হোৱা নাই।

Shri BIMALA PRASAD CHALIHA : দেবগাঁৱৰ সদস্য মহোদয়ে সেই Co-operative ৰ উন্নতি কৰিবলৈ কিবা কৰিছেনে?

Shri NILA KANTA HAZARIKA : সেই অঞ্চলৰ যিবোৰ মানুহে কঁহিয়াৰ খেতি কৰে, অংশ কিনে তেওঁলোকক মই সহায় কৰি আহিছো। অৱশ্যে বিধান সভাৰ সদস্য হিচাপে নহয় স্থানীয় নাগৰিক হিচাপেহে। তাৰ মানুহৰ ধাৰণা যে এইটো সমবায়ৰো নহয় চৰকাৰৰো নহয়—মাত্ৰ কেইজনমান মানুহৰ চেনিকল।

অসম চাহ কোম্পানীৰ হেড Head office টো নাজিৰাৰ পৰা কলিকতালৈ লৈ গল আৰু তাৰ কৰ্মচাৰী বোৰৰ বহুত অসুবিধা হল। কিছুমানৰ চাকৰীকে গল। কিন্তু আমাৰ চৰকাৰে গমকে নাপালে। (Noise) অধ্যক্ষ মহোদয়, মোক এইদৰে জুলুম কৰি থাকিলে আৰু মোৰ বক্তব্যত বাধা দিলে মোৰ অধিকাৰত বাধা জনোৱা হয়।

চাহ বাগিচা বিলাকৰ উৎপাদন আৰু প্ৰশাসন সম্বন্ধে কৈছিল যে স্বাধীনতাৰ পিচত সেইবোৰ দেশীয় চৰকাৰৰ অধীনত হব আৰু বেমেজালিবোৰ ঠিক কৰিব। কিন্তু আমি দেখিবলৈ পাইছো যে চাহ বাগিচাবোৰ আগৰ দৰেই চলি আছে, চৰকাৰে একো কৰিব পৰা নাই। আনকি চাহ বাগিচাৰ পৰা পাবলগা টকা অসম চৰকাৰৰ অকৰ্মণ্যতাৰ কাৰণে আজিও পোৱা নাই। এনেকুৱা প্ৰচেষ্টাও চলিছে যাতে দেশী চাহ খেতিয়ক সকলে উৎপাদন বৃদ্ধি কৰিব নোৱাৰে আৰু Management ভালকৈ কৰিব নোৱাৰে।

সিদিনা মুখ্যমন্ত্রী ডাঙৰীয়াই Mizo Hills বিদ্রোহী সম্বন্ধে উত্তৰ দিওঁতে কৈছিল যে তেখেতৰ সকলোৰে লগত সম্পৰ্ক আছে। বিশেষকৈ বিবোৰী পক্ষৰ সদস্যৰ লগত সম্পৰ্ক বেচিহে। সিদিনা মই এখন টেলিগ্ৰাম কৰিছিলো দুৰ্নীতি সম্পৰ্কত কিন্তু মই আজিও তাৰ একো উত্তৰ নাপালো। এইয়ে হৈছে সদস্যৰ লগত তেখেতৰ দুৰ্নীতি সম্বন্ধে যোগাযোগ।

Shri BIMALA PRASAD CHALIHA : মাননীয় সদস্য জনে মোক দুৰ্নীতিৰ লগত কি যোগাযোগ কৰা পালে?

Mr. SPEAKER : দুৰ্নীতি দমনৰ কামতহে, দুৰ্নীতিৰ লগত নহয়।

Shri NILA KANTA HAZARIKA : যোগান বিভাগৰ যদি জিলা পৰ্যায়ৰ অফিচ বিলাক চায় তেনেহলে দেখিব যে পয়ছা নহলে কোনো কাম নহয়। গোলাঘাটৰ Supply Superintendent ৰ ঘৰত গৈ নকলে একো কামকে নকৰে। ঘৰত গৈ খাটিৰ কৰিলেহে Cement, C. I. Sheet পাব পাৰে।

গোলাধাটৰ মানুহে নামঘৰৰ কাৰণে টিনপাত বিচাৰি যোগান মন্ত্ৰীক দৰখাস্ত কৰিছিল আৰু মন্ত্ৰীয়েও দৰখাস্তৰ ওপৰত লিখি দিছিল। কিন্তু বাইজে সেই টিনপাত আজিও নেপালে। ইয়াৰ পৰা বুজা গৈছে মন্ত্ৰীৰ হুকুমৰ কিমান ক্ষমতা। মন্ত্ৰীৰ হুকুমকে Director এ নেমানিলে। আজি প্ৰশাসনীয় ব্যৱস্থা উন্নত কৰিবৰ বাবে আচনি কৰি ইখন টেবুলৰ পৰা সিখন টেবুললৈ কাগজ বাগৰা-বাগৰি কৰাৰ বাহিৰে কাম একো হোৱা নাই। আজি প্ৰশাসনীয় দক্ষতা চৰম সীমা পোৱাৰ পৰিৱৰ্ত্তে দুৰ্নীতিৰ অটল গৰ্ভত বৈছেগৈ। এনে অৱস্থাত চৰকাৰে resign দিয়াই ভাল।

Mr. SPEAKER: Your time is up. Shri Harendra Nath Talukdar.

Shri HARENDRA NATH TALUKDAR (Rampur): অধ্যক্ষ মহোদয়, আমাৰ মুখ্যমন্ত্ৰী মহোদয়ে ১৯৬৬-৬৭ চনৰ বাজেট দাঙি ধৰাৰ বাবে ধন্যবাদ জনাইছে। তেখেতে অসমীয়া বাইজৰ অৱস্থা ভালকৈ বুজি পাইছে। সেই কাৰণে বৰ বেচি কৰাৰ ব্যৱস্থা কৰা নাই আৰু প্ৰথম বাৰৰ বাবে বাহী বাজেট দাঙি ধৰিছে। এই বাজেটৰ পৰা বুজিব পাৰিছো যে কৃষিৰ ক্ষেত্ৰত বেচি টকা ধৰা হৈছে। কৃষিৰ ক্ষেত্ৰত বেচি টকা ধৰাৰ পৰাই বুজিব পাৰিছো যে কৃষকৰ মানদণ্ড উন্নত কৰাই চৰকাৰৰ উদ্দেশ্য আৰু কৃষকৰ আৰ্থিক উন্নতি সাধন কৰাই চৰকাৰৰ লক্ষ্য। এই সদনত বহুবাৰ দাঙি ধৰা হৈছে যে ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ গৰা খহনীয়াই হেজাৰ হেজাৰ গৃহস্থক ভূমিহীন কৰিছে। মই এই সদনৰ সদস্য হোৱা ৪ বছৰ হল আৰু এই ৪ বছৰে অনুৰোধ কৰা স্বত্বেও আৰু বাইজৰ তৰফৰ পৰাও দাবী কৰা স্বত্বেও এই গৰাখহনীয়াৰ কবলত পৰা লোকসকলক মাটি দিয়া হোৱা নাই।

অকল মোৰ সমষ্টিৰে প্ৰায় ১,৫০০ গৃহস্থ বেচি বানপানী গৰাখহনীয়াত বিধ্বস্ত হৈছে। মই এই সদনৰ সদস্য হোৱাৰো আজি ৪ বছৰ হৈ গল। মই নিজে চৰকাৰৰ ওচৰত নিবেদন কৰাৰ ওপৰিও খেতিয়ক সকলে আজিও আবেদন নিবেদন কৰি আছে। কিন্তু আজিলৈকে মাটি দিয়াৰ কোনো ব্যৱস্থা হোৱা নাই। আজিলৈকে তেওঁলোকৰ খেতি কৰিবলৈ এডৰা মাটি নাই। কিছুমান মানুহ গৰীৰ ভিখাৰী হৈ গৈছে। এই টকা আচুতীয়াকৈ ৰখাৰ পৰা কি কাম হব—টকা খৰচ কৰাৰ আগতে মাটিহীন মানুহক খেতি কৰাৰণে মাটি দিবলৈ ব্যৱস্থা কৰিব লাগিব। আৰু এনেকৈ লেখা-লেখি কৰি থাকিলে মাটি নহয়। মোৰ বোধেৰে চৰকাৰে বিভাগীয় উচ্চ পদস্থ কৰ্মচাৰী পঠিয়াই গোটেই অসমৰ যি সকল মাটিহীন, গৰাখহনীয়া মানুহ, তেওঁলোকৰ লিষ্ট এখন তৈয়াৰ কৰিব লাগে; যাতে সেই লিষ্ট অনুসাবে চৰকাৰে ইয়াতে বহি মাটি বিতৰণ কৰিব পাৰে। তেতিয়া হলেহে আমি আমাৰ মাটিহীন সমস্যা সমাধান কৰি সবহ শস্য উৎপাদনত আগ বাঢ়িব পাৰিম।

তাৰ পিচত সেই লোক সকলক ৩০০ টকাকৈ Rehabilitation Loan দিয়া হৈছিল। এতিয়ালৈ তাৰ সন্ধানো যথেষ্ট হল। সেই লোক সকলৰ খেতি বাতি নাই। তেওঁলোকৰ নিজৰ ভৰণ পোষণৰ সংস্থানেই নাই। ঋণ পৰিশোধ কৰে কৰ পৰা? এতিয়া চৰকাৰৰ ফালৰ পৰা ক্ৰোক গৈছে। কিন্তু এই মানুহবোৰৰ ঋণ পৰিশোধ কৰাৰ ক্ষমতা নাই। তেওঁলোকক সময় দিব লাগে আৰু লগতে সেই টকাৰ এতিয়ালৈ যি সন্ধান হৈছে সেইখিনি বেহাই দিব লাগে।

আজি যিসকলৰ মাটি আছে, তেওঁলোকৰ উৎপাদনৰ ক্ষেত্ৰত কি অসুবিধা আছে তালৈকো লক্ষ্য কৰিব লাগে। খেতিৰ কাৰণে সাৰ দিবলৈ গৈছে কিন্তু খেতিয়ক সাৰ কিনে কেনেকৈ? খেতিয়কে টকা লৈছিল, গাঁৱলীয়া বেঙ্ক আৰু Land Mortgage Bank ৰ পৰা তাৰ প্ৰায় বিলাক বেঙ্কেই আজি Defaulter হৈছে—গতিকে সেই

বিলাক বেঙ্কক Central Bank এ টকা নিদিয়ে; সেই কাৰণে কৃষকৰ টকা পাবৰ কোনো দিহা নাই। আজি কিছু দিনৰ আগতে কৃষক সকলে দীৰ্ঘমীয়াদী ঋণৰ কাৰণে দৰ্খাস্ত কৰিও ঋণ পোৱা নাই। গতিকে চৰকাৰে এটা ব্যৱস্থা কৰিব লাগে, যাৰ ফলত খেতিয়কে সোনকালে ঋণ পাব পাৰে। চৰকাৰে এই Bank সমূহ re-organisation কৰিব লাগে যাৰ ফলত কৃষকে সোনকালে ঋণ পাব পাৰে।

আমাৰ শতকৰা ৭৫ ভাগ টকা কৃষিৰ কাৰণে খৰচ কৰা হৈছে আৰু সেইবিলাক পঞ্চায়তৰ সভ্যসকলে কৰে। মই মাত্ৰ এটা কথা লক্ষ্য কৰিছো; মই যেতিয়া কমিটিৰ কামত কাছাবলৈ গৈছিলো, তাত দেখিছো যে জনসিঞ্চনৰ নামত কিছুমান পঞ্চায়তে সৰু সৰু দোং আৰু বান্ধ কৰিছে। কিন্তু এনেকুৱা কিছুমান পঞ্চায়ত এলাকা আছে য'ত দোং বা বান্ধৰ কোনো প্ৰয়োজন নাই। কিছুমান খৰছ কৰিছে কিন্তু পিছত তাত কোনো দোং বা বান্ধ নাই।

Shri DEVENDRA NATH HAZARIKA (Deputy Minister, Panchayat) : কোন কোন পঞ্চায়তত, নাম কবনে?

(Voice: আপুনি কৈ যাওক)।

Shri HARENDRA NATH TALUKDAR : সেই বিলাক ভালকৈ চাব লাগে। সেই মন্ত্ৰে Agriculture Statistics লব লাগে আৰু সেই বোৰৰ হিচাপ ৰাখিব লাগে। আমাৰ কৃষিমন্ত্ৰী মহোদয়ে কৈছে যে তৃতীয় পৰিকল্পনাৰ আমোলত আমাৰ ৰাজ্যত ৫২৫ একৰ মাটিত জনসিঞ্চন আঁচনি লোৱা বাবে খেতি কৰিব পাৰিব। এই বিষয়ত মই এটা পৰামৰ্শ আগবঢ়াব খোজো। এই আঁচনিৰ জৰিয়তে আমাৰ যি লাভ হৈছে আৰু তাৰ বাবে যি খৰচ হৈছে সকলো বিলাকৰ evaluation কৰাৰ সময় হৈছে। সেই কাৰণে এটা Committee ৰ জৰিয়তে evaluation কৰি চতুৰ্থ পৰিকল্পনাত কিদৰে টকা খৰচ কৰিব পাৰি তাৰ ব্যৱস্থা কৰিব লাগে।

উপমন্ত্ৰীয়ে মোক কেইটামান পঞ্চায়তৰ বিষয়ে সুধিছে। আমি পঞ্চায়তক বহুতো দায়িত্ব দিছো। কিন্তু তাৰ ভিতৰত কিছুমান খেলিমেলি আছে। সেই সম্পৰ্কে 'দৈনিক অসম' বাতৰি কাগজৰ ২ জানুৱাৰীত দিয়া বাতৰি এটা ডাঙি ধৰিব খুজিছো। বিচাৰিছো এই কাৰণে যে ইয়াৰ contradiction এতিয়াও আমাৰ চকুত পৰা নাই।

বাতৰিটো মই পঢ়ি দিও।

দৈনিক অসম, ২ জানুৱাৰী ১৯৬৬—

গুৱাহাটী, ১ জানুৱাৰী, কামৰূপ জিলাৰ কেইবাখনো আঞ্চলিক পঞ্চায়তত হাজাৰ হাজাৰ টকা আৱশ্য কৰা আৰু বে-আইনীভাৱে খৰচ কৰা আদি অভিযোগ উঠিছে। এই অভিযোগ বিলাকৰে কিছুমানৰ ক্ষেত্ৰত পুলিছে অনুসন্ধান চলাইছে। কিছুমান অভিযোগ বিভাগীয় কৰ্তৃপক্ষৰ ওচৰত আছে।

বকো আঞ্চলিক পঞ্চায়তৰ ৫,৮৪৮ টকা ১২।৭।৬১ তাৰিখে আৰু ১৯।৯।৬১ তাৰিখে দুবাৰ বেঙ্কৰ পৰা নিৰ্ণয় হয় বুলি অভিযোগ উঠে। B.D.O. চহী জাল কৰা বুলি অভিযোগ উত্থাপিত হোৱাত একাউণ্টেণ্ট জনক অস্থায়ী ভাবে বৰ্খাস্ত কৰা হৈছে। এই সংক্ৰান্তত পুলিচৰ চড়ান্ত প্ৰতিবেদন পোৱা হোৱা নাই।

ছয়গাঁও আঞ্চলিক পঞ্চায়তত এখন ৯২১'৬৮ পইছা আৰু এখন ৬,০০০ টকাৰ বিলৰ টকা লৈ খোৱা হৈছে বুলি অভিযোগ উঠিছে। এই বিল প্ৰকৃত বিল নহয় বুলি B.D.O. ই অভিযোগ কৰিছে। ঘটনা বৰ্তমান পুলিচৰ তদন্তাধীন। ঘটনা ঘটে ২৩।১১।৬৩ তাৰিখে।

বাণী আঞ্চলিক পঞ্চায়তৰ ১৫।১।৬৩ তাৰিখে বাতি কাৰ্য্যালয়ৰ পৰা লোৱা আলমাৰি ভাঙি ১,৮৮৮ টকা কোনোবায় লৈ যোৱা বুলি অভিযোগ উত্থাপিত হয়। এই সংক্ৰান্তত সেই সময়ৰ কেছিয়াৰ জনক থ্ৰেণ্ডাৰ কৰি তেওঁৰ বিৰুদ্ধে পুলিছে অনুসন্ধান চলাই আছে।

ৰামপুৰ উন্নয়ন খণ্ডৰ প্ৰায় ৪০,০০০ টকা পঞ্চায়তৰ কোনো অনুমোদন নোহোৱাকৈ খেলৰ সামগ্ৰী কিনা অভিযোগ সম্পৰ্কে তদন্ত চলি আছে।

কমলপুৰ আঞ্চলিক পঞ্চায়তৰ কেইবা হাজাৰ টকাৰ কৃষি সামগ্ৰী আঞ্চলিক পঞ্চায়তৰ কোনো অনুমোদন নোহোৱাকৈ কিনাৰ অভিযোগ উঠে। জানিব পৰা গৈছে যে সেই সময়ত উন্নয়ন খণ্ডৰ টকা আছিল, পঞ্চায়তৰ পুঞ্জিৰ পৰাই কোনো অনুমোদন নোহোৱাকৈ খৰচ কৰা হৈছিল। এই সম্পৰ্কে উন্নয়ন খণ্ডৰ সহকাৰী উন্নয়ন আয়ুক্তই অনুসন্ধান কৰি চৰকাৰৰ ওচৰত বিপোর্ট দাখিল কৰিছে।

Mr SPEAKER: এই খন Central Libraryৰ কাগজ হলেও আপুনি কাগজখন দিয়ক।

Shri HARENDRA NATH TALUKDAR: এনেকুৱা ধৰণৰ প্ৰচাৰ বিলাকৰ কাৰণে মানুহৰ মাজত বৰ ভাল ভাৱ নাই; কিয়নো এনেকুৱা প্ৰচাৰৰ ক্ষেত্ৰত চৰকাৰৰ ফালৰ পৰা কি ব্যৱস্থা লৈছে বাইজে নাজানে। কিম্বো ব্যৱস্থা চৰকাৰে লৈছে তাক আমাৰ বাইজক জানিবলৈ দিলে ভাল হয়। নহলে পঞ্চায়ত সম্পৰ্কে মানুহৰ ধাৰণা ভুল বুজাবুজি হব পাৰে।

শিক্ষাৰ সম্পৰ্কে আমাৰ শিক্ষা বিভাগে কেইটামান জৰিপৰ কাম হাতত লৈছে। ই বৰ ভাল কথা হৈছে। প্ৰত্যেক মহকুমাৰ জনসংখ্যানুপাতে কিমান স্কুল আছে—লৈছে; দেখা যায় যে কিছুমান মহকুমাত ১০ হাজাৰ আৰু কিছুমানত ২০ হাজাৰ জনসংখ্যাৰ মাজত এখন হাইস্কুল আছে। কিছুমানত block হিচাপেও জৰিপ কৰিছে। তাৰপৰা দেখা যায় যে কিছুমান ব্লকত ১৩ খন আৰু কিছুমান ব্লকত দুখন স্কুল আছে। যিবিলাকত কম মানুহ আছে তাত—এই স্কুলৰ কাম সোন কালে আৰু যত বেচি তত পলম কৰা দেখা যায়। ব্লক হিচাপে মই বাণী ব্লকৰ কথাই কওঁ; ইয়াত ৬ খন হাইস্কুল আছে। এখন মৌজাৰ ভিতৰত এখন আৰু বাকী মৌজাত ১ খন স্কুল। আনখন মৌজা ভোলা গাঁৱত এখনো স্কুল নাই। মই পৰামৰ্শ আগবঢ়াব খোজো যে চৰকাৰে মৌজা basis ত জনসংখ্যা লৈ জৰিপ কৰিব লাগে। এই ক্ষেত্ৰত আন এটি পৰামৰ্শ এই যে যিবিলাক মৌজা শিক্ষাৰ ক্ষেত্ৰত, সামাজিক ক্ষেত্ৰত আৰু যাতায়াতৰ ক্ষেত্ৰত পিচপৰা, সেই বিলাক অঞ্চলত চৰকাৰে অগ্ৰাধিকাৰ দিব লাগে।

(সময়ৰ সঙ্কেত)

শিক্ষাৰ ক্ষেত্ৰত মাননীয় সদস্য শ্ৰীযুত মহীকান্ত দাস ডাঙৰীয়ায়ো উল্লেখ কৰিছে যে আমাৰ আন আন অনুন্নত সম্প্ৰদায়ৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰী সকলে আগতে পাই অহা স্নবিধা কিছুমানৰ অসুবিধা ভোগ কৰি আছে। এই অসুবিধা বিলাক এই বছৰত দূৰ কৰিব পাৰিলে ভাল হয়। চতুৰ্থ পৰিকল্পনাত ইয়াৰ উন্নতিৰ কাৰণে এক কোটি টকা ধাৰ্য কৰাটো ভাল হৈছে। মই পৰামৰ্শ আগবঢ়াব খোজো যে সেইটোৰ পৰিমাণ বৃদ্ধি কৰিলে এই সম্প্ৰদায় সকলৰ মহৎ উন্নতি সাধন কৰা হ'ব। এইটো অৱশ্যে চৰকাৰৰ Policy ৰ কথা। মাননীয় মুখ্যমন্ত্ৰী মহোদয়ে কৈছে যে সংবিধানৰ ধাৰামতে এইটো দিয়া হৈছিল আৰু বন্ধ কৰাত ছাত্ৰ-ছাত্ৰী বিলাকৰ অসুবিধা হৈছে আৰু ছাত্ৰ-ছাত্ৰী সকলক সেই স্নবিধা যুৰাই দিবলৈ চেষ্টা কৰা হৈছে। তাৰ বাবে আমি তেখেতক ধন্যবাদ জনাইছো। এই সম্পৰ্কত আৰু এটা কথা আছে নতুন পে-স্কেল পোৱাত ৰাজ্যৰ সকলো কৰ্মচাৰীৰে দৰ্শনা হ'ব উন্নতি হৈছে। কিন্তু এইদেদু কলেজ সমূহৰ শিক্ষকৰ দৰ্শনা কম হৈয়ে আছে। এওঁলোকেও শিক্ষাৰ ক্ষেত্ৰত যথেষ্ট বৰঙণি যোগাই আছে। আৰু এওঁলোকৰ দৰ্শনাৰ হাৰ বেচি হ'ব লাগে। কাৰণ এই শ্ৰেণী লোকক সদায় অসন্তোষ কৰি বখা উচিত নহ'ব। আশা কৰো চৰকাৰে এই কথা দকৈ চিন্তা কৰি তেখেত সকলৰ দৰমহাৰ বৃদ্ধিৰ বিহিত ব্যৱস্থা কৰিব। চৰকাৰে কলেজ সমূহৰ বহুতো দায়িত্ব গ্ৰহণ কৰিছে। সেই কাৰণে আৰু কিছু টকাৰ দায়িত্ব গ্ৰহণ কৰি শিক্ষক সকলৰ আপত্তিৰ স্থল নেবাখিব।

তাৰ পিছত এটা কথালৈ মই চৰকাৰৰ দৃষ্টি আকৰ্ষণ কৰো যে, পলাশবাৰীৰ পৰষা নগৰবেৰালৈ যিটো ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ বান্দ আছে সেইটোৰ সম্পৰ্কত চৰকাৰে বহু টকা খৰচ কৰে। কিন্তু অলপতে এই সম্পৰ্কত চৰকাৰৰ দৃষ্টি আকৰ্ষণ কৰা হৈছিল যে তাৰ তাফিং কৰাত কোনো টেণ্ডাৰ আহান নকৰাকৈ কৰা হৈছে আৰু কাম নকৰাকৈয়ে তাৰ কাৰণে বিল 'পাচ' হৈ গৈছে। এই কামৰ ভাৰপ্ৰাপ্ত অভাৱচিয়াৰ জনক measurement লবলৈ নিদি S.D.O ই নিজে এই কামৰ বাবে Bill pass কৰিছে। ইয়াৰ তদন্ত কৰিব লাগে। এই সম্পৰ্কে মুখ্যমন্ত্ৰী, বিভাগীয় মন্ত্ৰী আৰু বিভাগীয় উচ্চ কৰ্মচাৰীৰ দৃষ্টি আকৰ্ষণ কৰা হৈছিল। (সময়ৰ সঙ্কত)

***Shri NARENDRA NATH SARMA (Bokakhat)**: মাননীয় মুখ্যমন্ত্ৰী মহোদয়ে অহা বছৰৰ ভাৰসাম্যতা ৰক্ষা কৰি যিখন স্নবিবেচিত বাজেট দাঙি ধৰিছে তাৰ বাবে প্ৰথমতে ধন্যবাদ জনাইছো। আৰু তাৰ আলোচনাৰ আগতে মই সদনৰ স্তাৰ্থে এই কথা জনাব খোজো যে দেবগাঁৱৰ অসম সমবায় চেনিকলে আজিৰ দিনত এতিয়ালৈকে ১৫ লাখ মোণ কুঁহিয়াৰ পেৰিছে (crush) আৰু তাৰ লগে লগে ৩০ লাখ টকা জনসাধাৰণক দিব পৰা হৈছে। ইয়াৰ লগে লগে, ভাৰতৰ বিভিন্ন ঠাইত প্ৰতিষ্ঠিত হোৱা চেনিকলৰ লগত ফেৰ মাৰিব পাৰিছে। ইয়াৰ ফলত কুঁহিয়াৰ খেতিয়ক সকলৰ মনত বল আৰু নতুন উদ্দীপনাৰ সঞ্চাৰ হৈছে। এই সম্পৰ্কত বিৰোধী দলৰ সদস্য সকলক মই চেনি কলটো চাবলৈ আহ্বান কৰো। এই চেনিকলটোৰ স্ন অৱস্থাৰ কাৰণে খেতিয়ক সকলৰ আৰ্থিক অৱস্থা টনকীয়া হৈছে আৰু এই চেনিকলটো তাৰ পৰা উঠাই নিয়াৰ কথাত বেয়া পাইছে। এই সম্পৰ্কত কংগ্ৰেছ প্ৰেচিডেণ্টক বাইজে কৈছিল যে তেনে কৰিলে বাইজৰ সকলো আশাভৰমা আৰু উদ্দীপনা শেষ হৈ যাব। এতিয়া সেই অঞ্চলৰ বাইজে ইমান কুঁহিয়াৰ খেতি কৰিছে যে সেই সকলোবোৰ কুঁহিয়াৰ crush কৰিব নোৱাৰা হৈছে। ইয়াৰ পৰাই বুজিব পাৰি বাইজৰ মাজত কিমান উদ্দীপনাৰ সৃষ্টি হৈছে।

growers সকলে মোণে ৯ পয়চাকৈ পাইছে। আনহাতে তেওঁলোকে টকা খাবলৈ পাইছে। আৰু সেই টকা ঘূৰাই দিবলৈ সমৰ্থ হৈছে। যোৱা তিনি বছৰত তেওঁলোকে ৬ লাখ টকা ঘূৰাই দিছে। যোৱা বছৰত আৰু ১০ লাখ টকা তাৰ পিছত খেতিয়ক সকলক ধাব দিয়া হৈছিল আৰু সেই টকা ঘূৰাই দিছে। ইয়াৰ পৰা খেতিয়ক সকল উপকৃত হৈছে। আৰু চেনিকলবো পৰিপূৰ্ণি সাধন হৈছে। এই কলত চৰকাৰী কৰ্মচাৰীও আছে আৰু ইয়াৰ “বৰ্ড অৱ ডিবেষ্টাৰচ”ত যি সকল লোক আছে তেওঁলোক আটাই-বিলাকেই খেতিয়ক মানুহ আৰু কুঁহিয়াৰ খেতি কৰা মানুহ।

বিবিলাক অঞ্চলত কুঁহিয়াৰ খেতি বেচি কৰে সেই অঞ্চলৰ প্ৰত্যেকেই খেতিয়ক মানুহ। গতিকে চেনিকলে খেতিয়কৰ অৱস্থা উন্নত কৰাৰ লগে লগে দেশকো উন্নত অৱস্থালৈ আগবঢ়াই নিছে। অসমৰ খেতিয়ক সকলৰ যদি উন্নয়ন কৰিব খোজো খেতিয়কৰ লগত সম্বন্ধ থকা শিল্পৰ উন্নয়ন কৰিব লাগিব সমন্বয়ৰ যোগেদি। এনে উদ্দেশ্য আগত লৈ তেজপুৰ আৰু নগাঁৱত আৰু দুটা চেনিকল স্থাপনৰ কথা চিন্তা কৰা হৈছে। এই পৰিকল্পনা যদি কাৰ্য্যকৰী হয় তেন্তে চৰকাৰৰ ফালৰ পৰা কিছু টকা দি এই কামত আগবঢ়াই নিব বুলি আশা কৰো।

অধ্যক্ষ মহোদয়, মই যিটো মহকুমাৰ পৰা আহিছো সেইটো এটা পিছপৰা মহকুমা। আমাৰ যিবোৰ আঁচনি কৰা হয়, তাত কিছুমান অঞ্চল অৱহেলিত হৈ থকা দেখা যায়। গোলাঘাট মহকুমাৰ আলি-পদুৱীৰ ক্ষেত্ৰত এনে অৱহেলা পৰিলক্ষিত হৈছে। সৰুপথাৰৰ পৰা যদি বৰপথাৰলৈ যাব লগা হয় তেন্তে গৰমপানীয়েদি যাব লাগে। তৰাবাৰী জামুগুৰি দলংখন হোৱা নাই। এই দলংখন হলে চেনি কললৈ কুঁহিয়াৰ অনা সুবিধা হব। গতিকে দলংখন হব লাগে। E & D বিভাগে যি অৱহেলা কৰিছে সেইটো আঁচৰিত কথা। তাৰ ১৬ মাইল dyke হৈছে, ১৩ মাইল হোৱা নাই। এই ১৬ মাইল dyke হোৱাৰ পৰা একো লাভ হোৱা নাই। কুৰুৱাবাহীত গৰাখহনীয়া হোৱাৰ পৰা তাত যিটো E&Dৰ বান্ধ আছে সেইটো ভাঙি যাব পাৰে আৰু বোকাখাটৰ পৰা নষ্ট হৈ যাব পাৰে। মহ না পৰিষদৰ পৰা বাইজৰ তৰফৰ পৰা জনোৱা স্বত্বো চৰকাৰে কোনো ব্যৱস্থা লোৱা নাই। ৪০ হাজাৰ মান টকা খৰচ কৰিলে কমটো হৈ যায়। এতিয়াও বহুত সময় আছে, সেইটো যদি কৰি দিয়া হয় সেই অঞ্চলটো বানপানীৰ পৰা বক্ষা পৰিব। জিলাৰ Deputy Commissioner এ টাউন অঞ্চলৰ প্ৰতি যি মনো-যোগেৰে কাম কৰে মহকুমাৰ প্ৰতি নকৰে যেন লাগে। বানপানীৰ সময়ত গোলাঘাট টাউনৰ যিবোৰ মানুহে সুবিধা পাইছিল, টিনপাত আদি পাইছিল, দেবগাঁৱৰ মানুহে পোৱা নাছিল। এই বিষয়ে চৰকাৰে অনুসন্ধান কৰিব লাগে আৰু দেবগাঁৱৰ বাইজে যিবোৰ সুবিধা পোৱা উচিত সেইবোৰ সুবিধা পাব লাগে।

আমাৰ চৰকাৰে শিক্ষাক্ষেত্ৰত পিছপৰা অঞ্চলৰ বাইজৰ বহুত সুবিধা দিছে। কিন্তু গোলাঘাটৰ ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ পাৰে পাৰে মিৰি সকলৰ গাঁৱত যি স্কুল আছে তাৰ আজিলৈকে পৰিদৰ্শন হোৱা নাই। টেঙাবাজানৰ স্কুললৈ পৰিদৰ্শক যোৱা নাই। এই স্কুলৰ পৰা খুব বেচিকৈ ২৫০ টকাৰ গ্ৰাণ্ট এটা পাইছে যদিও মাজে মাজে বন্ধ হৈ যায়। নেষেৰিটিং অঞ্চলত মিৰী সকলে বাস কৰে। এইটো এটা পিছপৰা অঞ্চল। ইয়াৰ স্কুলো চৰকাৰৰ পৰা কোনো সুবিধা পোৱা নাই। এইবিলাক পিছপৰা অঞ্চলৰ শিক্ষাৰ কাৰণে বিশেষ ব্যৱস্থা হব লাগে।

ভাৰতীয় জাতীয়তা আন্দোলনত যিজনে ফাঁচী-কাঠত গৈছিল সেই কুশল কোঁৱৰৰ নামত এটা স্মৃতি ৰখাৰ ব্যৱস্থা হব লাগে। তাৰ কাৰণে গোলাঘাটৰ বাইজে প্ৰস্তাৱ লৈছে যে তেওঁৰ নামত এটা হল হব লাগে আৰু তাৰ কাৰণে চৰকাৰে সহায় দিব বুলি আশা কৰিলো। মোৰ সময় নাই যেতিয়া ইমানকেই কলো।

Shri HOPINGSTONE LYNGDOH (Nongstoin, Reserved for Scheduled Tribes): Mr. Speaker, Sir, I want to speak a few words on the Budget speech that has been made by the Chief Minister. Sir, last few days when the Governor's Address was placed before the House and the amendments moved by the hon. Members I spoke something about the land policy of the Government in connection with certain projects and also for agriculture. I also spoke something about certain incidents which affect on the people who are busy in the field during the sowing season. Mr. Speaker, Sir, the Budget is before the House for general discussion and I would like to mention a few matters which have been referred in the last Budget speech. Along with other members I also raised these points in the last Budget session of the Assembly. Sir, as most of the hon. Members who have spoken on the Budget have mostly spoken for the interest of their respective areas which they represent, I am also mostly interested in my own constituency, although we are all concerned for the whole State and for the whole country.

Sir, I would like to mention something about education in the United Khasi and Jaintia Hills. Last year we spoke regarding the system of education maintained by the Government at the primary stage. We find that from last Budget Session no attention has been given to this matter and we do not find any attempt on the part of the Government to bring about improvement. Sir, I would like to mention only one institution of the many institutions which have been in existence for many years and that is the Basic School Training Centre at Malki. Sir, primary education in this district is now run by the District Council, but the maintenance of the whole matter is the duty of the State Government as provided in the Constitution. Sir, the syllabus prescribed now is for orientation system of education, But at the State Elementary Board level or at the District level this has not been attempted yet by the Government. Sir, the present education is a half way between the secular education that we are having and the orientation system. Orientation system has not yet been properly introduced. The syllabus is there and it has been circulated to all concerned including the autonomous districts. But the Government did not provide any facilities for the proper training of the teachers. Sir, there is a basic training centre at Malki and the teachers of the District Council are compelled to go there for training because there is no other training centre. Of course there is one better training Institution at Cherrapoonji but a private one, maintained by the Christian Church. Last year I took keen interest for improvement of the Malki Basic training centre and as far as I know it was decided to shift it somewhere at Shllong, the Minister knows this very well. We expected that training would be brought this up to the proper standard. But up till now we have seen no progress in regard.

Sir, regarding the secondary education, in my own constituency; there were only four M. E. Schools previously and during the last 8 years the number has increased to 32. There are hundreds of M. E. Schools in the district, but they are not properly maintained. One of the defects of these M. E. Schools is that they are coming up one after another because people need education, and so with voluntary contributions the schools are being maintained. They cannot find properly trained teachers; they call every man they find in the street to joint the schools as teacher irrespective of the fact whether he is a Matriculate or Under-Matric. The people are in need of education and therefore, whoever is available they take him as

teacher. They are running the schools with whatever money is available Sir, the last examination result which was out a few weeks ago was very bad. What I want to say is that if the Education Department is really interested in promoting education for the children of the district or for the whole State they should consider of having a few training institutes for the teachers of the middle schools. No doubt there is training for the teachers of the Higher Secondary Schools and High Schools, but there is no training facilities for the M. E. School teachers. At present our education in the State is of a very low standard.

Sir, I would now like to mention about Health Services. I discussed about this in the last Budget session also. We discussed many times in our Board meetings and we recommended certain plans for the Fourth Five Year Plan.

We have decided by all the M. L. As and member representatives of the District who are constituting a Board for development of the district that no family planning would be introduced in this district because what the 'family planning' has been interpreted to our people in the interior is that, it is a planning for only birth control. So, Sir, we have decided that no family planning is necessary for the hills district in particular because of thin population and, Sir, I am sorry to say that though this Board in fact recommended like that the Government did otherwise. In my district there are some dispensaries without Doctors and, Sir, somebody had expressed some time that there were dispensaries with bottles but without medicines; but I am sorry, Sir, that not only there are dispensaries with bottles but without medicines therein and also without Doctors, but the most objectionable thing is that dispensaries have been converted into family planning centres where immoral practices have been carried on. This thing is against the feeling of the people, it is against the recommendation of the Board and of the leaders of the district. We recommend one thing but Government did the other thing. I do not know, Sir, what will be the future of this. But what I want to say is that many of the dispensaries in my district are without any Doctors. Sir, I do not understand why it is so; why Government cannot give particular attention to the hills districts, which are much backward; why Government cannot post some local Doctors who have qualified themselves from our Medical College with Government stipends and now who have been serving outside the districts. Why not, if the Government want to help the people in this district by filling up those dispensaries with Doctors, the Government should select from amongst the local people for study in our Medical Colleges so that they may be sent into the interior areas and fill up those vacancies and render health services to the people, because some time they say that there is nobody to go into the interior places for medical service. But Sir, no people from this district have been posted in their respective areas where they are willing to go and serve. Sir, I do not know what is the policy of the Government in this respect. People are suffering very much in interior. Last time, only a few weeks ago, I found that people were suffering from many epidemic diseases and were dying one after another in rural areas. Mr. Speaker, Sir, I want to draw the attention of the Government regarding this health service which has been left out totally in our rural areas. Mr. Speaker, Sir, I have seen here in the Budget Speech that Government has given relief to some of the areas affected by natural calamities like famine, failure of crops, etc. In this regard I want to point out a particular area in my own constituency—an area

called Lynging area was affected last time by this natural calamity failure of crops, and while the Government in the budget speech has mentioned that relief has been given in the affected areas, that special supply of rice has been given during the starving of the people, but, Sir, I have not seen anything that Government has made permanent Schemes for future prevention of the area. I would suggest to the Government for having a permanent scheme taken up by the Government itself for rendering relief to the people living in those areas, and if Government is keenly interested for the future of the people of those areas, they should set up schemes like the re-grouping of villages and facilities for helping cultivation or to reclaim cultivatable lands on which big villages may be established and small villages can be re-grouped and that, Sir, if the Government is keen to develop the condition of the people in those areas they may set up schemes where Soil Conservation Department, Agriculture Department and Public Health Engineering Department may extend their services by working together, settle them permanently and prevent the natural calamities that always happen in those areas. Sir, only one point more to say about. I have seen in that area in particular, Sir, that elephants are most troublesome elements which have been from generation to generation disturbing the people in their cultivation. I want to mention, Sir, that we have always considered and recommended to the Government that because of the depredations by the wild elephants roaming here and there destroying the houses, destroying the crops and also killing people, Government should take urgent steps to protect the lives of the people....

Shri LALIT KUMAR DOLEY (Deputy Minister, Forest): In which particular area this is happening ?

Shri HOPINGSTONE LYGDOH : Sir, I mean the Nongstoin area and also in the Bhoi area, Sir, those elephants are destroying the standing crops and killing people. And the Government, as far as I know, had stated that there is no ammunition for killing those wild elephants though guns and arms can be given to the licensees. But, Sir, they do not have certain ammunition for killing those rous elephants. And it is necessary that Government should procure some ammunition by import from outside and take steps for killing those elephants disturbing the people in those areas.

Mr. SPEAKER : Your time is up. Now Mr. Rabha.

***Shri HAKIM CHANDRA RABHA (Dudnai, Reserved for Scheduled Tribes):** মাননীয় অধ্যক্ষ মহোদয়, আমার মাননীয় মুখ্যমন্ত্রী ডাঙবীয়াই যি বাহি বাজেট আমার সম্মুখত দাঙি ধৰিছে সেই সম্পৰ্কে তেখেতক ধন্যবাদ দি লগতে দুই চাৰিটা কথাৰ অৱতাৰণা কৰিম ।

তেখেতৰ ভাষণৰ শেষৰ পিনে 'মধুৰেণ সমাপয়েৎ' কৰাৰ লগতে lovely Assam বুলি আৰু এটা কথা লগ লগালে আৰু ভাল হ'লহেঁ তেন, সেইটো হৈছে মহাত্মা গান্ধীয়ে কৈছিল যে তেওঁৰ বাম ৰাজ্যত গাঁও আৰু চহৰৰ ব্যৱধান নাথাকিব ।

বৰ্তমান আমাৰ গাঁও আৰু চহৰৰ ব্যৱধান বৰ বেছি । আজি আমাৰ শতকৰা ৯০ জনে গাঁওত বাস কৰে আৰু মাত্ৰ ১০ দহ জন চহৰত বাস কৰে । চহৰত বাসকৰা সকলে কম আয়াসতে আৰু কম পৰিশ্ৰমতে আৰাম কৰে । কিন্তু গাঁও এখন উনুতিব

পথত আগবাঢ়িবলৈ হলে কিমান দুখ পৰিগ্রহ কৰিব লাগে তাক সকলোৱে উপলব্ধি কৰিব পাৰে। চহৰত কিমান বাজা-ঘাট, ডাঙৰ ডাঙৰ ঘৰত স্কুল, লাইব্ৰেৰী আদি আছে; কিন্তু আমাৰ স্কুল বিলাক আজিও জুপুৰি ঘৰতেই আছে। গাঁৱত এটা লাইব্ৰেৰী নাই। সেইটো যি নহওক তাৰ বাবে দুখ কৰিব লগীয়া নাই।

(At this stage the Speaker vacated the chair and Shri Lila Kanta Bora occupied the chair).

অসম নানা জাতি উপজাতি আৰু নানা ভাষাৰ স্থলভূমি। আমাৰ এই ৰাজ্যখন এখন ফুলনিবাৰী। নানান ধৰণৰ ফুল ফুলাই ফুলনিখন গুৱনি কৰিবলৈ হলে যেনেকৈ সকলো বিধ ফুলতে সাৰ পানী দিব লাগিব, ঠিক তেনেকৈ আমাৰ ৰাজ্যখনৰ সকলো জাতি উপজাতিৰ সা-সুবিধা আদিৰ ব্যৱস্থা কৰিব লাগিব। তাকে নকৰি যদি অকল ভাল ভাল ফুল কেইজোপাকেই সাৰ পানী দিয়া হয় বাকী ফুল বিলাক শুকাই যাব। সেই দৰেই জাতি উপজাতি সমূহক সকলো প্ৰকাৰৰ সা-সুবিধা দিলেহে আমাৰ ৰাজ্যখন সুন্দৰ হৈ উঠিব। সেই কাৰণে এই সম্পৰ্কত মই দুই এটা কথা কম আজি আমাৰ চৰকাৰে জনজাতীয় লোকসকলৰ উন্নতিৰ কাৰণে বহুখিনি কৰিছে যদিও, কিমান ক্ষেত্ৰত তেওঁলোক উপেক্ষিত হৈ আছে। উদাহৰণ স্বৰূপে কওঁ, স্কুল আৰু কলেজ সমূহত লৰা-ছোৱালীয়ে বিনা মাছুলে পঢ়া আৰু বৃত্তি পোৱাৰ ব্যৱস্থা আছে। আৰু সেই বিলাক পাইছে। আনহাতে Secondary স্কুল সমূহৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে যি বৃত্তি পায় তাৰ পৰা মাছুলৰ বাবদ কিছু অংশ কাটি বাখে। যেহেতু Secondary School সমূহত জন-জাতীয় ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে বিনা মাছুলে পঢ়িব পাৰে তেনে স্থলত বৃত্তিৰ পৰা মাছুল কিয় কাটিব লগা হয়! ইয়াৰ ফলত যি বৃত্তি পায়, শ্ৰেণী অনুযায়ী মাছুল কটাৰ ফলত মাত্ৰ ২।৪ টকাৰহে সুবিধা পায়। সেই কাৰণে মই কওঁ, বৃত্তিৰ টকাৰ পৰিমাণ বেছি দিব লাগে। এই কথাটোত ৰাইজে বেয়া পাইছে আৰু ৰাইজৰ আজি অৰ্থনৈতিক অৱস্থা বৰ শোচনীয়। এই অৰ্থনৈতিক ক্ষেত্ৰত যাতে জনজাতীয় লোক সকলৰ উপকাৰ হয়, তালৈ চৰকাৰে চিন্তা কৰিব লাগে। আজি তেওঁলোকৰ অৱস্থা এনে যে, তেওঁলোক শাল কাঠনিৰ মাজত বাস কৰে কিন্তু তেওঁলোকৰ ঘৰত খুটা বাঁহৰ। এই ক্ষেত্ৰত ইংৰাজী কবিতা এটালৈ মনত পৰে —

“Water, water, everywhere,

But not a drop to drink.....”

অৰ্থাৎ তেওঁলোকৰ চাৰিওপিনে গছগছনি অথচ গছৰ সুবিধা লোৱাৰ ভাগ্য তেওঁ লোকৰ নাই। আগতে জমিদাৰী আমোলত থাকোঁতে ৰাইজৰ কাৰণে গছ পাইছিল আৰু গছ-গছনি ঠিক আছিল। এতিয়া জমিদাৰী প্ৰথা উঠাই দিয়াৰ পাচত সেই গছ-গছনি বিলাক ধ্বংসপ্ৰাপ্ত হৈছে। আমাৰ জনজাতীয় লোক সকলৰ আৰ্থিক অৱস্থা অতি শোচনীয় বুলি মই আগতে কৈ আহিছো। আৰু ইয়াৰ উন্নতিৰ হকে বোম্বাইত forest village co-operative বদৰে আমাৰ ইয়াতো co-operative গঠন কৰি তাৰ জন-জাতীয় লোক সকলক মেম্বাৰ, Share holder কৰিব লাগে। বৰ্ষত B. G. Kher, Chief Minister থাকোঁতে এই ব্যৱস্থা হৈছিল আৰু তেওঁলোকৰ অৱস্থা এতিয়া যথেষ্ট উন্নত। আমাৰ ৰাজ্যতো তেনেকুৱা অনুষ্ঠান গঢ়ি তুলিবলৈ চৰকাৰক টানি অনুৰোধ জনাওঁ। এনে অনুষ্ঠান কৰিবলৈ হলে চৰকাৰে তাৰ কাৰণে প্ৰশিক্ষণ লবলৈ মানুহ পঠাব লাগে। কাৰণ এইটো একেবাৰে নতুন অনুষ্ঠান হব। অসমত Forest co-operative কৰাৰ যথেষ্ট ‘ফিল্ড’ আছে আৰু এই ‘কো-অপাৰেটিভ’ গঢ়ি উঠিলে আমাৰ ৰাইজৰ উপকাৰ হব আৰু ৰাজ্যবো কল্যাণ হব। জঙ্গলৰ মাজত নানান বহুমূলীয়া সম্পদ লুকাই আছে— যিবিলাকৰ পৰা বহু ৰাজহ, চৰকাৰে পোৱাৰ স্থল আছে।

ইয়াৰ লগতে আৰু এটা কথা মই কব খুজিছো। যিটো কথা মাননীয় মন্ত্রী মহোদয়ে গোৱালপাৰালৈ যাওঁতে জনজাতীয় লোক সকলে তেওঁক অভিনন্দন দিওঁতে কৈছিল। সেইটো হৈছে আগতে জমিদাৰী প্ৰথা থাকোতে ইয়াত এটা বাৰষৰীয়া প্ৰথা আছিল। এতিয়া সেই প্ৰথা নাই। এই বাৰষৰীয়া প্ৰথা পুনৰ প্ৰৱৰ্ত্তণ কৰিব লাগে। এই প্ৰথাটো পুনৰ প্ৰৱৰ্ত্তণৰ কাৰণে Conservator of Forest লৈ পঠোৱা হৈছিল। কিন্তু এতিয়াও তাৰ কোনো কাম হোৱা নাই। ইয়াৰ কাৰণে বাইজে বৰ দুখ পাইছে। এই প্ৰথা পুনৰ প্ৰৱৰ্ত্তণ হব বুলি আমাৰ বাইজে মনতে আশা ৰাখি ৰৈ আছে। আশা কৰো চৰকাৰে ইয়াৰ প্ৰতি দৃষ্টি দিয়ে।

চেয়াৰমেন মহোদয়, P.W.D. ৰ সন্মুখে অলপ কওঁ যে বাস্তা নিৰ্মাণ কাৰ্য্যত দুটা শ্ৰেণীত P.W.D. এ বিভক্ত কৰিছে। চাৰাপাৰা-তুপলাই বাস্তাটো মাত্ৰ ৬৭ মাইলমান হব। এই বাস্তাৰ ওপৰত এটাও শিলগুটি পৰা নাই। বাৰিষাৰ সময়ত বোকা আৰু খবালি ধূলিত মানুহ বাস্তাই দি যাব নোৱাৰা হয়। এইটো কি P.W.D. ? প্ৰশ্ন কৰাত Executive Engineer এ কলে এইটো 4th Category বাস্তা। সেই কাৰণে মন্ত্রী মহোদয়ক অনুৰোধ কৰিছো সেই বাস্তাটোৰ প্ৰতি যেন অলপ মন দিয়ে। গোৱালপাৰাৰ আন এটা সমস্যা হল বাস্তাহাৰা সমস্যা। তেওঁলোকৰ অস্থবিধাটো হৈছেই আৰু তেওঁলোকৰ বাবে আমাৰো অস্থবিধা হৈছে। তেওঁলোকৰ স্থায়ী বসবাসৰ অস্থবিধা নোহোৱাত তেওঁলোকৰ মাজত হতাশাৰ ভাৱ আহি পৰা উপৰিও আমাৰ মানুহৰ মনতো হতাশাৰ ভাৱে দেখা দিছে। দিনক দিনে চুৰি-ডকাইতি বাঢ়ি গৈছে। সেই কাৰণে তেওঁলোকৰ যাতে সোনকালে স্থায়ী বসবাসৰ ব্যৱস্থা হয় তাৰ বাবে চৰকাৰক অনুৰোধ কৰিলোঁ। আমাৰ গোৱালপাৰাৰ উত্তৰ আৰু দক্ষিণ পাৰ শাল জাৰেৰে ভৰ্ত্তি। আমাৰ কোন বিলাক ফৰেষ্ট ৰিজাৰ্ভ কৰিব পাৰা যায়, চৰকাৰে তাৰ এটা সিদ্ধান্ত কৰিছিল। কিন্তু চৰকাৰক সোৱাই দিব খোজো যে এনেকুৱা কিছুমান অঞ্চল আছে, য'ত শালজাৰ বিলাক যদি ৰিজাৰ্ভ কৰি দিয়া হয়, তেন্তে এইবোৰ ৰিজাৰ্ভ বাধা স্বৰূপে দেখা দিব। দুখনখন টাউন হোৱাৰ ফালে গতি কৰিছে। কিন্তু তাত চৰকাৰে শালগছ কিছুমান লগাইছে। কিন্তু দুখনে যদি টাউন হয়গৈ তেনে হলে এই শালগছবোৰ বাধা হৈ পৰিব। তাত ছোৱালী স্কুলৰ বাবে চৰকাৰে গ্ৰাণ্ট দিছে কিন্তু স্কুলৰ কাৰণে মাটি নাই। ফৰেষ্ট বিভাগৰ শালগছে মাটি আঙুৰি ৰখাৰ কাৰণে মাটিৰ অভাৱ হৈছে। গতিকে ফৰেষ্ট ডিপাৰ্টমেণ্টে এই কথাটো যেন ভাবি চায় তাৰ বাবে অনুৰোধ জনালো।

জন স্বাস্থ্যৰ বিষয়ে কবলৈ গৈ কওঁ যে আমাৰ Welfare State ত জন স্বাস্থ্যৰ ব্যৱস্থা যদি ভাল নহয় তেন্তে ই অতি দুখৰ কথা। মই সিদিনা মেডিকেল মিনিষ্টাৰক এই বিষয়ৰ এখন টেলিগ্ৰামৰ কথা জনাইছিলো।

আমাৰ বাইজে হাস্পাতালৰ কাৰণে বুনীয়া ধুনীয়া ঘৰ কৰিছে। ডাক্তাৰৰ ঘৰ, চকীদাৰৰ ঘৰ, কৰিছে। সকলোবোৰ type plan মতে কৰিছে কিন্তু চৰকাৰে সেই হাস্পাতাল লোৱা নাই। এইটো দুখৰ কথা। মই জানো এই জৰুৰী কালিন অৱস্থাত চৰকাৰে কেনেকৈ অৰ্থসঙ্কটৰ অৱস্থাত পৰিছে কিন্তু আমাৰ জাতীয় চৰকাৰে বাইজক পিছ পৰা অৱস্থাত থাকিবলৈ দিব নোৱাৰে। সেই কাৰণে মই চৰকাৰক অনুৰোধ কৰিছো যাতে কেনেকৈ পিছপৰা অঞ্চলৰ বাইজক অস্থবিধা দিব পাৰে সেইটো চিন্তা কৰি চায়।

গোৱালপাৰাৰ কোৰ্ট বিল্ডিংটো অতি পুৰণি। সন্দেহ হয়, এই ঘৰটো এইবাৰ বাৰিষাত ভাঙি যাব পাৰে। Expert সকলে এটা কথা কৈছে আৰু Public এ আগৰ ঠাইতে কোৰ্টটো থকিব লাগে বুলি কৈছে। কিন্তু এতিয়া তাৰ মানুহে Expert ৰ মতকে সমৰ্থন কৰিছে। গোৱালপাৰা দিনক দিনে নদীয়ে খহাই নিছে; আমি যিখিনি ঠাই দেখুৱাই দিছিলো সেইখিনি ঠাই গৰাখহনীয়াই উঠাই নিলে। গতিকে এনেকুৱা ঠাই বাছি লব লাগিব য'ত সকলো পিনৰ পৰা অস্থবিধাজনক হয় আৰু ঠাইখনো ধুনীয়া হয়। ইয়াকে কৈ মোৰ বক্তব্য শেষ কৰিলো।

Shri MAL CHANDRA PEGU (Majuli, Reserved for Scheduled Tribes) : Mr. Speaker, Sir, at the outset I must thank the Honourable Chief Minister for presenting the surplus Budget at the time when our country has to face so many difficult situations both within and without. Secondly, I must thank him for not imposing any tax on the people.

Now, Sir, I will deal with those items which have not been dealt with by the hon. members of the House. Sir, at Page 12 of the Budget Speech of the Chief Minister, the Chief Minister has narrated the activities of the Government done for the improvement of the Hills Tribal people and Other Backward Classes people at length. But nothing has been mentioned as to developmental activities done for the Scheduled Tribes people living in the plain Districts of the State except mentioning that some one or two Pilot Projects have been taken up in the areas where the Plains Tribal people preponderate.

Sir, we do not grudge for doing welfare and upliftment works for the Other Backward Classes people who are far lagging behind as the Scheduled Caste and Schedule Tribes people of the State; but while doing developmental works for them Government should not, at the same time, forget to do the developmental works for the Plains Tribal people for whom safeguards have been provided in the Constitution of India. While Government have been doing much for the welfare of Other Backward Classes people for whose safeguard there is no provision in the Constitution of India, I fail to understand why the Plains Tribal people for whom safeguards have been provided in the Constitution of India have not been given any importance in the matter of their economic development?

Sir, the problems that are facing the Plains Tribal people are well known to our Chief Minister. Whatever developmental works are done to them by Government will come to no use unless exploitation of these people by the so-called Mahajans, Landlords and Money Lenders is stopped for good. So, I urge upon the Chief Minister and the hon. members of this august House to extend their whole hearted support and co-operation for the eradication of exploitation of these people by the Mahajans, Money Lenders and Landlords and in this connection I like to suggest how this exploitation by the Mahajans, Landlords and the Money Lenders can be stopped. My suggestion is this : to stop this sort of exploitation rural Credit Co-operative Societies should be formed in every purely Tribal areas which can give loans to the poor Tribal people whenever they need. The Mahajans, the Money Lenders give the poor Tribal cultivators money on loan or in advance when they are in difficulty and in need to procure agricultural implements, seeds, etc., against crops to be raised by them on the condition that the crops raised by them will have to be sold to them at a much lower price than the prevailing market price. For example, when the price of paddy per maund is Rs. 13 or so in the market these people will have to sell their produces to the Mahajans and Landlords, say at Rs. 5 or Rs. 6 per maund. In order to stop this sort of exploitation Government should establish some Credit Co-operative Societies in the Plains Tribal areas so that these people can get loans from them on easy terms at the time of their necessity.

Now, Sir, as regards the functions to the Plains Tribal Advisory Council I want to say that the functions of this Council are more or less like the Supply Advisory Committees formed by Government in various Sub-divisions of the State. The recommendations made by this Council may be accepted by Government or may not be accepted. The recommendations made by this Council have not been implemented by Government till now. This clearly shows that Government do not give any importance to the recommendations of this Council. For example, this Council made recommendations to the Government long ago, about two years ago, for making amendment of the provisions of the Chapter X of the Assam Land Revenue Manual by which Tribal Belts and Blocks have been created and by which settlement of land is made within Tribal Belts and Blocks. There are many a loophole in the existing provisions of the Chapter X mentioned above and due to these loopholes many persons who are not entitled to get land within Tribal Belts and Blocks are getting land within Tribal Belts and Blocks of the State. To stop this, implementation of the recommendations amending the provisions of the Chapter X is of urgent necessity. Besides the above recommendation the Advisory Council made another important recommendation to the Government requesting the Government to evict the illegal occupants of land within Tribal Belts and Blocks and that the lands thus vacated should be settled with genuine landless Tribal people, but till to-day nothing has been done in this regard and these illegal occupants are still in possession of these lands. I, therefore, request the Government to execute these recommendations and such other recommendations without any further delay.

Sir, I want to mention another most important recommendation of the Plains Tribal Advisory Council. The recommendation was that the Tribal Areas Minister should be taken in as one of the members of Land Distribution Committee of Greater Gauhati, but this recommendation has not been given effect to till now. When I asked the Minister, Tribal Areas Department of this particular matter, he pleaded inability and he did not know the reason why that recommendation had not been implemented. So my request to the Chief Minister is to see so that this recommendation is implemented at an early date for the good of the Tribal people of the Plain Districts.

Then, Sir, since after the attainment of Independence not a single High or Higher Secondary or College situated purely in the Plains Tribal areas has been provincialised by Government. This has clearly shown that the Government does not like to see the plains Tribal people educationally developed. So I request the Government to immediately provincialise at least two High English Schools or Higher Secondary Schools situated purely in the rural Plain Tribal areas of the State.

Sir, the present system of extending grants meant for the Plains under Article 275 of the constitution to the various educational institutions is defective. This grant is invariably given to the educational institutions located throughout the length and breadth of the State without considering the fact whether the educational institutions are located in Tribal areas or not. Such grants are given on the basis of enrolment of Tribal students in that particular institution, whether that institution is located in the Tribal area or not as a result of which the Institutions situated in Tribal areas cannot develop at all. Tribal grants should be given

to those institutions located in the Tribal areas whether there are Tribal students or not. Sir, to-day in some of the educational institutions located in the Tribal areas there may not be adequate number of Tribal students but tomorrow there may be more Tribal students in those institutions. So, I request the Government to give much more priority in the matter of granting the grants under Article 275 to the institutions located purely in the Tribal areas and the present procedure of giving grants on the basis of enrolment of Tribal students should be given up. That is to say that such grants should be given on the basis of locality.

Regarding extension of seven and half percent concession to both the Scheduled Caste and Scheduled Tribe people I like to say that by extending this concession now, also, to the other Backward Classes people, the Scheduled Caste and Scheduled Tribe people have not been able to reap the benefit of this concession to the extent desired. So, I request the Chief Minister to make some difference of this concession between the Scheduled Tribe people and those of the Other Backward Classes people so that the Scheduled Tribe people can be given benefit by this concession.

Sir, we do not grudge for giving this concession to the Other Backward Classes rather we will be very much glad if they are given much more concession for their upliftment. What I want to say is that the Other Backward Classes, Plains Tribal people and the Scheduled Caste people should not be brought to the same level in the matter of extending the seven and half percent benefit. So, I suggest that if seven and half percent is extended to the Other Backward Classes, eight or such percent concession should be extended to the Scheduled Castes and Scheduled Tribes people. Is this is not done the very purpose of giving this concession becomes meaningless.

Sir, our Government is giving much political benefit to the Plains Tribal people and the Scheduled Caste people but not economical benefit. Unless economic benefit is extended to these people political benefit will be meaningless. What is more important to the Plains Tribal people is economic upliftment than political upliftment. Sir, we want economic benefit and nothing more than this for the time being.

If one of us becomes the Chief Minister even then it will not help the Plains Tribal people economically developed. We are more concerned as to economic upliftment of the Tribal people than political upliftment since political benefit will automatically come as soon as we are economically developed. Even we do not want this M. L. A. ship in lieu of economic benefit. We want economic benefit, nothing more and nothing less. So, I request the Chief Minister to see so that the Plains Tribal people are economically developed. Sir, although there is reservation of posts for us in the A.C.S. I and A.C.S. II services, there is no such reservation of posts in the matter of appointment of L.D.A. and such other posts for us. Even if there is any reservation of posts for the Tribals, no circular is given to the various Heads of the Departments located in the District and Subdivisional Headquarters as a result no Tribal candidate is appointed to these posts. At least some sort of direction should be given to these Heads of the Departments to the effect that preference, in the matter of appointment to the posts of L. D. As and such other posts, should invariably be given to the Tribal candidates. If this is done, I hope many a Tribal candidates will be absorbed in these posts.

Shri BIMALA PRASAD CHALIHA (Chief Minister): This reservation is extended to all services for which there is a Circular.

Shri MAL CHANDRA PEGU: I am very grateful to the Chief Minister for enlightening me in this matter. But, Sir, I beg to submit that when one or two posts of L. D. As. lie vacant in a particular office in that case the Scheduled Tribes and Scheduled Castes candidates cannot be given their quota of reservation and only when there will be more than ten posts lying vacant only in that case they can claim and get their quota of reservation. As such in such cases where one or two such posts lie vacant in a particular Office direction should be given to the Heads of the various Departments located in the District and Subdivisional Headquarters to the effect that preference should be given to the Scheduled Caste and Scheduled Tribe candidates in the matter of appointment to all categories of services under them.

Sir, I submitted a representation on behalf of the All Assam Tribal Sangha on 18th December last to Chief Minister for getting ECONOMIC SAMPLE SURVEY made for the Plains Tribal people to ascertain as to how far they have economically developed after the attainment of Independence. But up till now no such survey has been made. So, I request the Chief Minister to get it done at an early date if possible within this year.

Sir, as regards the other medical facilities to our people I want to draw the pointed attention of the Government to the fact that a large number of Subsidised Dispensaries is over due to be converted into State Dispensaries. This could not be done as our Medical Minister says for want of fund at his disposal.

So, I request the Chief Minister to set apart at least some amount for this purpose so that at least fifty per cent of the Subsidised Dispensaries can be converted into State Dispensaries.

Sir, coming to my own Constituency I want to bring to the notice of the Chief Minister to one important matter. Sir, there was a proposal to construct a Bund from Jengrai to 10th mile on P. G. J. H. road in Majuli along the old abandoned P. G. J. H. Road but till now construction work of the Bund has not been started although the plan and estimates had been already sent to Government by the Department concerned. If constructed, about ten thousand people will be benefited and a vast tract of waste land will become fit for cultivation. This particular place was visited by our Chief Minister year before last. So I request the Chief Minister to see so that this Bund is taken up at an early date.

Sir, the roads viz: Merbil-Kapahtali Road, Major Dewri-Merbil Road, Borpomua-Bongaon Road, Kakilamukh-Kalbari Road, Bhujkhati-Dhanjan Road and Kalbari-Chitaldubi Road taken up under Article 275 of the Constitution and which were damaged by the last floods have not been repaired till to-day. So, I request the Chief Minister to get these roads repaired at an early date.

So, Sir, coming to the educational institutions located within my Constituency I want to say that there are only four High English schools which receive Deficit grants. These are: 1. H.C. Majuli High English School 2. Jengraimukh High English School 3. Meragorh Narayan Dev High English School and 4. Karatipar High English School which require financial assistance for construction and extension of the school buildings. In this respect Karatipar and Meragorh High English Schools deserve more consideration in view of the fact that both are erosion affected schools.

There are seven High English Schools within my Constituency which receive *Ad-hoc* grants of Rs.250 each per month. These are: 1. Rotonpur Miri, 2. Majani Majuli Gezera, 3. Garamur Straa, 4. Samguri Rawnapar, 5. Rongachahi, 6. Nam Dewri, 7. Nahatia. Can anybody think of running a High English School with an *Ad-hoc* grant of Rs.250 per month? So, I request the Education Minister to see so that *Ad-hoc* grants are increased and if so justified the Schools may be given deficit grants. There are, besides the above High English Schools, three Venture High English Schools within my Constituency which have received Departmental recognition. These are: 1. Shri Lohit High English School, 2. Rotonpur High English but not Rotonpur Miri High and 3. Namgarumora High English School. As these Schools are purely located in a most backward areas, the schools may be taken over by Government and *Ad-hoc* grants given from this year. There are also large number of Middle English Schools within my Constituency which deserve financial assistance from Government. These are: 1. Bhakatiduar, 2. Sonowal Kachari, 3. Jonaki, 4. Salmora, 5. Phulanibari Middle English (Venture) which has been given recognition, 6. Boroguri Tribal Middle English, 7. Puranimati, 8. Garumora, 9. Kharjanpar, 10. Mahkhuti-Parijat, 11. Bongaon Girls and 12. Maharisuk. Of these Schools, only one School, *i.e.* Mahkhuti Parijat receives deficit grant and the rest except the Phulanibari which does not receive any grant are given *Ad-hoc* grants. I request the Minister concerned to see so that all these Schools are given deficit grants from now on.

Sir, there are two Government Middle Vernacular Schools namely Rotonpur Miri and Totoya Government Middle Vernacular Schools within my Constituency. The way in which these two schools are managed, one cannot say that these are Government schools. There is no school building; whatever is there is in a most dilapidated condition. No one can say that these schools are run by Government seeing the conditions of the buildings of the Schools. Mention may be made here that a sum of Rs.5,000 (Rupees five thousand) was given to the Rotonpur Government Miri Middle Vernacular School sometime in the year 1963-64 for School Office building. But on my personal enquiry I came to learn that this money was not spent after construction of the School Office building. The matter was brought to the notice of the Joint Director of Public Instruction. He assured me that he would take necessary step but I do not know if he has taken any step or not. In my further enquiry it has been transpired that no meeting of the Managing Committee of which the Deputy Inspector of Majuli is the President has been held for the last 14 years. The matter was brought to the notice of the Joint Director of Public Instruction but I do not know what action he has taken in this regard. Besides these two Middle Vernacular Schools and another two Boards' Schools Saulmora and Sonari there is one Venture

Middle Vernacular at Gayongaon which was established in 1962. But till now this school has not been taken over by the Board. So I request the Government to see to this.

Sir, there is only one College in Majuli which caters the needs of ninety-four thousand people but this College has not been given any recurring grant till now in spite of repeated requests to the Government. The matter was brought to the notice of the Chief Minister, the Education Minister and all other authorities concerned but till now the College has not been given any recurring grant. But some non recurring grants under Article 275 of the Constitution through the kindness shown by the Chief Minister have been given. But without recurring grants one cannot run a College. So, I request the Government to sympathetically consider the case of the Majuli College by sanctioning recurring grants.

Now coming to the Fishery Settlement I will have to draw the attention of the Chief Minister. Sir, settlement of fisheries through tender system should be abolished forthwith. So long the tender system is retained and so long settlement is allowed to be made by the Subdivisional Officers and the Deputy Commissioners through tender system, the very purpose for which settlement is to be made will be frustrated because the Deputy Commissioners and the Subdivisional Officers constitute such Advisory Committees by which they can give settlement according their whims and sweet will Whereas all Government Advisory Committees are constituted with the Presidents of the A. Ps., M. L. As, M. Ps., and persons of standing, the Advisory Committees formed by the Subdivisional Officers and the Deputy Commissioners for settlement of Fisheries and Excise shops are constituted with such persons who have no status and who are men in the street and who cannot utter a single word in the Committees. They are taken in to serve as members of the Settlement Advisory Committees in order to suit the purposes of the Deputy Commissioners and Subdivisional Officers. What is the purpose for formation of Advisory Committees? The purposes of the Advisory Committees are to give proper advice and guidance to the Subdivisional Officers and the Deputy Commissioners in coming to a right decision. How the Deputy Commissioners and Subdivisional Officers can expect to get advice and guidance from such members who cannot open their mouths and who tremble before them?

Shri BISWADEV SARMA (Balipara): Sir, the portion of the Honourable Member's Speech that men in the street are selected as members of the Advisory Committee should be expunged.

Shri MAL CHANDRA PEGU : As such I request the Government to abolish the system of settlement of fisheries through tender system and the same may be made to be settled by public auction.

Now coming to the Rehabilitation of the flood and erosion affected people I will have to say one thing only. Only when the Ministers and Deputy Ministers go to the Deputy Commissioners and Subdivisional Officers and pressurise them for quick rehabilitation then only the matter is taken up by them. But as soon as the Ministers leave them they forget it and keep the matter pending till they are given pressure either

by the Ministers or by M.L.As to quicken the work of reha iilitation. I fully agree with Shri Talukdar when he stated that one or two officers should be appointed to look after the quick rehabilitation of the flood and erosion affected people on permanent land throughout the State. With these few words I, Sir, resume my seat.

Shri CHANOO KHERIA (Morongi): माननीय मुख्यमंत्री डा. वीरयाई विखन अहा बहुरब बावे बांजेट दांठि धरिछे सेइखन सुचिस्तित हैछे । এই বাজেটৰ আলোচনা প্রসঙ্গত মই প্রথমেই কওঁ যে আমি খেতিৰ কাৰণে মনোবাগ দিব লাগে । যদি খেতিৰে আমি দেশখন উভৈনদী কৰিব পাৰো মোৰ মতেৰে, এনে সমস্যা আমাৰ নোলাৰ-যাক আমি সমাধান কৰিব নোৱাৰিম । সৰু কালতে পঢ়া এটা কৰিতালৈ মোৰ মনত পৰিছে—

জীৱন নাৱৰ গুৰিবঠা ধৰি তুমি
সমাজক বাখিছাঁ জীয়াই ;
তুমিয়েই পিতৃৰ তুল্য গোটেই দেশৰ
অনাহাৰ দিছাঁ সৰ্বদাই ।

বাৰিষাৰ এটি মাহো বহি থাকাঁ যদি
দেশত লাগিব হাঁহাকাৰ ;
সমাজ বান্ধনি কেনি পৰিব ওফৰি
উন্নতি হব ছাবধাৰ ।

এই কৰিতাটো খেতিয়কক উদ্দেশ্য কৰি লিখা হৈছিল । গতিকে খেতিয়ক সকলৰ প্ৰতি আমি অধিক মনোবাগ দিব লাগে আৰু তেওঁলোকক সকলো প্ৰকাৰৰ সা-সুবিধা দিব লাগিব । ইয়াৰ ভিতৰত প্ৰচৰ পৰিমাণৰ সাৰ যোগান চৰকাৰে ধৰিব লাগে যাতে এবাৰ নহয়, বহুবে বহুবে খেতিয়ক সকলে ইয়াক দিব পাৰে । শুনিছো এতিয়া বোলে সাৰৰ দামো বৃদ্ধি হৈছে । ৩৬ টকাৰ পৰা ৪৫ টকালৈ । যদি সেয়ে হয় তেতিয়া হলে খেতিয়ক সকলৰ মনৰ বল ভাগি যাব । সেই কাৰণে এইবিলাক যাতে নহয় তালৈ চৰকাৰে চাব লাগে—যাতে সকলো ক্ষেত্ৰতে খেতিয়ক সকলে সা-সুবিধাৰ পৰা বঞ্চিত নহয় । আমাৰ দেশত যথেষ্ট পৰিমাণে খেতি হয় আৰু খাদ্য শস্যৰ উৎপাদন হয় । দুখৰ বিষয় কমকৈও ইয়াৰ চাৰি ভাগৰ এক অংশ গোৱালপাৰা, গোলাঘাট, কাছাৰ আৰু 'নেকা'ৰ সীমান্তইদি বে-আইনীভাৱে ওলাই যায় বাহিৰলৈ । এই বাহিৰলৈ যোৱা ধান চাউল বিলাক যাতে এইদৰে বে-আইনীভাৱে ওলাই যাব নোৱাৰে তাৰ কাৰণে চৰকাৰে চোকা দৃষ্টি দিব লাগে । এইখিনি বন্ধ কৰিব পাৰিলে আমাৰ বাজ্যক বা দেশক খাদ্যাভাৱৰ পৰা বন্ধা কৰিব পৰা হব । এতিয়া মাৰ্চ মাহ, ধানৰ চোবাং কাৰবাৰ আৰম্ভ হৈছেই । এতিয়াই প্ৰয়োজনীয় 'চেকপোষ্ট' বা 'চেকগেট' আৰম্ভ কৰি দিলে সেই বিপদৰ আৰু সন্মুখান হব নালাগে যেনেকৈ কেৰেলা, পশ্চিমবঙ্গ আদিত হৈছে । এই বিষয়লৈ চকু দিব লাগে আৰু খেতিয়ক সকলৰ প্ৰতিও দৃষ্টি ৰাখিব লাগে । তেওঁ লোকৰ উদ্দেশ্যে 'জয় কিষণ' মন্ত্ৰ উচ্চাৰিত হৈছে । সেই বুলি কেৱল মুখতে কলে নহব ।

খেতিয়কক বিমান পৰা যায় আমি সহায় কৰিব লাগিব । বৰ্তমান "জয় কিষণ" বুলি কোৱা শুনা যায় । কিন্তু কথাষাৰ মুখত থাকিলেই কিষণৰ জয় হব নোৱাৰে । তেওঁলোকক কঠিয়া, গৰু আদি দি সকলো পিনে সহায় কৰিব লাগিব কাৰণ তেওঁলোকৰ আৰ্থিক দুৰৱস্থাৰ কথা আপোনালোক সকলোৱে জানে । খেতিয়ক বলাকে ধুতি পিন্ধে, চাদৰ লয়, আৰু যিবিলাকে খেতিৰ পৰা ফালৰি কাটি আহে গৰম চোলা পিন্ধে, যেনে মোৰ নিচিনাকৈ । খেতিয়কক জানে সকলোৱে । সকলোৰে পৰা মৰম চেনেহ পায়—মই তাকে বাঞ্ছা কৰো । কিন্তু বাস্তৱ ক্ষেত্ৰত আমি কি দেখো ? খেতিয়কৰ

সকলো ঠাইতে অপমান আৰু অৱজ্ঞা। সেই কাৰণে তেওঁলোকৰ অৱস্থা যাতে উন্নত হয় সেইটো চাব লাগিব। খেতিয়কৰ অৱস্থাৰ ওপৰত খাদ্য নিৰ্ভৰ কৰিছে। আমাৰ পুঞ্জিপতি সকলে খেতিত মন নিদিয়ে। তেওঁলোকৰ শিল্পৰ প্ৰতিহে মন। তেওঁলোকে খেতিত মন দিয়া হলে আমাৰ নিশ্চয় কৃষিত উন্নতি হ'ল হয়। খেতিৰ মাটি আমাৰ নাইকিয়া হৈছে। খেতিৰ মাটি ধনী মানুহে কিনি তাত কল-কাৰখানা পাতিছে। গুৱাহাটীৰ পৰা আহোতে দেখিবলৈ পোৱা যায় আলিৰ দাতিয়ে দাতিয়ে খেতিৰ মাটি ধনী মানুহে কিনি লৈছে। মই দেশত কল-কাৰখানা নালাগে বুলি নকওঁ; কিন্তু খেতিৰ মাটি যাতে হ্ৰাস হৈ নাযায় তাকেহে কৈছো। সেই কাৰণে এনেকুৱা এখন আইন কৰিব নোৱাৰিবনে যে খেতিৰ মাটি যাতে খেতিয়কৰ হাতৰ পৰা ওলাই নাযায়? দখীয়া খেতিয়কে সৰহ টকা পাই মাটি বিক্ৰী কৰি দিয়ে আৰু তেওঁলোক মাটিহীন হৈ পৰে; অঞ্চল সেই টকাবোৰ তেওঁলোকে অকাৰত উৰাই দিয়ে। কোনো ভাল কামত তেওঁলোকে সেই টকা ব্যয় কৰিব নোৱাৰে। আমাৰ দেশত যিবিলাক পুঞ্জিপতি মানুহ আছে তেওঁলোকে নানা কথাত টকা দান দিয়া দেখিছে; কিন্তু কোনেও আজিলৈকে খেতিৰ বাবে টকা দান দিয়া দেখা নাই। তেওঁলোকে যদি খেতিৰ কাৰণে এনেকৈ টকা আগবঢ়াই দিলে হয় তেতিয়া হলে আমাৰ খেতিৰ অৱস্থা কিছু উন্নত হ'ল হয়। P. W. D. ৰ ক্ষেত্ৰত আমাৰ যিবিলাক আলি পদূলী আৰু কৰি পেলাই থোৱা হৈছে সেই বিলাক সোনকালে সম্পূৰ্ণ কৰি দিয়া ভাল।

শিক্ষাৰ বিষয়ে মাত্ৰ মই কওঁ যে গাঁৱৰ স্কুল বিলাকৰ প্ৰতি চৰকাৰে বিশেষ মন দি গ্ৰাণ্ট আদিৰে সহায় কৰিব লাগে।

ডাক্তৰ খানাৰ বিষয়ে চাব লাগে যে য'ত ডাক্তৰখানা নাই তাত ডাক্তৰখানা দিয়াৰ ব্যৱস্থা হ'ব লাগে।

খেতিয়ক বাইজে যাতে আলি-পদূলি পায়, তেওঁলোকৰ লৰা-ছোৱালীয়ে শিক্ষা পায় সেইটো চাব লাগে। তেতিয়াহে তেওঁলোকে আনন্দ পাব আৰু তেওঁলোকে আনন্দ পালেই খেতি বাঢ়িব।

ভেট্ৰেৰীনেৰী বিভাগে চাব লাগে আমাৰ গৰু-ম'হৰ স্বাস্থ্য ৰক্ষা আৰু বৃদ্ধিৰ কাৰণে। গৰু-ম'হ আমাৰ অতি মূল্যবান সম্পদ। গৰু-ম'হ যদি বেমাৰ হয় ৰুগীয়া হয়, আমাৰ খেতি কেনেকৈ বাঢ়িব? মানুহৰ বেমাৰ হলে যেনেকৈ indoor patient কৰাৰ ব্যৱস্থা আছে তেনেকৈ ৰুগীয়া গৰু-ম'হৰ চিকিৎসাৰ বাবে indoor patient হিচাবে ৰখাৰ ব্যৱস্থা কৰিব নোৱাৰিবনে? পাচ মাইল দূৰৰ পৰা যদি এটা খুৰাৰ বেমাৰ হোৱা গৰু চিকিৎসাৰ বাবে খোজ কঢ়াই অনািনিয়া কৰিব লগা হয় তেতিয়া গৰুৰ বেমাৰ ভাল হোৱাতকৈ বেমাৰ বেছিহে নহবনে? গতিকে গৰু-ম'হৰ চিকিৎসাৰ বাবেও indoor চিকিৎসাৰ ব্যৱস্থা হ'ব লাগে।

আমাৰ দেশৰ মিজে বিলাক দাং খাই উঠি, নগা সকল দাং খাই উঠি দেশৰ শান্তি ভঙ্গ কৰিছে। ঠিক তেনেকৈয়ে আমাৰ দেশত এনেকুৱা একশ্ৰেণীৰ মানুহ আছে যি ২শ বা ৪শ গোটখাই ফৰেষ্টত সোমাই মনে মনে খেতি কৰি আছে। এনেকৈ আমাৰ ফৰেষ্টৰ বহুত জাগা দখল কৰি আছে। তালৈ মণ্ডল আদি নাযায়। মই কওঁ হয় তেওঁলোকক আইন সঙ্গতভাৱে তাতে বাধি দিয়াৰ ব্যৱস্থা কৰক নহলে তাৰ পৰা উঠাই দিয়ক। কিন্তু বে-আইনীৰ দখল কেনেকৈ মানি ল'ব পাৰি? আকৌ অনেক সময়ত দেখা যায়, তেওঁলোকক উচ্ছেদ কৰিবলৈ যাওঁতে কেচত তেওঁলোকৰ ফালেহে বায় হয়। কাৰণ তেওঁলোকে বাধি পাতিছে, ঘৰ সাজিছে। গতিকে তেওঁলোকক

কেনেকৈ উঠায়? সেই কাৰণেই কৈছে হয় আইন কৰি বছৰাই দিয়ক নহলে কঠিন ব্যৱস্থা লৈ উঠাই দিয়ক। এনেকৈ দখল চলি থাকিলে এদিন দেখিম যে, হয়তো আমাৰ পিছৰ সকলে দেখিব যে আমাৰ হাবি নাইকিয়া হ'ল। আৰু হাবি নাইকিয়া হোৱাৰ কাৰণে পানী নাইকিয়া হল, কাৰণ য'ত হাবি নাই তাত বৰষুণ কম বুলি কোৱা শুনা যায়। আৰু পানী নহলে খেতি নহয়।

যি হওক চেয়াৰমেন ডাঙৰীয়াই নোক warning দিয়াৰ আগতে মই মোৰ বক্তব্য ইয়াতে শেষ কৰিলো।

Adjournment

The Assembly was then adjourned till 10 A. M. on Monday, the 14th March, 1966.

Shillong:
the 5th August, 1966

R. C. CHAUDHURI,
Secretary,
Legislative Assembly, Assam.